

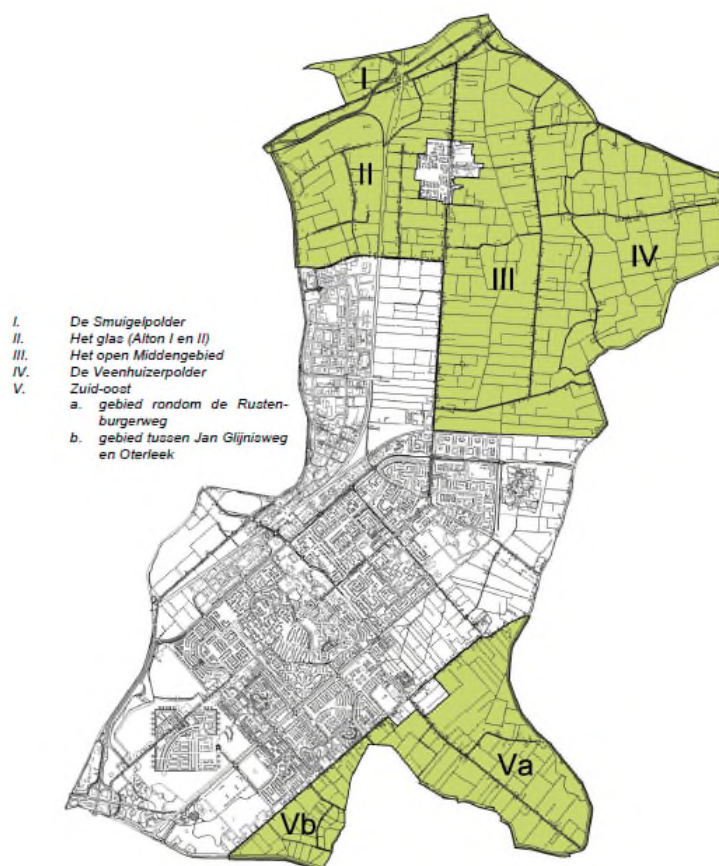
PlanMER

Bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

projectnr. 0258390.00

revisie 2

11 april 2014

Opdrachtgever

Gemeente Heerhugowaard

Postbus 390

1700 AJ Heerhugowaard

datum vrijgave

beschrijving revisie 1

goedkeuring

vrijgave

eind-concept

drs. M. Visser-Poldervaart

drs. A. van Dongen

Projectgroep bestaande uit:

B. van Dijck
M. Korthorst
M. Visser-Poldervaart

Datum van uitgave:

11 april 2014

Contactadres:

Monitorweg 29
1322 BK Almere
Postbus 10044
1301 AA Almere Stad

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud

blz.

Samenvatting	3
1. Inleiding.....	3
2. Ontwikkelingen en beleid	5
3. Huidige situatie en autonome ontwikkeling	6
4. Ontwikkelingen bestemmingsplan en afbakening plan-MER.....	9
5. Effectbeoordeling	11
6. Aanbevelingen	14
7. Leemten in kennis en aanzet evaluatieprogramma	15
1 Inleiding	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Plan-m.e.r. verplichting.....	2
1.3 M.e.r.-procedure	3
1.4 Leeswijzer	5
2 Beleid.....	6
2.1 Overzicht beleid.....	6
2.2 Ruimtelijk beleid.....	6
2.3 Provinciaal beleid.....	8
2.4 Gemeentelijke beleid	11
3 Landbouw, huidige situatie en verwachte ontwikkelingen.....	15
3.1 Inleiding.....	15
3.2 Huidige situatie en autonome ontwikkeling	15
3.3 Ontwikkelingen in de landbouw.....	16
4 Bestaande situatie van het milieu en autonome ontwikkelingen	21
4.1 Inleiding.....	21
4.2 Natuur	21
4.3 Landschap en cultuurhistorie	26
4.4 Leefmilieu en gezondheid	34
4.5 Bodem en water	45
5 Ontwikkelingsmogelijkheden plan en alternatieven	50
5.1 Nota van Uitgangspunten.....	50
5.2 Ontwikkelingsruimte vigerend en nieuw bestemmingsplan	50
5.3 Uitgangspunten	52
5.4 Scenario's	56
6 Effectbeschrijving	58
6.1 Inleiding.....	58
6.2 Natuur	59
6.3 Landschap en cultuurhistorie	65
6.4 Leefmilieu en gezondheid	70
6.5 Bodem en water	75

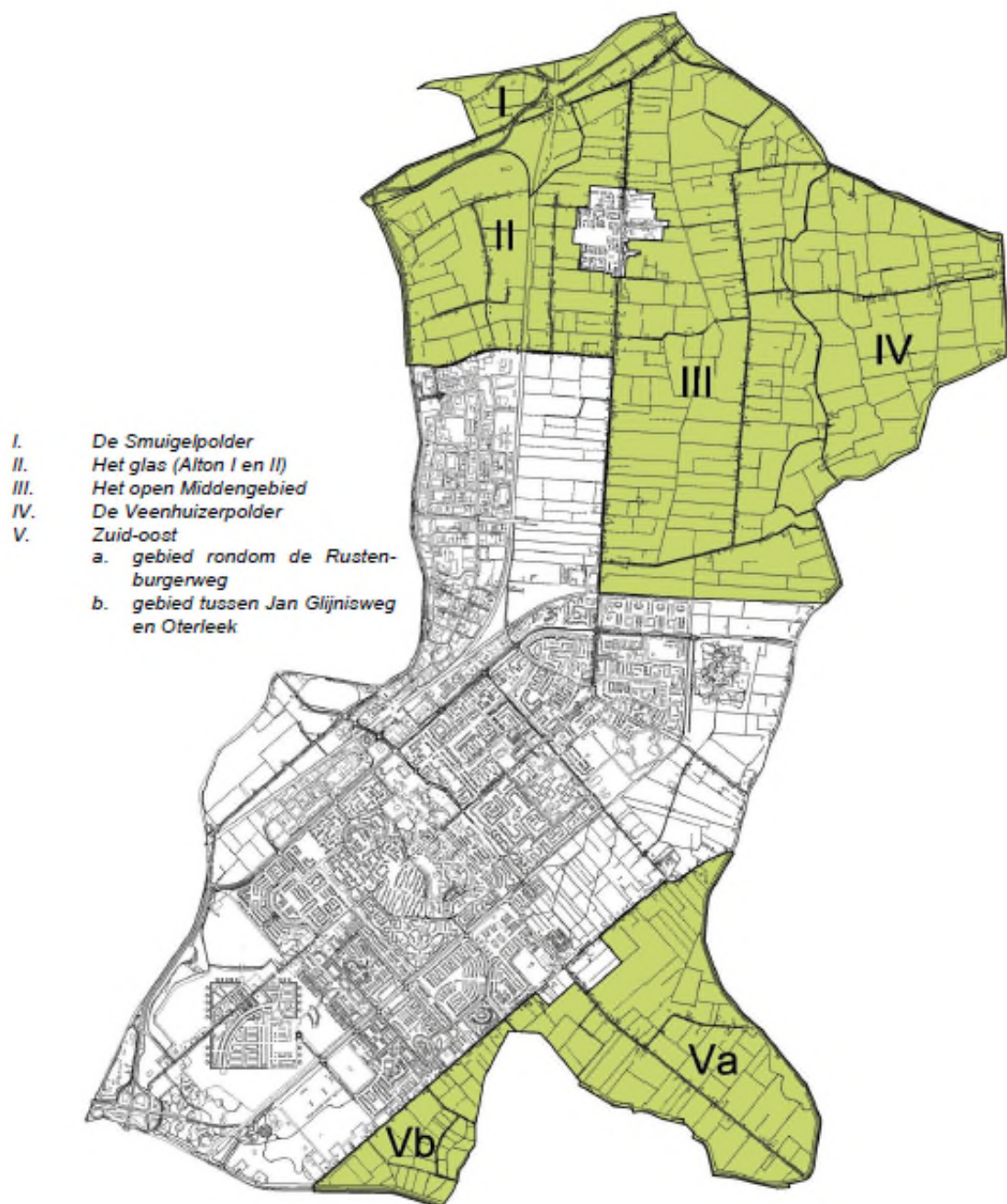
7	Vergelijking, conclusies en aanbevelingen	78
7.1	Overzicht scores.....	78
7.2	Conclusies.....	79
7.3	Aanbevelingen mitigerende maatregelen richting natuur-en-landschaps-alternatief.....	80
8	Leemten in kennis en aanzet evaluatieprogramma	83
8.1	Leemten in kennis.....	83
8.2	Aanzet evaluatieprogramma	84
	Referenties	85
	Bijlage 1: Beleidskader	1
	B1.1 Europees beleid	1
	B1.2 Rijksbeleid	2
	B 1.2 Provinciaal beleid.....	7
	B 1.3 Beleid Hoogheemraadschap	8
	B 1.4 Gemeentelijke beleid	9
	Bijlage 2: Vergelijking planologische mogelijkheden nu en straks.....	1

Samenvatting

1. Inleiding

Aanleiding

De gemeente Heerhugowaard is voornemens een geactualiseerd bestemmingsplan op te stellen voor het buitengebied van de gemeente. Dit bestemmingsplan beslaat het deel van het grondgebied van de gemeente Heerhugowaard buiten de kern. Het plangebied is weergegeven in Figuur 0.1.

Figuur 0.1 Plangebied, het gekleurde gebied beslaat het bestemmingsplangebied. (Bron: Gemeente Heerhugowaard, 2012a).

De actualisering van het bestemmingsplan wordt ingegeven door enerzijds de noodzaak om regelmatig de bestemmingsplannen te actualiseren en anderzijds door de wens om ontwikkelingen in de landbouw, nieuw beleid en nieuwe regelgeving in het bestemmingsplan te verwerken. Het geactualiseerde bestemmingsplan vervangt de geldende beheersverordening Buitengebied.

Figuur 0.2 Luchtfoto van het gebied met toponiemen.

Milieueffectrapportage (procedure, afgekort als m.e.r.)

In het kader van het Bestemmingsplan Buitengebied wordt een plan-m.e.r.-procedure doorlopen. M.e.r.. staat hierbij voor milieueffectrapportage, een procedure om het milieubelang volwaardig (en vroegtijdig) te betrekken in de planvorming. De plan-m.e.r. -verplichting geldt voor wettelijk of bestuursrechtelijk voorgeschreven plannen en programma's die:

1. kaderstellend zijn voor activiteiten conform de beschrijving in het Besluit milieueffectrapportage (onderdeel C en D van de Bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage) en/ of;
2. waarvoor een passende beoordeling nodig is in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (en daarmee in het kader van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn).

In het geval van het Buitengebied Heerhugowaard geldt de plan-m.e.r.-verplichting vanuit beide redenen. In het kader van de plan-m.e.r.-procedure wordt een milieueffectrapport (plan-MER) opgesteld. De milieueffectrapportage heeft tot doel om de milieueffecten van de ontwikkelingen in het voorgenomen bestemmingsplan in beeld te brengen. Ook kunnen eventuele realistische alternatieven worden onderzocht en mogelijkheden worden aangegeven om effecten te beperken. Hierdoor krijgt het milieubelang een volwaardige plaats in de besluitvorming.

De m.e.r.-procedure is gestart op 13 februari 2014 met de openbare kennisgeving in de lokale pers. Hierin is bekendgemaakt dat voor de herziening van de bestemmingsplannen buitengebied de plan-m.e.r-procedure wordt gevolgd en is deze procedure uiteengezet.

Aansluitend op de bekendmaking zijn de bestuursorganen die ook bij de voorbereiding van het bestemmingsplan zijn betrokken, geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het dit plan-MER. Ten behoeve van de raadpleging is een startdocument, de 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau' opgesteld. Uitgangspunt in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau dat op voorhand significante effecten op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden in de gemeente en de omgeving ervan niet uitgesloten kunnen worden. Dit vanwege de uitstoot van stikstofdepositie. In dat kader is besloten alle effecten op de Natura 2000-gebieden in het kader van de plan-MER in één keer in de passende beoordeling te verwerken. Deze is als bijlage bij dit plan-MER gevoegd.

De gemeente heeft ervoor gekozen de Notitie Reikwijdte en Detailniveau separaat ter inzage te leggen en mogelijkheid van inspraak voor een ieder te geven. Het voorontwerpbestemmingsplan had eerder reeds ter inzage gelegen. De notitie is tevens naar de instanties gestuurd die ook geraadpleegd zijn in het kader van het bestemmingsplan. De notitie met de daarop ingediende reacties vormt de basis voor de afbakening van het voorliggende plan-MER.

2. Ontwikkelingen en beleid

Algemeen

De ontwikkeling van de landbouw, en de ruimte die het voorgenomen bestemmingsplan daarvoor zal bieden, vormt het hoofdonderwerp van dit plan-MER. Daarom is het van belang om na te gaan, wat de verwachte ontwikkeling zal zijn. Voorts is in dit plan MER het relevante beleidskader beschreven. Het vormt het kader waarbinnen de effecten van het nieuwe bestemmingsplan worden getoetst. Het betreft Europees, nationaal, regionaal en lokaal beleid. De nadruk ligt op het beleid dat medebepalend is voor de toekomstige ontwikkeling van het gebied en/of relevant is voor de milieuthema's die in dit plan-MER aan de orde komen.

Landbouw

Vergelijking bestemmingsplannen

In bijlage 2 van dit plan-MER is een tabel opgenomen waarin het nieuwe bestemmingsplan is vergeleken met de vigerende beheersverordening (Buitengebied Heerhugowaard). De tabel toont aan dat het plan in een aantal gevallen verruiming biedt ten aanzien van de bestaande regels, maar op een groot aantal punten juist een beperking van de regels.

Wijzigingsbevoegdheden

De wijzigingsbevoegdheden in het bestemmingsplan maken het noodzakelijk voorafgaand aan een plan dat gebruik wil maken van de mogelijkheden daarbinnen een wijzigingsplan op te stellen. Dit is van belang voor het plan-MER omdat voorafgaand aan de vaststelling van een plan aannemelijk gemaakt moet worden dat deze wijzigingsbevoegdheid (voor uitbreiding van agrarische bouwvlakken) uitvoerbaar is.

Hiertegenover is een belangrijke nuancering te maken. Bestemmingsplannen buitengebied bieden ruimte voor het uitbreiden van agrarische bouwvlakken. Binnen de gemeente Heerhugowaard heeft de ontwikkeling van de agrarische sector vanaf de vaststelling van het vorige plan aangetoond, dat ondanks de geboden ruimte, het aantal bedrijven en de totale omvang van de bouwvlakken geleid hebben tot een daling van het aantal bedrijven en van het aantal dieren. De gemeente Heerhugowaard beschikt over een gemengd palet aan agrarische bedrijven: glastuinbouw, vollegronds tuinbouw een veehouderij, waarvan een beperkte aantal intensieve veehouderijen. De trend van de schaalvergroting, waarbij kleinere bedrijven verdwijnen en grotere bedrijven verder groeien, is zichtbaar.

Ontwikkelingen in de landbouw algemeen

De agrarische sector in de gemeente Heerhugowaard bestaat uit een mix van agrarische sectoren met voornamelijk glastuinbouw, vollegrondstuinbouw en daaraan ondergeschikt veehouderij. De glastuinbouw heeft een groter aandeel in de agrarische sector in Heerhugowaard dan gemiddeld voor Noord-Holland als geheel. De verstedelijking van het gebied heeft bijgedragen aan een grotere afname van het landbouwareaal dan gemiddeld voor Noord-Holland als geheel.

Deze grotere afname van de agrarische sector is ook herkenbaar in de verschillende agrarische sectoren. Met name akkerbouw (met name vollegronds tuinbouw) en veehouderij zijn afgenomen in de afgelopen 10 jaar. Voor de veehouderijen geldt dat niet alleen de oppervlakte en het aantal bedrijven afgenomen is, maar ook het aantal gehouden dieren. De glastuinbouw is minder snel afgenomen dan de gemiddelde afname in Noord-Holland.

Verwachte ontwikkeling van de rundveehouderij in de gemeente Heerhugowaard

De ontwikkeling van de rundveehouderij in de gemeente Heerhugowaard past in het provinciale beeld, met daarbij als opmerking dat in deze gemeente verdringing van de akkerbouw door de rundveehouderij vrijwel niet aan de orde zal zijn. De akkerbouw in de gemeente Heerhugowaard bestaat grotendeels uit vollegronds tuinbouw, met een andere (potentiële) ontwikkeling dan andere akkerbouw. Op provinciaal niveau wordt verwacht dat door het stoppen van bedrijven en schaalvergroting op andere bedrijven het aantal stuks melkvee niet zal toenemen. In de gemeente Heerhugowaard is het daarom redelijkerwijs aannemelijk dat er per saldo geen sprake zal zijn van een grote toename van het aantal dieren. Er wordt een beperkte toename van het aantal graasdieren verwacht.

Verwachte ontwikkeling van de glastuinbouw in de gemeente Heerhugowaard

Hoewel op provinciaal niveau een daling van de oppervlakte glastuinbouw wordt verwacht, wordt deze daling in de gemeente Heerhugowaard niet verwacht. Het glastuinbouwgebied Alton behoort tot de belangrijke glastuinbouwgebieden van de provincie en is aangewezen als glasconcentratiegebied. Gezien het deels verouderde karakter van het Altongebied en de wens/mogelijkheid om hier een herstructurering van de glastuinbouw te laten plaatsvinden, is te verwachten dat in de komende tijd een verdere schaalvergroting zal plaatsvinden.

3. Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Algemeen

De volgende hoofdonderwerpen zijn in het MER onderscheiden:

- Natuur;
- Landschap en cultuurhistorie;
- Leefbaarheid en gezondheid.

De ontwikkeling van de landbouw is hiervoor reeds beschreven.

Natuur: Natura2000-gebieden

Natura2000-gebieden liggen op relatief grote afstand vanaf de gemeentegrenzen van Heerhugowaard. Binnen de gemeentegrenzen liggen geen (delen van) Natura2000-gebieden. Binnen een straal van 10 km van het plangebied liggen Delen van de drie Natura2000-gebieden (Figuur):

- Eilandspolder;
- Schoorlse Duinen;
- Noordhollands Duinreservaat.

Gezien de ligging en afstand van het plangebied tot de Natura 2000-gebieden is het enige relevante effect de verandering van stikstofdepositie als gevolg van ontwikkelingen in het bestemmingsplan. Van belang is dat de zogenaamde kritische depositiewaarde (KDW) - een maat voor de stikstofgevoeligheid van de habitattypen - in alle onderzochte Natura 2000-gebieden al in de huidige situatie wordt overschreden door de achtergrondwaarden voor stikstofdepositie. De agrarische sector levert een bijdrage aan deze achtergronddepositie.

De Natura 2000-gebieden en de effecten van ontwikkelingen in het Bestemmingsplan Buitengebied zijn beschouwd in de uitgevoerde passende beoordeling.

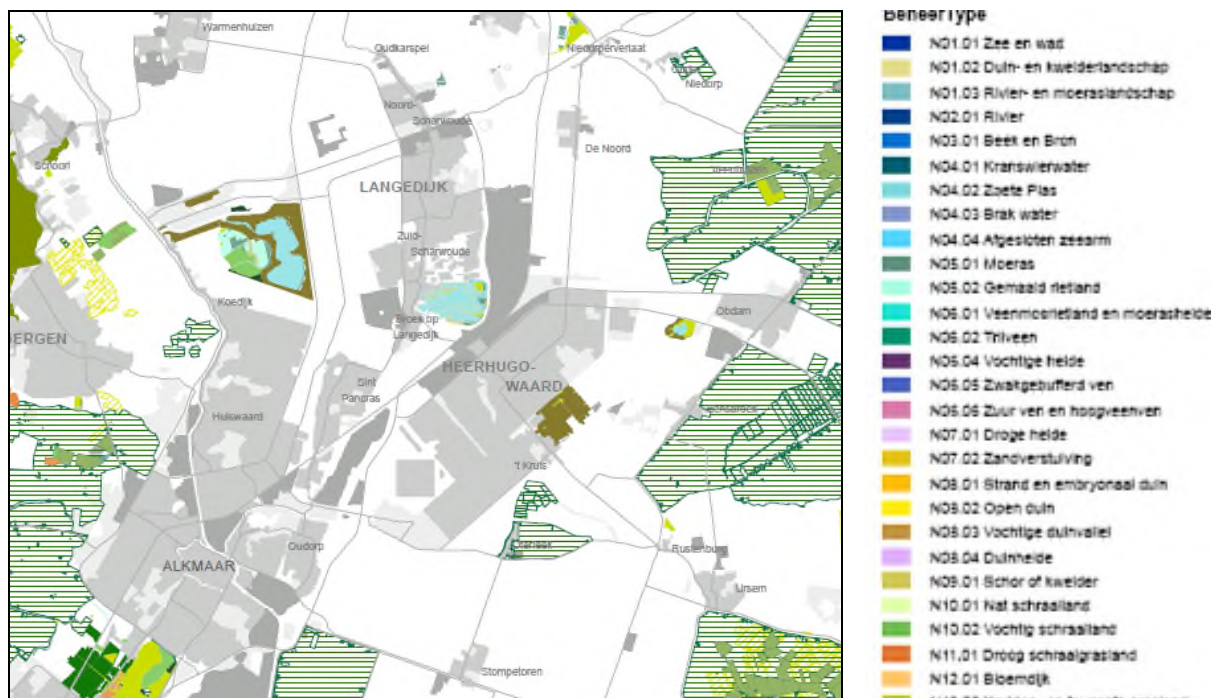
Figuur 0.3 Ligging Natura 2000-gebieden in (de nabijheid van) het plangebied (zwarte begrenzing).

Natuur: Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en overige beschermde natuurgebieden

Binnen de gemeente Heerhugowaard bevinden zich langs de ringvaart enkele ecologische verbindingzones en een aantal gebieden die onderdeel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De natuur- en landschapsdoelen van de EHS zijn beschreven in het plan-MER.

Daarnaast is een deel van het gebied (m.n. de Veenhuizerpolder) aangewezen als weidevogelleefgebied. Weidevogelleefgebieden maken geen integraal onderdeel uit van de EHS, maar zijn van belang in verband met de instandhouding van weidevogelpopulaties.

Diverse wateren in de gemeente Heerhugowaard maken onderdeel uit van de KRW (Kaderrichtlijn Water)-waterlichamen. Aangezien de wateren over het algemeen op de biologische en algemeen fysisch chemische parameters "zeer slecht" / "voldoet niet" scoren zijn generieke maatregelen geformuleerd om deze kwaliteit te verbeteren.

Figuur 0.4 Natuurbeheertypenkaart (Bron: provincie Noord-Holland), groen gearceerd weidevogelgebied

Natuur: flora en fauna

Het plangebied is geschikt voor verschillende dier- en plantsoorten die beschermd zijn onder de Flora- en faunawet. Deze komen ook in het gebied voor, zoals bekend is vanuit verschillende verspreidingsatlassen en onderzoeken. In het plan-MER is dit nader toegelicht.

Landschap en cultuurhistorie

Het landschap van de gemeente Heerhugowaard wordt enerzijds gedomineerd door de stedelijke ontwikkelingen die er zich de afgelopen decennia hebben voorgedaan en anderzijds door de kenmerken van de landschapsontwikkeling, waarin de strijd tegen het water een belangrijke rol heeft gespeeld. In het plan-MER is dit nader toegelicht.

Ten aanzien van de cultuurhistorische waarden spelen de aardkundige waarden, archeologische waarden, historisch-geografische waarden en historisch-bouwkundige waarden een rol. Aardkundige waarden komen in het plangebied niet voor. Een beperkt aantal terreinen is als bekende archeologische waarde aangeduid. Deze zijn overgenomen in de archeologische beleidskaart en aangevuld met de verwachtingswaarde. Met name de oude bebouwingslinten en de druiplanden¹ hebben een hogere archeologische verwachtingswaarde. Ten aanzien van de historisch-geografische waarden is eveneens een beleidsnota opgesteld. Hieruit komt een focus op twee perioden van de landschappelijke ontwikkeling naar voren: de periode van de veenontginningen en de periode van de droogmakerij en de daarop volgende ontwikkelingen. De druiplanden en dijkstructuren zijn belangrijke relictten van de

¹ Druiplanden zijn gedeelten van het oude (veenontginnings)landschap die als voorland voor de dijken rond de Heerhugowaard behouden bleven. Deze gebieden zijn nog altijd herkenbaar aan de afwijkende verkaveling (minder rationeel) en kronkelende dijkpatronen.

periode van de veenontginningen. Vanuit de periode van de droogmakerij zijn de molengangen, het rationale verkavelingspatroon en de daarbij behorende wegenstructuren.

De landschappelijke waarden zijn voor Heerhugowaard in beeld gebracht in een quick scan "de stand van het landschap". Hierin is de koppeling gemaakt tussen cultuurhistorie, landschap en gebruik van het gebied. In een gebiedindeling in vijf gebieden is een beschrijving gemaakt van de landschappelijke kenmerken en waarden. De "stand van het landschap" heeft een belangrijke rol gespeeld bij de totstandkoming van het bestemmingsplan Buitengebied. Hieruit zijn regelingen opgenomen ter bescherming van de landschappelijke waarden.

Leefmilieu en gezondheid

Ten aanzien van leefbaarheid wordt in het MER aandacht geschonken aan geur en fijn stof. Er zijn voor deze aspecten geen knelpunten bekend.

In het buitengebied van Heerhugowaard is er door het beperkte aantal intensieve veehouderijen en de afstanden onderling, geen sprake van gezondheidsrisico's voor de omgeving door cumulatie van de invloed van de bedrijven gezamenlijk. Op het niveau van individuele bedrijven kan er wel sprake zijn van een enigszins verhoogd gezondheidsrisico voor omwonenden. Een licht negatief effect voor direct omwonenden is dus niet geheel uitgesloten.

Overige thema's

Verder is in het plan-MER ingegaan op de navolgende thema's in relatie met het bestemmingsplan buitengebied:

- externe veiligheid
- verkeer
- geluid
- lichthinder
- bodem
- water

4. Ontwikkelingen bestemmingsplan en afbakening plan-MER

Het bestemmingsplan buitengebied Heerhugowaard is een consoliderend bestemmingsplan, waarin in grote lijnen de huidige situatie wordt vastgelegd en het beleid dat eerder ook reeds gold wordt voortgezet. Op enkele punten biedt het bestemmingsplan meer ruimte ten opzichte van de huidige situatie en ten opzichte van de huidige planologische regeling. In het plan-MER is uitgebreid ingegaan op de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. In deze samenvatting gaan wij vooral in op de punten die van belang zijn voor de onderzoeken in het plan-MER.

Landbouw, m.u.v. glastuinbouw:

- Binnen het bestemmingsplangebied komen 5 intensieve veehouderijen voor. Het betreft pluimveehouderijen (3) en varkenshouderijen (2). Deze intensieve veehouderijen worden door middel van een aanduiding specifiek bestemd. Nieuwvestiging van intensieve veehouderijen is niet mogelijk.
- Nieuwvestiging van agrarische bedrijven wordt in het nieuwe bestemmingsplan beperkt voor grondgebonden agrarische bedrijven. Er is alleen nieuwvestiging mogelijk in de bestaande bebouwde linten langs de Middenweg, noordzijde van de Rustenburgerweg en Veenhuizerweg. Daarbij dient een volwaardig, reëel agrarisch bedrijf binnen de gemeente Heerhugowaard gerealiseerd te worden.
- Huidige bouwvlakken worden één-op-één overgenomen uit de beheersverordening. In deelgebieden III en IV is uitbreiding tot 2 ha. mogelijk via een wijzigingsbevoegdheid. In de overige gebieden kunnen agrarische bedrijven groeien tot 1,5 ha. Er is geen onderscheid in deze regeling voor grondgebonden agrarische bedrijven en intensieve veehouderijen.

- De huidige regeling met een goot- en bouwhoogte van 6,5 en 9 meter wordt in het nieuwe bestemmingsplan gehandhaafd. Met een afwijkingsbevoegdheid wordt echter een verhoging van de goot- en bouwhoogte tot respectievelijk 7 en 12 meter mogelijk gemaakt.
- Het bestemmingsplan maakt nevenactiviteiten mogelijk door middel van een afwijkingsbevoegdheid (een beperkt aantal naastactiviteiten is bij recht mogelijk). Het maximale oppervlakte voor naastfuncties bedraagt 300 m². Kinderopvang wordt niet mogelijk gemaakt als naastfunctie. Tevens is het niet toegestaan een tweede bedrijfswoning op te richten.
- Biovergisting wordt in het bestemmingsplan toegestaan binnen de agrarische bestemming. Het gaat daarbij om monovergisters en mestverwerkers die voor het eigen agrarische perceel gebruikt kunnen worden.
- Het bestemmingsplan bevat een omvormingsverbod (of omschakelingsverbod), waarmee omvorming van akkerbouw/tuinbouw naar veehouderij onmogelijk wordt gemaakt. In het vigerende plan is deze omvorming wel mogelijk. Omvorming naar intensieve veehouderij is niet mogelijk door de specifieke aanduiding voor intensieve veehouderijen.

Buiten het bouwvlak kunnen binnen de bestemmingen Agrarisch en Agrarische met waarden boog- en gaaskassen gerealiseerd worden met een hoogte tot 3 meter. Dit betreft tijdelijke voorzieningen.

Glastuinbouw:

- Glastuinbouw is specifiek bestemd door middel van de bestemming Agrarisch - 1. Bestaande niet-glastuinbouwbedrijven worden wel toegestaan door een specifieke aanduiding.
- In het Altongebied is nog ruimte voor ruim 75 ha. nieuwe glastuinbouw (zie ook Figuur 5.1). Dit biedt ruimte voor het herstructureringsproject dat voor Alton is ingezet (provinciaal project).
- Binnen de bestemming Agrarisch - 1 is ook ruimte voor nevenfuncties conform de andere agrarische bestemmingen.
- Voor het verspreid liggende glas, inclusief de concentratie rond 't Kruis is ook de bestemming Agrarisch - 1 opgenomen.
- De uitbreidingsmogelijkheden voor het verspreid liggende glas worden ten opzichte van het huidige plan enigszins beperkt, door het verwijderen van een aantal aanwijzingen voor glastuinbouw. Buiten het glasconcentratiegebied bestaat nog een uitbreidingsruimte van ca. 45 ha.

Wonen:

- Nieuwbouw van woningen wordt niet toegestaan in het bestemmingsplan. Wel kan een agrarische bestemming omgezet worden in een woonbestemming, eventueel met gebruikmaking van de nieuwe mogelijkheid om plattelandswoningen te bestemmen (wijzigingsbevoegdheid).
- Voor de aan-, uit- en bijgebouwen zijn regels opgenomen ten aanzien van de omvang, breedte en ligging ten opzichte van de zijdelingse perceelgrenzen. Dit wordt meegenomen in de beoordeling.
- Nevenfuncties zijn mogelijk, namelijk in de vorm van mantelzorg, bedrijf aan huis, Bed & Breakfast en het hobbymatig houden van paarden. Aan de naastfuncties zijn voorwaarden verbonden. Deze worden bij de betreffende effectbeschrijvingen nader toegelicht.
- De als karakteristiek aangewezen woningen worden in het nieuwe bestemmingsplan beschermd op de uitwendige hoofdvorm. Deze bescherming is gerealiseerd door de dubbelbestemming Waarde - Cultuurhistorie aan te brengen.

Recreatie en toerisme:

- Er wordt geen grootschalige recreatieve ontwikkeling mogelijk gemaakt, maar het bestemmingsplan biedt ruimte voor kleinschalige ontwikkelingen gericht op het (extensieve) medegebruik van het buitengebied.
- Het bestemmingsplan maakt toeristisch-recreatieve naastfuncties bij agrarische bedrijven mogelijk, zoals kamperen bij de boer (van 1 maart t/m 31 oktober), Bed & Breakfast en het plaatsen van trekkershutten (gekoppeld aan routestructuren). Deze faciliteiten kunnen bij ieder agrarische bouwvlak, met uitzondering van de glastuinbouwbedrijven, gerealiseerd worden.

Het gaat daarmee om maximaal ca. 60 mogelijke locaties. Bed & breakfast voorzieningen (max. 5 kamers) kunnen overigens ook bij woningen gerealiseerd worden. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van de bestaande bebouwing of nieuwe bebouwing binnen het bouwvlak, daarmee worden geen extra bouwmogelijkheden geboden.

- Mogelijkheden voor recreatiewoningen, bungalowparken en hotels worden niet geboden in het bestemmingsplan.

Duurzaamheid en energie:

- Buiten de bestaande windturbines worden geen mogelijkheden geboden voor het opwekken van windenergie in het bestemmingsplan, in verband met het besluit van de provincie Noord-Holland om geen nieuwe windturbines toe te staan.
- Ten opzichte van andere vormen van duurzame energieopwekking heeft de gemeente een positieve grondhouding. Het opwekken van zonne-energie en gebruik van aardwarmte worden niet in het bestemmingsplan geregeld, omdat hiervoor - voor zover noodzakelijk - andere vergunningprocedures bestaan.
- Biovergisting wordt mogelijk gemaakt gekoppeld aan de agrarische bestemming. De installaties hiervoor kunnen binnen de agrarische bouwvlakken gerealiseerd worden.

Belangrijke thema's voor het Plan-MER

Voor het plan-MER zijn de ontwikkelingen in de landbouw en bouwmogelijkheden die invloed kunnen hebben op het landschap het meest van belang. Hierbij gaat het om de ontwikkelingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven ten aanzien van de grote van het agrarische perceel. Daarnaast zijn alle bouwmogelijkheden voor agrarische bedrijven, niet-agrarische bedrijven en woningen van belang voor het landschap.

Op basis van de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, zijn de criteria bepaald waarmee in het plan-MER de effectbepaling op de verschillende milieuaspecten in beeld gebracht worden.

Voornemen en scenario's

Bij de effectbeschrijving is het voorontwerp van het voorgenomen bestemmingsplan als uitgangspunt genomen. Dit wordt aangeduid als het voornemen. Er zijn twee scenario's in beeld gebracht in het plan-MER: een maximaal scenario en een realistisch scenario. In onderstaande tabel zijn de belangrijkste uitgangspunten van beide scenario's weergegeven.

Maximaal scenario	Realistisch scenario
toename veestapel	gelijkblijvend aantal dieren
120 ha extra glastuinbouw in zowel Alton als 't Kruis	alleen groei van de glastuinbouw in Alton (max. 75 ha)
15 kampeerplaatsen en 2 trekkershutten op ieder agrarisch bouwvlak	geen nieuwe recreatieve verblijfsaccomodaties

Eventuele aanvullende varianten, op basis van analyse achteraf

Omdat de optie voor omvorming van andere vormen van landbouw naar veehouderij is vervallen en vanwege het overwegend conserverende karakter van het voorgenomen bestemmingsplan is er geen reden (meer) om andere alternatieven dan het voornemen te onderzoeken.

5. Effectbeoordeling

In onderstaande tabel is de beoordeling van de effecten voor de diverse aspecten samengevoegd. Dit samengevat per (hoofd-)aspect. In het plan-MER is de effect-beoordeling per (hoofd)aspect nader toegelicht. In het plan-MER zijn gekoppeld aan de effect-beoordeling aanbevelingen gegeven voor het mitigeren (beperken) van effecten. De voorgestelde maatregelen heeft de gemeente afgewogen, maar niet overgenomen in het bestemmingsplan. De onderbouwing daarvan is opgenomen in de toelichting van het bestemmingsplan. Daarmee wijzigt de beoordeling van de aspecten in het plan-MER niet.

Hoofdaspect	Criterium	Beoordeling realistisch scenario	Beoordeling maximaal scenario	Onderbouwing
Natuur				
Natura 2000	Effecten op de instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebieden	0	--	In het maximale scenario kunnen significant negatieve effecten op de N2000-gebieden als gevolg van de toename van stikstofdepositie niet worden uitgesloten. De overige effecten kunnen wel uitgesloten worden. Het realistische scenario gaat uit van een gelijkblijvend aantal stuks vee en leidt daarmee niet tot negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie.
EHS (excl. N2000-gebieden)	Effecten op de overige ecologische hoofdstructuur	0	0	De omvang van de EHS is beperkt tot de zones rond de watergangen. Hier worden geen nieuwe activiteiten ontplooid die nadelige effecten op de EHS hebben.
Overige natuurwaarden	Effecten op weidevogelgebieden	-	-	De extra bebouwingmogelijkheden leiden tot een beperking van de openheid van het gebied en daarmee tot een enigszins negatief effect op de weidevogelgebieden, omdat negatieve effecten op de weidevogelpopulatie niet uitgesloten kunnen worden.
	Effecten op flora en fauna in overige gebieden	-	-	De extra bebouwingmogelijkheden leiden tot een mogelijk enigszins negatief effecten op een aantal soortgroepen.
Landschappelijke en cultuurhistorische waarden				
Aardkundige waarden	Mogelijke effecten op aardkundige waarden	0	0	Er zijn geen aardkundig waardevolle gebieden in de omgeving aanwezig.
Archeologie	Mogelijke effecten op archeologische waarden	0	0	In het bestemmingsplan zijn de archeologische waarden beschermd door middel van een dubbelbestemming "Waarde - Archeologie". Deze dubbelbestemming waarborgt het behoud van de archeologische waarden.
Cultuurhistorische waarden	Mogelijke effecten op historisch-bouwkundige waarden	0/-	-	De fysieke en inhoudelijke kwaliteit van de historisch-bouwkundige waarden wordt gewaarborgd door de dubbelbestemming "Waarde - Cultuurhistorie". De beleefde kwaliteit wordt echter niet gewaarborgd, doordat in de omgeving van gebouwde monumenten ontwikkelingen plaats kunnen vinden (bijv. de bouw van kassen), die de beleving van deze waarden beperken. Dit is in het maximale scenario sterker dan in het realistische scenario.
	Mogelijke effecten op historisch-geografische waarden	0	0	Een historisch-landschappelijke analyse ligt ten grondslag aan het bestemmingsplan. Bovendien zijn verschillende aspecten in het bestemmingsplan geborgd, bijvoorbeeld door de dubbelbestemming "Waarde - Cultuurhistorie".
Landschappelijke waarden	Mogelijke effecten op landschapstypen en -structuren Smuigelpolder,	0	0	De mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt sluiten aan bij de landschapstypen en -structuren van deze

	Alton, Open Midden en Zuidoost			gebieden.
	Mogelijke effecten op landschapstypen en -structuren Veenhuizerpolder	-	-	De mogelijkheden van vergroting van de bouwvlakken tot 2 ha leidt (potentieel) tot enige verdichting van het landschap en tot een bebouwing die (mogelijk) niet geheel past bij de verkavelingsstructuur.
	Mogelijke effecten op de ruimtelijk-visuele kenmerken van de Smuigelpolder, Alton, Open Midden en Zuidoost	-	-	In deze polder zijn geen wijzigingen als gevolg van het bestemmingsplan te verwachten. De ruimtelijk-visuele kenmerken van deze gebieden worden daarmee niet aangetast. Voor Alton geldt dat een dichtere bebouwing weliswaar tot verdichting leidt, maar dat deze behoort bij het karakter van een glastuinbouwgebied. De bouw mogelijkheden buiten het bouwvlak leiden hier echter tot invloed op de openheid van het landschap.
	Mogelijke effecten op de ruimtelijk-visuele kenmerken van de Veenhuizerpolder	-	-	Door de verspreide bebouwing is de impact van grotere bebouwingsvlakken in deze polder groter dan in de andere gebieden. Daarmee worden de ruimtelijk-visuele kenmerken negatief beïnvloed. Daarbij spelen ook de bouw mogelijkheden buiten het bouwvlak een rol.
Leefmilieu en gezondheid				
Geur	Kans op toename geurbelasting op geurgevoelige objecten	-	-	Er zijn geen knelpunten op het gebied van geur bekend. Met name in de omgeving van de woonkern(en) leidt de vergroting van de bouwvlakken mogelijk tot nieuwe knelpunten.
Fijn stof	Kans op toename concentratie fijn stof in de lucht	0	0	De concentratie fijn stof in de lucht zal mogelijk slechts minimaal toenemen. De achtergrondconcentraties zullen hierdoor niet worden beïnvloed.
Gezondheid	Kans op gezondheidseffecten	0	0/-	Met het oog op de mogelijke gevolgen voor de gezondheid van omwonenden is met name de uitbreidingsmogelijkheid van de intensieve veehouderij een belangrijk punt van aandacht. Vooral in gebieden met een concentratie van de intensieve veehouderij zouden er voor bepaalde risicogroepen negatieve effecten kunnen zijn. In Heerhugowaard gaat het in het kader van het voorgenomen bestemmingsplan echter alleen om beperkte uitbreiding van de 5 bestaande bedrijven. Hiervan wordt geen negatief effect verwacht.
Verkeer	Kans op verslechtering van de verkeersafwikkeling	0	0	Toename van verkeer wordt als zeer beperkt ingeschat. De wegen hebben voldoende capaciteit om de (beperkte) toename te kunnen verwerken.
	Kans op verslechtering van de verkeersveiligheid	0	0	Er treedt geen effect op op de verkeersveiligheid. Deze blijft gelijk aan de huidige situatie.
Externe veiligheid	Kans op externe veiligheidsrisico's	0	0	De ontwikkelingen hebben geen effect op de externe veiligheid
Geluid	Kans op toename geluidbelasting op	0	0	Een eventuele toename van de hoeveelheid geluid als gevolg van de

	geluidgevoelige objecten			groei van de agrarische bedrijven is relatief beperkt. Naar verwachting treden geen knelpunten op.
Licht	Kans op toename lichtuitstraling op lichtgevoelige objecten	0/-	-	De toename van lichtuitstraling wordt niet veroorzaakt door de glastuinbouw, waarvoor regels zijn opgesteld om de lichtuitstraling sterk te beperken. De lichtuitstraling vanuit (mogelijke) serrestallen met kunstlicht is verder niet geregeld, zodat deze bedrijven een potentieel negatief effect hebben op de lichtuitstraling.
Bodem en water				
Bodem	Mogelijke effecten op bodemstructuur	0	0	De bodemstructuur wordt niet gewijzigd door de realisatie van het bestemmingsplan.
	Mogelijk effecten op bodemkwaliteit	0	0	De bodemkwaliteit wordt niet gewijzigd door het gebruik dat mogelijk gemaakt wordt in het bestemmingsplan
Water	Effecten op grondwaterstand	0	0	Er is voldoende ruimte aanwezig voor eventuele compensatie voor het verharden van oppervlakten. De noodzaak voor compensatie is bovendien wettelijk geregeld.
	Effecten op waterkwaliteit	0	0	Het voornemen leidt niet tot een afname van de waterkwaliteit. De regeling in het bestemmingsplan biedt ook geen voorstellen om de waterkwaliteit te verbeteren.

Ten aanzien van de effecten op de Natura 2000-gebieden is een aantal kanttekeningen geplaatst:

1. Het bestemmingsplan maakt weliswaar theoretisch een grotere uitstoot van stikstof mogelijk door een uitbreiding van de veestapel, maar in vergelijking met het huidige planologische regime is de potentiële uitbreiding in het nieuwe bestemmingsplan kleiner.
2. De provincie Noord-Holland houdt een stroomschema aan voor het toetsen van Nb-wetvergunningen voor de uitbreiding van agrarische bedrijven. Daarbij is een van de eerste stappen in het schema de vraag of het bedrijf op een afstand korter dan 10 kilometer van de rand van een Natura 2000-gebied ligt. De overgrote meerderheid van de agrarische bedrijven ligt op een afstand van meer dan 10 kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Daarmee geeft de provincie aan dat geen Nb-wetvergunning noodzakelijk is. Ten aanzien van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan bestaat dan ook geen belemmering voor de uitbreiding van de agrarische bedrijven.
3. De PAS is in ontwikkeling en de PAS-analyse die in dat kader is uitgevoerd wijst erop dat in de verschillende Natura 2000-gebieden in de omgeving van Heerhugowaard voldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is om aan de ontwikkelingsbehoefte te kunnen voldoen.

6. Aanbevelingen

Aanbevelingen natuur

Op grond van het voorgaande wordt aanbevolen een spelregel op te nemen die de uitbreiding of nieuwbouw van dierverblijven of het realiseren van nieuwe dierplaatsen in bestaande dierverblijven alleen mogelijk maakt indien is aangetoond dat significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden uitgesloten zijn. In het bestemmingsplan wordt deze spelregel niet overgenomen. De bovenstaande kanttekeningen bij de effectbeoordeling zijn in dat kader aangevoerd. In het bestemmingsplan is hiervoor een onderbouwing opgenomen.

De aanbeveling om de mogelijkheid voor het oprichten van gebouwen met een oppervlak van 150 m² buiten de bouwvlakken te schrappen in verband met de invloed op de weidevogelpopulaties is niet overgenomen in het bestemmingsplan.

Aanbeveling landschap

In verband met de kwetsbaarheid van het landschap van de Veenhuizerpolder is voorgesteld de omvang van de bouwvlakken te beperken tot maximaal 1,5 ha. Daarmee wordt niet alleen het doel bereikt om de landschappelijke waarden verder te beschermen, maar wordt ook de ruimte voor stikstofuitstoot van bedrijven beperkt. Deze aanbeveling is niet overgenomen in het bestemmingsplan.

Aanbevelingen geur en lichthinder

In het kader van mogelijke geur- en lichthinder is voorgesteld spelregels op te nemen die voor het uitbreiden van agrarische bedrijven vragen om het aantonen dat geen onevenredige aantasting van de milieuhygiënische situatie optreedt, dan wel om een lichtplan waaruit blijkt dat lichthinder wordt beperkt. Beide aanbevelingen zijn niet overgenomen in het bestemmingsplan.

7. Leemten in kennis en aanzet evaluatieprogramma

Leemten in kennis en informatie

Effecten op Wav-gebieden

Zoals reeds weergegeven zijn de zeer kwetsbare gebieden (Wav-gebieden) nog niet definitief door de provincie aangewezen. De effecten op Wav-gebieden zijn daarom niet in beeld gebracht in het plan-MER.

Geur

Ten aanzien van het aspect geur ontbreekt een overzicht van bestaande en potentiële geurknelpunten. Aangezien geen knelpunten bekend zijn, ligt het niet in de verwachting dat deze er in de huidige situatie zijn. Het is echter onduidelijk of een dergelijk knelpunt ontstaat bij een uitbreiding van de bedrijfsactiviteiten binnen de mogelijkheden van het bestemmingsplan. Er is daarom aanbevolen om voor het aspect geur in beeld te brengen welke contouren de verschillende bedrijven (met name veehouderijen) hebben.

Werkelijke gevolgen voor landschap

De werkelijke gevolgen voor landschap kunnen mede afhankelijk zijn van het aantal concrete initiatieven voor agrarische bedrijfsuitbreidingen en precieze locatie van deze initiatieven. In de praktijk kan het gebeuren dat een veelheid van deelbeslissingen voor verschillende bedrijfsuitbreidingen wordt genomen, maar dat het zicht op de totale gevolgen enigszins verdwijnt. Daarom is om het totaaleffecten van ontwikkelingen op het landschap regelmatig in beeld te brengen, zodat hier rekening mee kan worden gehouden. Dit kan bijvoorbeeld door de quick scan "stand van het landschap" regelmatig te herijken en te verfijnen.

Effecten op beschermde en rode lijst soorten

Voor de beoordeling van natuureffecten in het plan-MER is op basis van de gebiedseigenschappen en beschikbare inventarisatiegegevens een inschatting gedaan van de aan te treffen soorten en de effecten daarvan. Er heeft geen veldinventarisatie plaatsgevonden naar de aanwezigheid van beschermde en bedreigde (Rode Lijst-)soorten dieren en planten. Het plangebied is hiervoor te groot en de resultaten van een inventarisatie zijn bovendien niet houdbaar voor de gehele planperiode. Het ontbreken van deze informatie leidt niet tot het ontbreken van essentiële milieu-informatie die nodig is voor het nemen van een verantwoord besluit.

Het verzamelen van verspreidingsgegevens van dier- en plantensoorten in het buitengebied van de gemeente Heerhugowaard zou leiden tot inzicht in locaties waar bestemmingen en activiteiten in het bestemmingsplan mogelijk in conflict kunnen komen met de aanwezigheid van deze soorten. De feitelijke beoordeling van mogelijke conflictsituaties is echter pas mogelijk op basis van een concrete uitgewerkte situatie, waarvan in het bestemmingsplan nog geen sprake is. Een 'worst case'- benadering

in deze is niet zinvol omdat in de praktijk legio mogelijkheden bestaan om effecten door detailinrichting te vermijden of te mitigeren.

Omgekeerd geldt dat, bij volledig inzicht in de nu aanwezige soorten, dit geen bevestiging geeft van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. De houdbaarheid van een soorteninventarisatie (gemiddeld 3 jaar) loopt niet in de pas met de looptijd van een bestemmingsplan (10 jaar) en kan dus geen uitspraken doen over de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan op middellange termijn (4-10 jaar). Tot slot geldt dat de leefgebieden van beschermde en Rode Lijstsoorten in de EHS en Natura 2000-gebied(en) uit hoofde van de gebiedenbescherming zijn beschermd. Effecten op beschermde soorten kunnen aldaar nagenoeg worden uitgesloten.

Aanzet evaluatieprogramma

Wettelijk bestaat bij activiteiten die worden voorbereid met behulp van m.e.r. de verplichting om evaluatieonderzoek te (laten) verrichten. In een milieueffectrapport is daarom een opzet voor een evaluatieprogramma opgenomen.

Voor het bestemmingsplan buitengebied Heerhugowaard kan de evaluatie verschillende doelen dienen, namelijk:

- Het invullen van leemten in milieu-informatie;
- Het vergelijken van de daadwerkelijke optredende milieugevolgen met de in dit plan-MER voorspelde gevolgen (monitoring milieugevolgen).

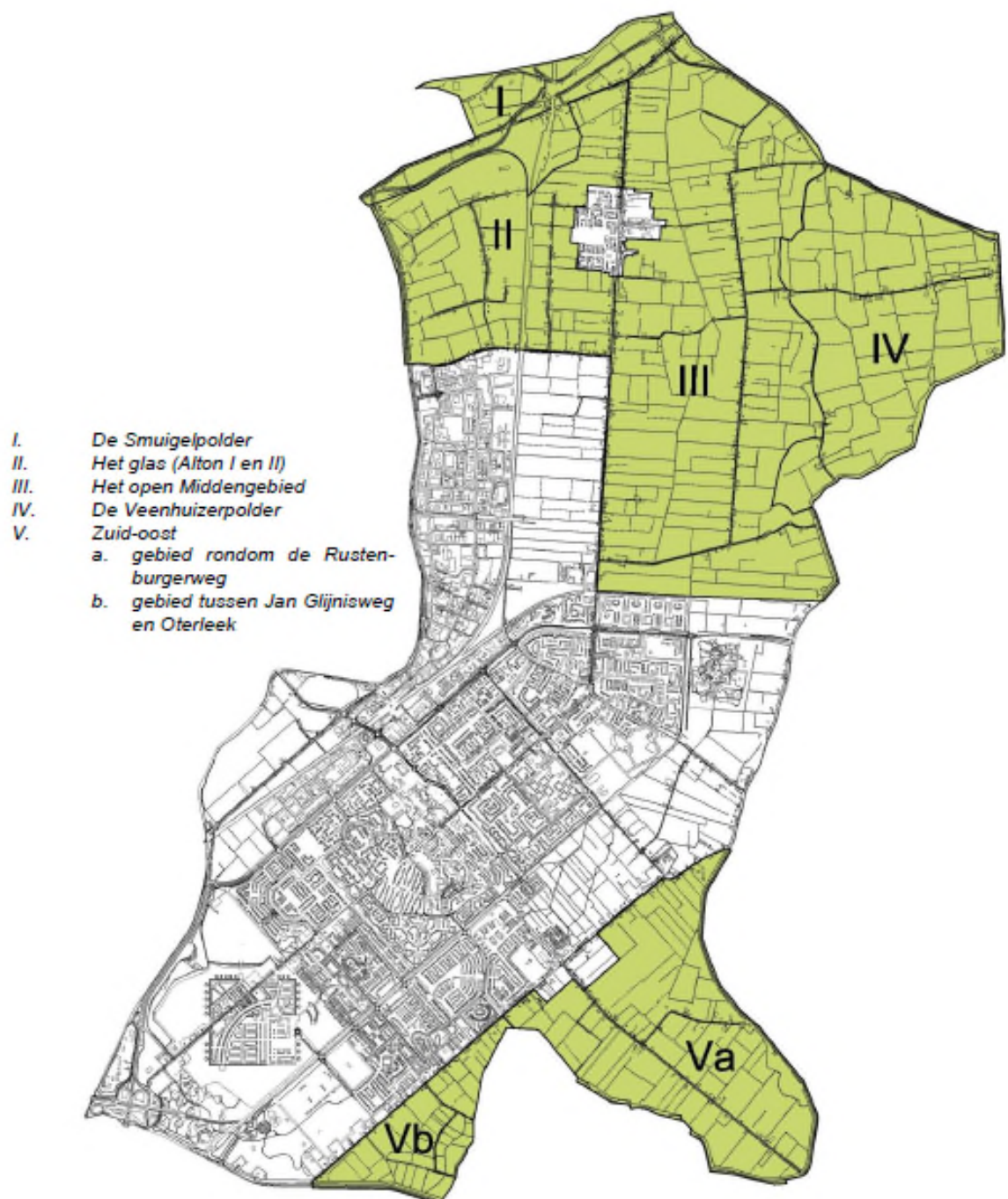
Het belangrijkste te monitoren effect is:

- Gevolgen van alle ontwikkelingen samen in een bepaalde landschappelijke eenheid voor de karakteristieken van dat landschap. Hierdoor zal het mogelijk worden om bij de afweging van nieuwe initiatieven het cumulatieve effect mee in beschouwing te nemen. Dit kan bijvoorbeeld door de quick scan 'stand van het landschap' regelmatig te herijken en te verfijnen.

1 Inleiding

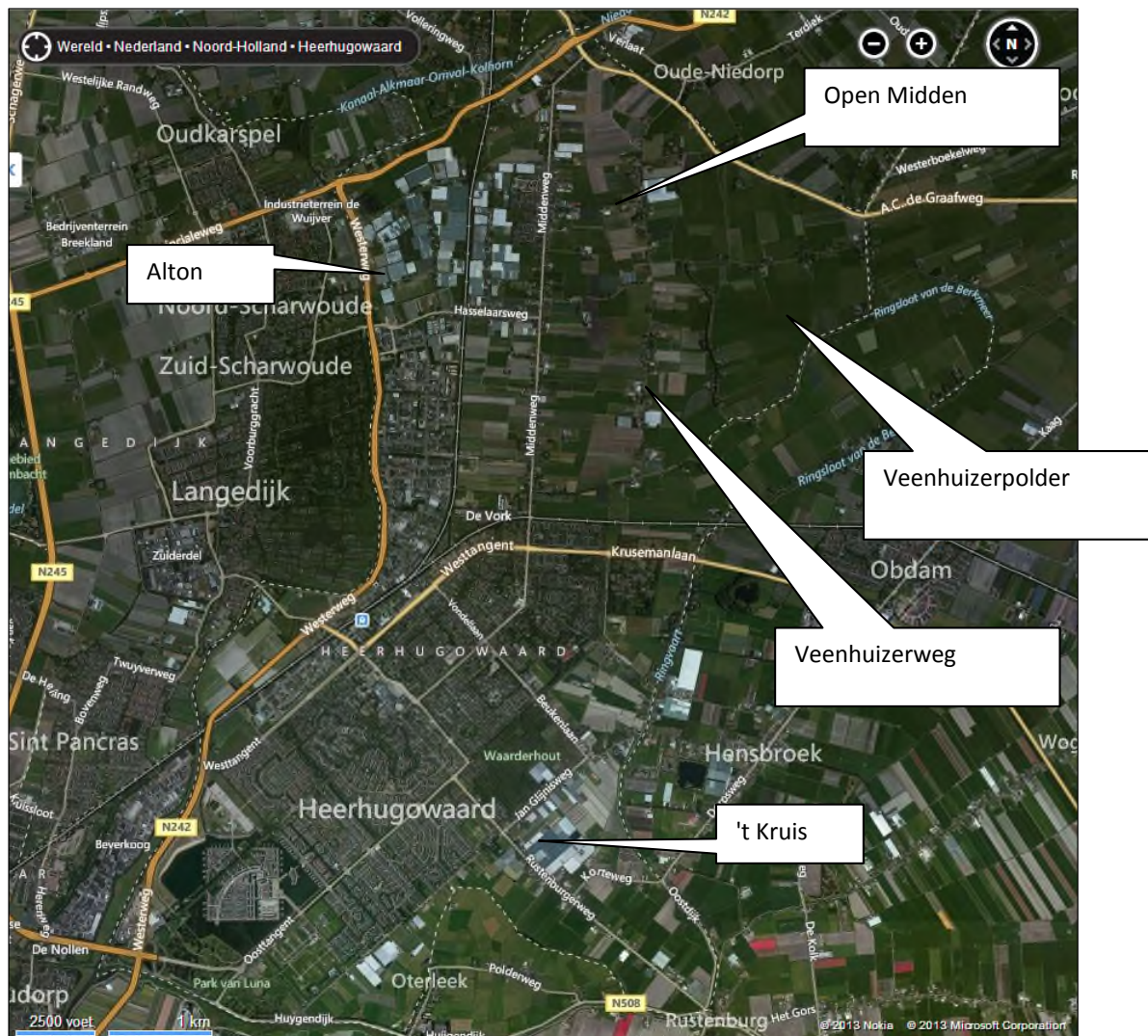
1.1 Aanleiding

De gemeente Heerhugowaard is voornemens een geactualiseerd bestemmingsplan op te stellen voor het buitengebied van de gemeente. Dit bestemmingsplan beslaat het deel van het grondgebied van de gemeente Heerhugowaard buiten de kern. Het plangebied is weergegeven in Figuur 1.1.

Figuur 1.1 Plangebied, het gekleurde gebied beslaat het bestemmingsplangebied. (Bron: Gemeente Heerhugowaard, 2012a).

De actualisering van het bestemmingsplan wordt ingegeven door enerzijds de noodzaak om regelmatig de bestemmingsplannen te actualiseren en anderzijds door de wens om ontwikkelingen in de landbouw, nieuw beleid en nieuwe regelgeving in het bestemmingsplan te verwerken. Het geactualiseerde bestemmingsplan vervangt de geldende beheersverordening Buitengebied.

Figuur 1.2 Luchtfoto van het gebied met toponiemen

1.2 Plan-m.e.r. verplichting

1.2.1 Algemeen

De plan-m.e.r. procedure is wettelijk vastgelegd in de Wet milieubeheer en in de uitvoeringswetgeving in de vorm van een Algemene maatregel van Bestuur: het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.). De procedure is de implementatie van de Europese Richtlijn 2001/42/EG in de Nederlandse wetgeving. De plan-m.e.r.-verplichting geldt voor wettelijk of bestuursrechtelijk voorgeschreven plannen en programma's die:

3. kaderstellend zijn voor activiteiten conform de beschrijving in het Besluit milieueffectrapportage (onderdeel C en D van de Bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage) en/ of;
4. waarvoor een passende beoordeling nodig is in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (en daarmee in het kader van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn).

Het bestemmingsplan is een wettelijk voorgeschreven plan waarvoor nagegaan moet worden of voor de herziening daarvan een plan-m.e.r. procedure nodig is op grond van beide of één van de genoemde punten. In dit geval is om beide redenen een plan-MER nodig.

De afkortingen plan-m.e.r. en plan-MER

In dit document komt u de afkortingen plan-m.e.r. en plan-MER tegen. Het is gebruikelijk om met dit verschil in afkortingen onderscheid te maken tussen de procedure voor de milieueffectrapportage (de m.e.r.) en het milieueffectrapport (het MER).

- Plan-m.e.r. staat dus voor de procedure van de milieueffectrapportage voor het plan (in dit geval het bestemmingsplan buitengebied Heerhugowaard).
- Met plan-MER wordt het milieueffectrapport bedoeld. Dit is het milieudocument bij het plan, dat in het kader van de m.e.r.-procedure wordt opgesteld.

1.2.2 Bestemmingsplan buitengebied Heerhugowaard

Kaderstellend voor activiteiten die zijn beschreven in het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.)

De gemeente Heerhugowaard kent veehouderijen (melkvee, paarden, varkens, pluimvee en overige graasdieren), akkerbouw-, tuinbouw- en glastuinbouwbedrijven. Er komen vijf intensieve veehouderijen voor. Het voorgenoemde bestemmingsplan buitengebied Heerhugowaard maakt door middel van een wijzigingsbevoegdheid uitbreiding van de agrarische bouwvlakken mogelijk. Door de wijzigingsbevoegdheid biedt het bestemmingsplan zodanige ruimte aan de agrarische bedrijven dat op het niveau van de omgevingsvergunning een m.e.r.-beoordeling of directe m.e.r.-plicht (afhankelijk van het aantal dieren) kan ontstaan. Daarmee wordt het bestemmingsplan kaderstellend voor deze ontwikkelingsmogelijkheden. Bovendien biedt het bestemmingsplan ruimte aan glastuinbouwbedrijven, zowel voor uitbreiding als voor nieuwvestiging², waarvoor een m.e.r.-beoordelingsplicht bestaat. De gemeente Heerhugowaard heeft besloten dit onderdeel mee te wegen in het plan-m.e.r. Voor het bestemmingsplan moet om die reden een plan-m.e.r.-procedure doorlopen worden.

Voor het bestemmingsplan is een passende beoordeling nodig in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998

In het kader van deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau is reeds nagegaan in hoeverre de activiteiten in het voorgenomen bestemmingsplan gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden in de omgeving van Heerhugowaard. De onderbouwing hiervoor is opgenomen in de eerste stap van de passende beoordeling. Hieruit blijkt dat significante effecten op Natura 2000-gebieden in de omgeving niet op voorhand kunnen worden uitgesloten. Er is nader onderzoek nodig om dit verder na te gaan. Hiervoor wordt in het kader van het bestemmingsplan een passende beoordeling opgesteld. Conform wettelijke vereisten volgt hieruit de verplichting tevens een plan-m.e.r.-procedure te doorlopen en de passende beoordeling onderdeel uit te laten maken van een plan-MER.

1.3 M.e.r.-procedure

1.3.1 Doel

Een milieueffectrapportage is bedoeld om vroegtijdig in het planproces in beeld te brengen welke milieugevolgen (effecten) kunnen optreden als gevolg van de zogenaamde voorgenomen activiteit. In dit geval betreft dat de mogelijkheden die in het voorgenomen bestemmingsplan worden geboden voor diverse activiteiten. Ook kunnen eventuele realistische alternatieven in het MER onderzocht worden en kunnen mogelijkheden worden aangegeven om eventuele effecten te kunnen beperken. Daarmee dient de m.e.r.-procedure om het milieubelang volwaardig mee te wegen in de besluitvorming.

² In de zin dat binnen de bestaande bestemming voor glastuinbouwbedrijven ruimte is voor de vestiging van nieuwe glastuinbouwbedrijven.

1.3.2 Procedure

Voor dit bestemmingsplan is de procedure van een milieueffectrapport voor een plan van toepassing (zie paragraaf 7.4 Wet milieubeheer). De plan-m.e.r. procedure staat niet op zichzelf, maar is een hulpmiddel bij het opstellen van het voorgenomen bestemmingsplan buitengebied. Daarom is de procedure gekoppeld aan de voorbereiding van dit bestemmingsplan. Deze voorbereiding is de bevoegdheid van het college van burgemeester & wethouders van de gemeente Heerhugowaard. De raad van de gemeente Heerhugowaard is het bevoegde gezag voor de m.e.r.-procedure.

Voorfase

De procedure is gestart met de openbare kennisgeving (van het voornemen om een plan te gaan vaststellen waarvoor de m.e.r.-plicht geldt) in de lokale pers. Hierin is bekend gemaakt dat voor de actualisatie van het bestemmingsplan buitengebied de plan-m.e.r. procedure wordt gevolgd en is de procedure uiteengezet.

Na de bekendmaking heeft de Notitie reikwijdte en detailniveau 6 weken ter inzage gelegen. De bestuursorganen en wettelijke adviseurs die ook bij de voorbereiding van het bestemmingsplan worden betrokken, zijn geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen plan-MER. Daarnaast is een ieder in de gelegenheid gesteld om gedurende de inspraakperiode een reactie in te dienen op het voornemen. De onafhankelijke landelijke Commissie voor de milieueffectrapportage (commissie m.e.r.) is eveneens om advies gevraagd.

De volgende instanties zijn in het kader van het vooroverleg van het voorontwerp bestemmingsplan geraadpleegd:

1. Wijkpanels van de wijken
2. Provincie Noord-Holland
3. Ziggo
4. Alliander
5. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland
6. Rijkswaterstaat Directie Noord-Holland
7. Ministerie van Economische Zaken
8. Staatsbosbeheer Regio West
9. Adviesgroep Ouderen Huisvesting (A.O.H.)
10. KPN Telecom Rayon Noord West
11. Gasunie NV Ned.
12. Milieufederatie Noordholland
13. St. Weidevogelbesch. Obdam Hensbroek eo
14. WoonAdviesCommissie
15. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
16. Kamer v. Koophandel Noordwest-Holland
17. Bedrijfskring Heerhugowaard
18. NS Vastgoed
19. Gemeente Langedijk
20. Gemeente Schermer
21. Gemeente Schagen
22. Gemeente Koggenland
23. Gemeente Hollands Kroon
24. Gemeente Alkmaar
25. LTO Noord
26. Connexion Nederland
27. Defensie
28. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
29. Stichting Welzijnsbevordering Kern8
30. Samenwerkende Ouderenbonden Heerhugowaard
31. Regiopolitie Noord-Holland Noord, district Noord-Kennemerland
32. Dorpsraad de Noord

- 33. Veiligheidsregio Noord-Holland-Noord
- 34. Cultuurcompagnie Noord-Holland

Er is één vooroverleginstantie die advies heeft ingediend voor het plan-MER, namelijk LTO Noord. In de reactie geeft de LTO aan dat zij de gemeente verzoeken een duidelijk beeld te schetsen van de ontwikkeling van de agrarische sector. Uit de reactie blijkt daarnaast dat de LTO zich grotendeels kan vinden in de wijze waarop de gemeente het bestemmingsplan buitengebied wil vormgeven. De scheiding tussen veehouderijen en andere agrarische sectoren in het bestemmingsplan worden door de LTO onderschreven, net zoals de wens om nieuwvestiging van agrarische bedrijven - met uitzondering van de glastuinbouw - niet mogelijk te maken.

Tevens heeft de Commissie voor de Milieueffectrapportage een advies gegeven over de reikwijdte en het detailniveau voor het plan-MER. Hierin is geadviseerd om een onderbouwing op te nemen van de totstandkoming van het voornemen. Dit is opgenomen in hoofdstuk 5, waarin een beschrijving is opgenomen van de uitgangspunten in de Nota van Uitgangspunten. Daarnaast is gevraagd de milieugebruiksruimte in beeld te brengen en een beschrijving en onderbouwing van de gehanteerde referentiesituatie. Deze beschrijving is (voornamelijk) opgenomen in hoofdstuk 4. Daarnaast vraagt de commissie om een zoveel mogelijk kwantitatieve omschrijving van de verschillende onderdelen van het voornemen en alternatieven daarvoor en om het in beeld brengen van de maximaal mogelijke effecten op natuur en de positieve en negatieve effecten op de ontwikkeling van ruimtelijke kwaliteit, landschappelijke waarden en cultuurhistorisch erfgoed. Deze elementen komen vooral in hoofdstuk 6 aan de orde.

Na het ontvangen van overlegreacties en het advies van de Commissie m.e.r. heeft het College van Burgemeester en Wethouders kennisgenomen van de reikwijdte en het detailniveau van het planMER en een vervolprocedure uitgezet. Dit vormt het uitgangspunt voor het voorliggende milieueffectrapport (MER).

Vervolg

Dit plan-MER, inclusief passende beoordeling, wordt tegelijkertijd met het ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd. Het plan-MER wordt tevens aan de Commissie m.e.r. en de eerder benaderde instanties toegezonden. Het is voor een ieder mogelijk tegen het plan-MER zienswijzen in te dienen. De Commissie m.e.r. geeft over het plan-MER een toetsingsadvies af. Verder verloopt de procedure volgens de gebruikelijke lijnen voor een bestemmingsplan. Bij alle stappen zal worden aangegeven op welke wijze het plan-MER en de reacties daarop in acht zijn genomen.

1.4 Leeswijzer

Dit planMER is als volgt opgebouwd:

- In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de relevant beleid en wet- en regelgeving;
- Hoofdstuk 3 bevat een beschrijving van de landbouwsituatie en de verwachte ontwikkelingen in de landbouw;
- Hoofdstuk 4 bevat een beschrijving van de milieusituatie en autonome ontwikkelingen;
- In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de ontwikkelingsmogelijkheden en daaruit voortvloeiende activiteiten die in het bestemmingsplan worden geregeld. Gekoppeld daar wordt de afbakening van de relevante milieuthema's voor de beschrijving en de beoordeling van milieueffecten beschreven;
- In hoofdstuk 6 staat de effectbeschrijving en de beoordeling van deze activiteiten centraal;
- In hoofdstuk 7 wordt een integrale afweging gemaakt van de alternatieven, maatregelen en aanbevelingen om eventuele negatieve milieueffecten te verminderen;
- Ten slotte worden in hoofdstuk 8 de leemten in kennis aangegeven en wordt er een aanzet tot een evaluatieprogramma gegeven.

2 Beleid

2.1 Overzicht beleid

In dit hoofdstuk en bijlage 1 is het relevante beleidskader beschreven. De eisen en randvoorwaarden die het gehele beleidskader stelt aan het voornemen (de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan mogelijk maakt), zijn relevant om:

- de keuze van de alternatieven te verantwoorden;
- te bepalen of beoogde ruimtelijke ontwikkelingen aan de wettelijke kaders voldoen;
- te bepalen of de lokale doelstellingen gerealiseerd kunnen worden.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het relevante beleid voor het bestemmingsplan buitengebied gemeente Heerhugowaard. In paragraaf 2.2 wordt op hoofdlijnen ingegaan op het ruimtelijke beleid. In bijlage 1 is daarnaast het thematische beleid beschreven.

Beleidsniveau	Kader
Europees	Vogel- en habitatrictlijn, Europese Kaderrichtlijn Water, Verdrag van Malta
Nationaal	Wetten: Wet op de Ruimtelijke Ordening, Wet milieubeheer, Natuurbeschermingswet, Flora- en faunawet, Wet luchtkwaliteit, Wet ammoniak en veehouderij, Wet geurhinder en veehouderij, Wet geluidhinder, Kernenergiewet, Wet vervoer gevaarlijke stoffen, Wet archeologische monumentenzorg, Monumentenwet, Wet bodembescherming, Waterwet.
	Besluiten: Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen, Nationaal Bestuursakkoord Water.
	Nota's: Structuurvisie Infrastructuur en ruimte, Nota Buitengebied in ontwikkeling Nationaal Milieubeleidsplan, Nota waterbeleid 21 ^e eeuw, Nationaal Waterplan.
Provinciaal en regionaal	Structuurvisie Noord-Holland 2040
	Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie
	Agenda Visserij en Landbouw
	Beleidsregel Ruimte voor Ruimte in Noord-Holland
	Informatiekaart en Leidraad Landschap en Cultuurhistorie
	Waterplan 2010-2025
	Waterbeheersplan 2010-2025
	Beheersplan Waterkeringen
Raamplan bescherming tegen wateroverlast	
Lokaal	Programma Duurzaamheid 2012-2015
	Nota Naar Buiten!
	Beleidsnotitie Bed & Breakfast
	"De stand van het landschap"
	Gemeente Heerhugowaard een historisch geografische inventarisatie (inclusief de karakteristieke bebouwing)
	Beleidsnota Archeologie

2.2 Ruimtelijk beleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Op 22 november 2011 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) inclusief een ontwerp van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro, ook wel aangeduid als AMvB Ruimte) door de Tweede Kamer aangenomen. De SVIR is op 13 maart 2012 in werking getreden en het Barro op 30 december 2011 (eerste aanvulling 1 oktober 2012). Bij de inwerkingtreding zijn de Nota Ruimte (27 februari 2006) en de realisatieparagraaf over de realisatie van het nationaal ruimtelijk beleid vervallen.

Structuurvisies hebben geen bindende werking voor andere overheden dan de overheid die de visie heeft vastgesteld. De nationale belangen uit de structuurvisie die juridische borging vragen, worden daarom geborgd in het Barro. Het Barro is gericht op doorwerking van nationale belangen in

gemeentelijke bestemmingsplannen en zorgt voor sturing en helderheid van deze belangen vooraf. De inwerkingtreding van de Barro vindt gefaseerd plaats. Niet over alle onderwerpen zijn dan ook op dit moment regels opgenomen.

Het Rijk gaat er vanuit dat de nationale ruimtelijke belangen die via wet- en regelgeving opgedragen worden aan andere overheden door hen goed worden behartigd. Waar de AMvB Ruimte bepalingen bevat gericht op gemeentelijke bestemmingsplannen gaat het Rijk er vanuit dat deze doorwerking krijgen. Het Rijk zal de bestemmingsplannen dan ook niet (tijdens de vaststellingsprocedure) toetsen op een correcte doorwerking van nationale ruimtelijke belangen. Wel zal het Rijk door middel van systeem- of themagerichte onderzoeken achteraf nagaan of bestemmingsplannen aan nationale wet- en regelgeving voldoen.

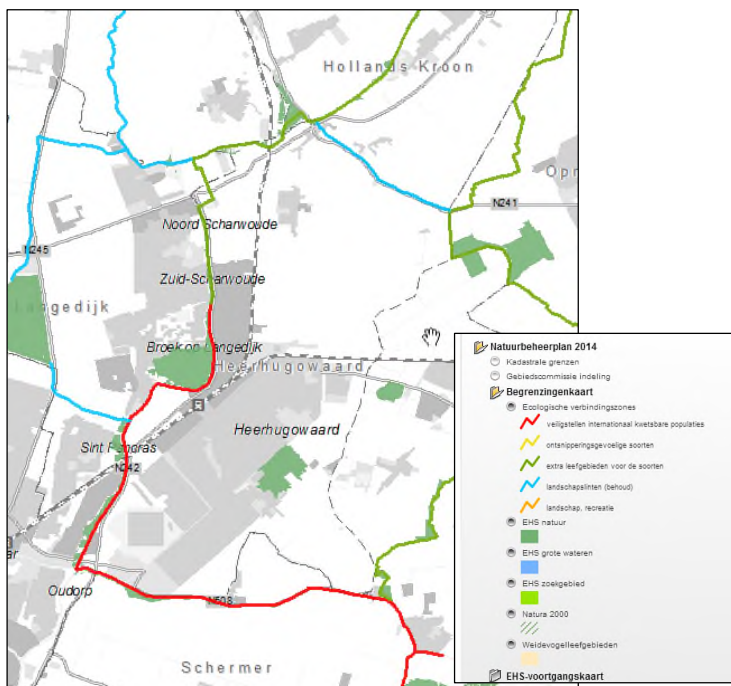
Voor het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Heerhugowaard is het onderwerp ecologische hoofdstructuur uit de SVIR en de Barro van belang. Overigens is dit belang beperkt, omdat slechts één Ecologische Verbindingszone aan de rand van het plangebied aanwezig is.

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De herijkte nationale EHS wordt uiterlijk in 2018 door provincies gerealiseerd. De robuuste verbindingen zijn geschrapt. Voor de langere termijn ontwikkelt het Rijk in overleg met de provincies een visie op natuur. De Natura 2000-gebieden (met natuurwaarden van Europees belang) en de twintig Nationale Parken maken deel uit van de EHS, evenals de Noordzee en de grote wateren. Bij de realisatie van de EHS zal aandacht zijn voor de toegankelijkheid, de recreatieve waarde en de cultuurhistorische en landschappelijke waarden. De herijkte nationale EHS is de belangrijkste Nederlandse bijdrage aan het keren van de internationale achteruitgang van biodiversiteit. In bijlage 1 is een nadere toelichting op het EHS-beleid opgenomen.

Relatie met het Bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

Voor het bestemmingsplangebied Buitengebied Heerhugowaard is alleen een aantal Ecologische Verbindingszones relevant. In het bestemmingsplan hebben deze Ecologische Verbindingszones de dubbelbestemming 'Waarde - Ecologie' gekregen. Hierdoor worden de ecologische belangen meegewogen bij ontwikkelingen in de Ecologische Verbindingszones. In hoofdstuk 4 wordt nader ingegaan op de huidige situatie en autonome ontwikkeling van de EHS, in hoofdstuk 6 wordt nader ingegaan op de (mogelijke) effecten van het voornemen op de EHS.

figuur 2.1 Ecologische Hoofdstructuur in de gemeente Heerhugowaard (Bron: maps.noord-holland.nl/extern/gisviewers/natuurbeheerplan)

2.3 Provinciaal beleid

Structuurvisie Noord-Holland 2040 en provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie

Provinciale Staten hebben op 21 juni 2010 de Provinciale Structuurvisie Noord-Holland 2040 en de bijbehorende Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (PRVS) vastgesteld. De PRVS is op 1 november 2010 in werking getreden. De laatste herzieningen van structuurvisie en verordening dateren van respectievelijk 23 mei 2011 en 19 maart 2013.

In de Structuurvisie Noord-Holland 2040 beschrijft de provincie hoe en op welke manier ze met ontwikkelingen omgaat die een grote ruimtelijke impact hebben zoals globalisering, klimaatverandering en trends zoals vergrijzing en krimp. Daarnaast geeft de provincie aan welke keuzes gemaakt worden en schetst ze hoe de provincie er in 2040 er uit moet komen uit te zien. Door de ruimtelijke ordening aan te passen waar nodig, kan met de veranderingen worden omgegaan. Tegelijkertijd is het van belang bestaande kwaliteiten van het provinciale landschap te behouden of verder te ontwikkelen. Op basis hiervan richt de structuurvisie zich op drie hoofdbelangen:

- Klimaatbestendigheid: de provincie zorgt voor een gezonde en veilige leefomgeving in harmonie met water en gebruik van duurzame energie;
- Ruimtelijke kwaliteit: de provincie zorgt voor behoud van het Noord-Hollandse landschap door verdere ontwikkeling van de kwaliteit en diversiteit.
- Duurzaam ruimtegebruik: de provincie zorgt voor een regionale ruimtelijke hoofdstructuur waarin functies slim gecombineerd worden en goed bereikbaar zijn nu, en in de toekomst.

In onderstaande figuur is aangegeven welke belangen onder de drie hoofdbelangen worden nagestreefd.

Ruimtelijke kwaliteit	Duurzaam ruimtegebruik	Klimaatbestendigheid
Behoud en ontwikkeling van Noord-Hollandse cultuurlandschappen	Milieukwaliteiten	Voldoende bescherming tegen overstroming en wateroverlast
Behoud en ontwikkeling van natuurgebieden	Behoud en ontwikkeling van verkeers- en vervoersnetwerken	Voldoende en schoon drink, grond- en oppervlaktewater
Behoud en ontwikkeling van groen om de stad	Voldoende en op de behoefte aansluitende huisvesting	Voldoende ruimte voor het opwekken van duurzame energie
	Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor landbouw en visserij	
	Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor economische activiteiten	
	Voldoende en gedifferentieerde ruimte voor recreatieve en toeristische voorzieningen	

figuur 2.2 Schematische weergave provinciale belangen

In de Provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie (PRVS) zijn per provinciaal belang regels opgenomen waaraan bestemmingsplannen, afwijkingsbesluiten en beheersverordeningen moeten voldoen. Hierdoor heeft de provincie meer invloed op de ruimtelijke ordening in Noord-Holland. De PRVS voorziet niet in nieuw beleid, maar vormt een uitwerking van het bestaande beleid dat is vastgelegd in de structuurvisie.

Onderstaand is weergegeven welk beleid en regels uit de structuurvisie en verordening van belang zijn voor het bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard.

Ruimtelijke kwaliteit en landschap

Voor het bestemmingsplangebied zijn met name de doelstellingen met betrekking tot ruimtelijke kwaliteit relevant. Daarbij is het grootste gedeelte van het gebied gemarkeerd als oude zeekleilandschap.

Natuur

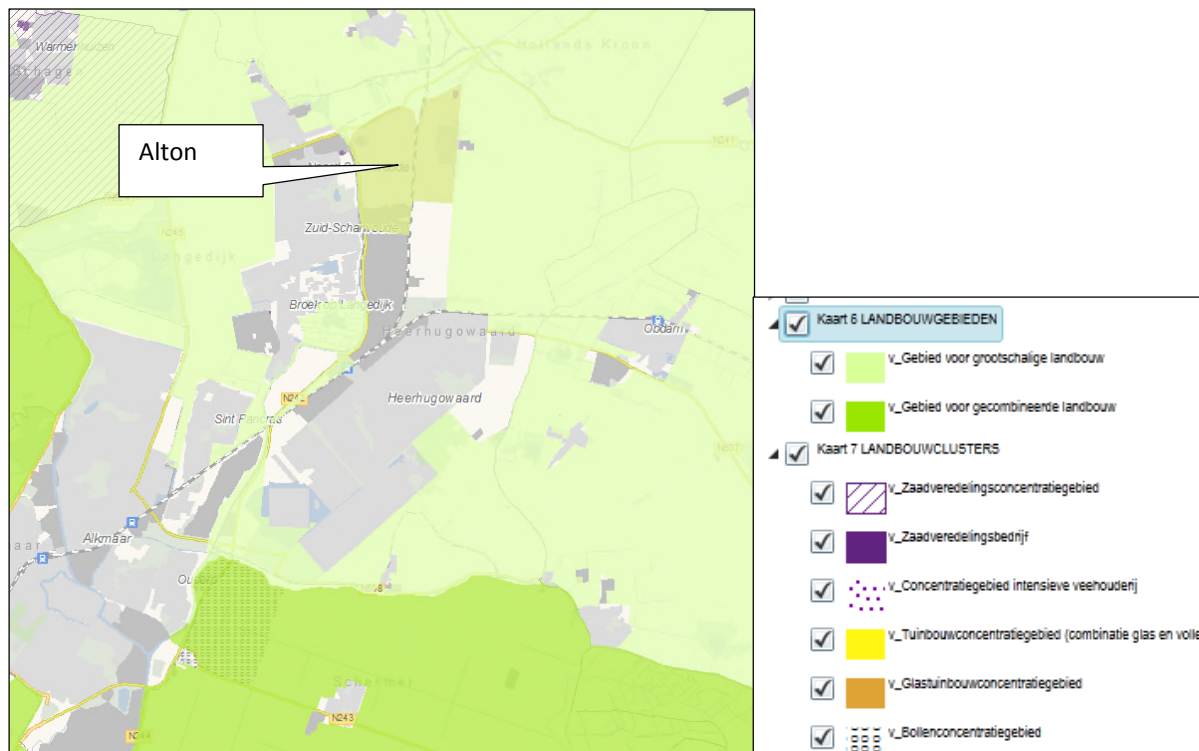
Als provinciaal beleid voor de gemeente Heerhugowaard zijn de EHS (Ecologische verbindingzones, EVZ's) en weidevogelleefgebied van belang. In hoofdstuk 4 wordt nader ingegaan op de begrenzing van de EVZ's en het weidevogelleefgebied.

Conform de provinciale verordening voorziet een bestemmingsplan dat betrekking heeft op weidevogelleefgebieden niet in:

- de mogelijkheid van nieuwe bebouwing, anders dan binnen een bestaand bouwblok of een uitbreiding daarvan;
- de mogelijkheid van aanleg van nieuwe weginfrastructuur;
- de mogelijkheid van aanleg van bossen of boomgaard;
- de mogelijkheid van versturende activiteiten, buiten de huidige agrarische activiteiten, te verrichten die het weidevogelleefgebied verstoren, en;
- de mogelijkheid werken uit te voeren die realisatie van nieuwe peilverlagingen mogelijk maken.

Landbouw

Het buitengebied is in de provinciale structuurvisie en verordening aangewezen als gebied voor grootschalige landbouw (zie Figuur 2.3). Voor *agrarische bedrijven* binnen dit gebied geldt dat een agrarisch bouwperceel mag worden vergroot tot maximaal 2 ha, mits dit noodzakelijk en doelmatig is voor de bedrijfsvoering, alsmede voor het oprichten van een bio-massa inrichting ten behoeve van eigen gebruik.

Figuur 2.3 Uitsnede kaart landbouw (Provinciale structuurvisie Noord-Holland 2040)

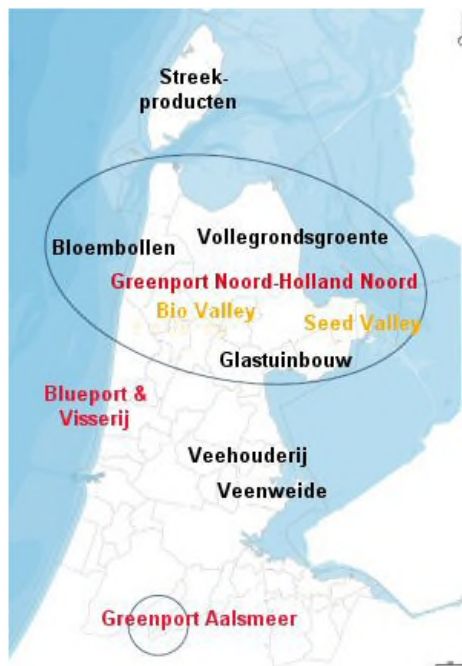
Vestiging van *nieuwe intensieve veehouderij* is niet toegestaan. Ook is herontwikkeling van een bestaand agrarische bedrijf naar intensieve veehouderij niet mogelijk. Ontwikkeling van *glastuinbouw* is binnen de aangeduide glastuinbouwconcentratiegebieden, dan wel tuinbouwconcentratiegebieden toegestaan. Alton is in dit kader als glastuinbouwconcentratiegebied aangewezen.

Relatie met het Bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

In het bestemmingsplan is aangesloten op de regels uit de Provinciale Verordening omtrent de natuur en de landbouw. In het bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard is nieuwvestiging van glastuinbouw buiten het glastuinbouwconcentratiegebied niet mogelijk. In 't Kruis zijn hiermee geen extra planologische mogelijkheden geschapen voor glastuinbouwbedrijven, maar er is wel feitelijke uitbreidingsruimte.

Agenda Landbouw & Visserij 2012-2015

De provincie wil een internationale topregio worden op het gebied van voedsel en agribusiness en streeft naar een duurzame landbouw en visserij met een verantwoorde manier van produceren. In de Agenda Landbouw en Visserij 2012-2015 zet de provincie de koers voor de komende jaren uiteen: kennisontwikkeling stimuleren, verbinden, verduurzamen, en ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maken. De Agenda is op 3 september 2012 vastgesteld door Provinciale Staten.

Figuur 2.4 Kaart Agenda Landbouw & Visserij (bron: www.noord-holland.nl)

Gemeente Heerhugowaard maakt deel uit van de Greenport Noord-Holland Noord, een gebied met in totaal 91.000 hectare landbouwgrond. In de Greenport Noord-Holland Noord zet de provincie in op versterking van de agribusiness in Noord-Holland Noord.

In de Greenport Noord-Holland Noord zijn drie glastuinbouwconcentratiegebieden aanwezig, waarvan Alton er een is. Voor Alton geldt een herstructureringsopgave. Het einde van de eerste levenscyclus van de bedrijven in Alton is bereikt. De herstructurering zal zich richten tegen de verrommeling en voor de modernisering van het gebied. Het herstructureringsprogramma wordt door de provincie ontwikkeld.

Relatie met het Bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

Het bestemmingsplan bestemd de gronden in Alton voor glastuinbouw. Binnen dit gebied is een groei van de bedrijven mogelijk en kunnen nieuwe glastuinbouwbedrijven gevestigd worden. Het gebied bevat nog ruimte voor de ontwikkeling en nieuwvestiging van glastuinbouwbedrijven.

2.4 Gemeentelijke beleid

Structuurvisie Heerhugowaard 2020

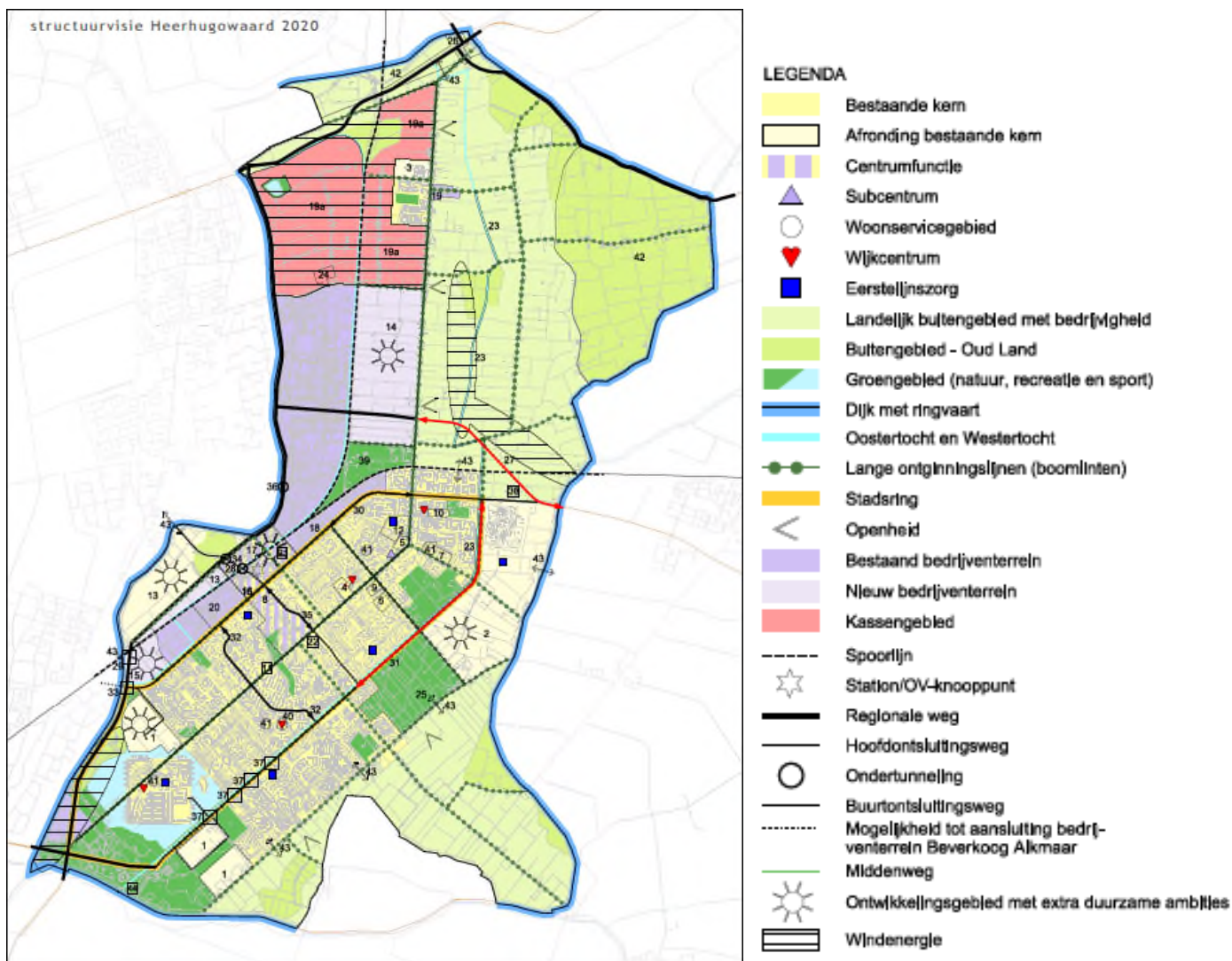
In september 2011 stelde de gemeenteraad van Heerhugowaard de Structuurvisie 2020 vast. In de structuurvisie zijn uitgangspunten en richtlijnen opgenomen voor de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente. Zowel voor de wijze waarop delen van de gemeente ontwikkeld kunnen worden als de eisen die daaraan gesteld worden, wordt in de structuurvisie een richting opgenomen. De ambities van verschillende beleidsterreinen komen in de visie samen.

Dit is een actualisering van het Structuurbeeld Heerhugowaard 2005-2015. De visie achter dit structuurbeeld is: "Heerhugowaard, stad van kansen", een visie die in 2004 in samenspraak met inwoners, belangenorganisaties en ondernemers is opgesteld en is nog altijd actueel.

In het structuurbeeld zijn de volgende kansen voor Heerhugowaard uitgewerkt:

- het completeren van de gemeente; afmaken waar we mee begonnen zijn.
- het creëren van samenhang en eenheid in de gemeente.
- het bieden van een thuisbasis in plaats van een uitvalsbasis, met de bijbehorende voorzieningen en vertier (een eigen identiteit).

- het verenigen van dorps waarden (groen, ruimte, kleinschaligheid, veiligheid en geborgenheid) en stadse waarden (Stadshart, zorgvoorzieningen en vertier).
- het landelijk gebied landelijk en open houden.
- verdere regionalisering zonder daarbij het karakter als individuele gemeente te verliezen.

Figuur 2.5 kaartbeeld structuurvisie Heerhugowaard 2020 (Bron: Gemeente Heerhugowaard, 2011)

De structuurvisie 2020 vormt een voortzetting van dit beleid, maar met gewijzigde accenten: de focus gaat van een sterke groei naar een afnemend groeitempo. Bovendien vormt de vergrijzende bevolking een belangrijk aandachtspunt voor de gemeente. Daarmee wijzigt het woningbouwprogramma en de voorzieningenstructuur van Heerhugowaard.

De structuurvisie zet vooral in op het bieden van een prettige woonomgeving en ruimte voor ondernemers. Daarnaast speelt duurzaamheid een belangrijke rol in het gemeentelijke beleid. De glastuinbouw wordt als onderdeel van de bedrijvigheid in de structuurvisie gepositioneerd. Het glas biedt dan ook een belangrijke bron van werkgelegenheid.

De structuur van het landschap met de geschiedenis en de resten die daarvan nog zichtbaar zijn, alsmede het groene karakter van het buitengebied worden als belangrijke eigenschappen gezien.

Relatie met het Bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

Het bestemmingsplan biedt ruimte voor groei van grondgebonden agrarische activiteiten, onder meer door middel van uitbreidingsmogelijkheden. Bovendien biedt het bestemmingsplan handvatten om het buitengebied open te houden en het groene karakter te kunnen gebruiken voor de recreërende bewoners van Heerhugowaard. Het bestemmingsplan biedt daarnaast ontwikkelruimte voor de realisatie van kleinschalige campings bij agrarische bedrijven.

Hoofdwegenstructuur Heerhugowaard Herzien

De visie die ten grondslag ligt aan het ontwerp van de hoofdwegenstructuur van Heerhugowaard bestaat uit vier componenten:

- Streven naar een rationeel verkeerssysteem;
- Heldere keuze waar wel autoverkeer en waar niet;
- Duurzaam veilig;
- Langzaam rijden gaat sneller.

Het Hoofdwegenstructuurplan gaat uit van een bundeling van het verkeer op een beperkt aantal verkeersaders. Dit leidt tot het volgende casco van hoofdwegen:

- Gebiedsontsluitingsweg cat. I (Oosttangent en Westtangent);
- Gebiedsontsluitingsweg cat. II (Vondellaan/Beukenlaan, Zuidtangent en Smaragd)
- Erftoegangsweg cat. I (Middenweg)
- Erftoegangsweg cat. II (verblijfsgebieden)
- Voetgangersgebied/langzaam verkeersgebied (stadshart).

Om het casco van hoofdwegen te voltooien is het nodig om de Oosttangent door te trekken. Een voltooide Oosttangent voorkomt sluipverkeer door verblijfsgebieden en biedt de mogelijkheid om de Middenweg autoluw te kunnen maken. De voltooiing van de Oosttangent is ook belangrijk voor het afmaken van de stad. Deze wordt momenteel aangelegd.

Voor het structuurbeeld betekent het afmaken van de stad; verkeer is niet volgend, maar wordt sturend benaderd, rood voor zwart, verstedelijking van een aantal verkeersaders, het combineren van het stadse en het dorpse waarden, het bieden van een menselijke woonomgeving en een aantal consequenties voor het openbaar vervoer.

Relatie met het Bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

Het bestemmingsplan bestemd de wegen als Verkeer. Daarin is geen onderscheid gemaakt tussen verschillende categorieën van wegen. Het beleid om de Middenweg autoluw te maken en juist de randwegen voldoende te ontwikkelen, leidt tot de mogelijkheid om de wegen in het buitengebied te handhaven en zullen leiden tot een beperkte hoeveelheid verkeer op deze wegen.

Waterplan Heerhugowaard 2006 - 2015

Het 'Waterplan Heerhugowaard 2006 – 2015' beschrijft de gezamenlijke visie van de gemeente en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Door de integrale aanpak worden het water (kwalitatief en kwantitatief), wonen, werken, recreatie en de natuur in hun onderlinge relaties in het waterplan in beeld gebracht, met een bijbehorende aanpak en invulling in de vorm van streefbeelden.

Belangrijk in het streefbeeld voor het landelijk gebied is het vergroten van de belevingswaarde en recreatieve waarde van het water, door het creëren van doorgaande vaar- en schaatsroutes, het aanleggen van steigers, het op peil brengen van de visstand en het aanleggen van openbare schouwpaden waardoor wandelpaden ontstaan langs watergangen. Ook het voldoen aan de ecologische doelstellingen met verscheidenheid aan oever- en waterplanten. Voor de waterkwantiteit bestaat de wens een grotere afvoercapaciteit en berging in het noordelijke deel van het plangebied. Ten aanzien van de waterkwaliteit beschrijft het streefbeeld een situatie met geringe belasting met meststoffen vanuit landbouw en boezemwater.

Relatie met het Bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

In het bestemmingsplan zijn de hoofdwatergangen bestemd als Water. Het uitwerken van de maatregelen uit het waterplan worden niet in het bestemmingsplan geregeld. Het bestemmingsplan biedt echter wel de ruimte de om de genoemde maatregelen te nemen.

Naar buiten!

Met de nota Naar Buiten! heeft de gemeente Heerhugowaard gekozen voor het stimuleren van extensieve vormen van recreatie in het buitengebied. Met het vaststellen van dit plan heeft de gemeenteraad een nieuwe koers ingeslagen om invulling te geven aan de recreatieve tekorten binnen de gemeente. Het eerdere accent op het aanleggen van grootschalige groengebieden is losgelaten en vervangen door te richten op het vergroten van diversiteit en kwaliteit van het aanbod. Het beleid richt zich meer op recreatie dicht bij huis. Het buitengebied van Heerhugowaard zou meer dan nu beleving en attracties moeten bieden voor recreanten. Daarnaast is het van belang dat van de bereikbaarheid van het landelijk gebied verbeterd wordt voor die recreant. Een nevendoelestelling is het bieden van mogelijkheden aan agrarische ondernemers voor het toepassen van multifunctionele landbouw. Daarnaast legt de nota nadruk op de diverse wensen van verschillende recreanten. Aansluiting daarbij wordt gezocht.

Relatie met het Bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

Het bestemmingsplan maakt kleinschalig kamperen (maximaal 15 standplaatsen) en bed & breakfast bij agrarische bedrijven (B&B ook bij wonen) mogelijk. Ook recreatieve routes kunnen worden gerealiseerd.

3 Landbouw, huidige situatie en verwachte ontwikkelingen

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de huidige situatie en verwachte ontwikkelingen voor de landbouw in Heerhugowaard beschreven. Hiervoor is voor een apart hoofdstuk gekozen, omdat de ontwikkeling van de landbouw en de ruimte die het voorgenomen bestemmingsplan daarvoor zal bieden, het hoofdonderwerp vormen van dit plan-MER. Daarom is het van belang om na te gaan welke structuur de landbouwsector op dit moment kent en wat de verwachte ontwikkeling is.

Behalve de bestaande situatie van de landbouw, zijn er ook andere functies in het gebied aanwezig. Deze kennen eveneens een bestaande situatie, autonome ontwikkelingen en verwachte ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 komt kort de situatie van de overige functies in het buitengebied aan bod.

Na de beschrijving van de huidige situatie en opbouw van de agrarische sector in de gemeente in paragraaf 3.2, volgt een beschrijving van de algemene ontwikkeling van de landbouw in Nederland en de provincie Noord-Holland in paragraaf 3.3. Daarna wordt in deze paragraaf specifiek aandacht gegeven aan de wijze waarop de algemene landelijke en provinciale trends te vertalen zijn naar de situatie in Heerhugowaard. De verhoudingen tussen de verschillende agrarische deelsectoren zijn onderdeel van de beschrijving.

3.2 Huidige situatie en autonome ontwikkeling

In de gemeente Heerhugowaard bestaan (grofweg) drie verschillende soorten agrarische bedrijven, namelijk glastuinbouwers, veetelers en akkerbouwers. Het grootste aantal bedrijven zijn akkerbouwers (ca. 45 bedrijven) en glastuinbouwbedrijven (ca. 40 bedrijven). De veehouderijen zijn een veel kleiner aantal met 22 grondgebonden (melk)veehouderijen en 5 intensieve veehouderijen voor (kippen en varkens). De gronden worden door de agrariërs in het plangebied ook verhuurd ten behoeve van de bollenteelt. Dit wordt de reizende bollenkraam genoemd. Deze reizende bollenkraam maakt steeds tijdelijk gebruik van gehuurde gronden, waarbij niet wordt bezand en waarbij het tijdelijke gebruik van de grond doorslaggevend is.

Tabel 3.1 Overzicht agrarische sectoren in Heerhugowaard

Agrarische deelsector	Aantal bedrijven
Glastuinbouw	40
Akkerbouw en vollegrondstuinbouw	45
Grondgebonden veehouderij (melkvee)	22
Intensieve veehouderij	5

Vrijwel het gehele buitengebied kent hoofdzakelijk een agrarisch gebruik. Daarbij is het Altongebied aangewezen als concentratiegebied voor de glastuinbouw. Hier komt het grootste areaal glastuinbouw in de gemeente voor. Het gebied is niet helemaal gevuld met glastuinbouwbedrijven en is ook voor andere agrarische bedrijven in gebruik. Daarnaast komt hij Het Kruis een concentratie van glastuinbouw voor en is enig verspreid liggend glas aanwezig. In de Smuigelpolder komt (vrijwel) geen agrarisch gebruik voor. Hier overheerst een infrastructureel gebruik.

Autonome ontwikkeling

In het plangebied is slechts de uitbreiding van één pluimveehouderij onderdeel van de autonome ontwikkeling. Hiervoor is een nieuwe vergunning aangevraagd en verleend. Voor het overige wordt uitgegaan van de huidige situatie. In de afgelopen tijd is een aantal initiatieven ontplooid voor het opheffen van bestaande glastuinbouwbedrijven. Deze initiatieven zijn inmiddels ook daadwerkelijk uitgevoerd en behoren hiermee tot de huidige situatie. Nieuwe initiatieven voor het opheffen van verspreid liggend glas behoren niet tot de autonome situatie en niet tot het planvoornemen, omdat hiervoor een nieuw bestemmingsplan opgesteld moet worden. In de agrarische sector worden steeds

beter beschikbare technieken toegepast (BBT, BBT+, BBT++). Deze ontwikkelingen worden tot de autonome ontwikkeling gerekend.

3.3 Ontwikkelingen in de landbouw

Ten behoeve van de beschrijving van de effecten in het plan-MER leggen vooral de ontwikkelingen in de landbouw gewicht in de schaal. Deze ontwikkelingen worden dan ook beschreven in dit hoofdstuk. Daarbij speelt enerzijds de planologische ruimte die geboden wordt en anderzijds de feitelijke (te verwachten) ontwikkeling van de agrarische sector. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de feitelijke ontwikkeling van de agrarische sector en de verwachte trends. In hoofdstuk 5 is ingegaan op de mogelijkheden van de vigerende beheersverordening en van het nieuwe bestemmingsplan.

3.3.1 *Aantal bedrijven in huidige situatie*

De agrarische sector in de gemeente Heerhugowaard bestaat uit een mix van verschillende soorten bedrijven: glastuinbouw, grondgebonden veehouderijen, intensieve veehouderijen en akkerbouw- en vollegrondstuinbouwbedrijven. In de huidige situatie is ca. 4,5% van de agrarische bedrijven een intensieve veehouderij (5 bedrijven van de 112 bedrijven (incl. glastuinbouw)). Sinds 2000 is het aantal intensieve veehouderijen ook sterker gedaald dan het aantal grondgebonden veehouderijen (bijna 72% afname intensieve bedrijven t.o.v. ruim 48% afname grondgebonden bedrijven, bron: CBS Statline). Dit is ook te zien in het aantal dieren, waarbij het aantal dieren in de gemeente t.o.v. de referentiedatum in de intensieve veehouderij vrij sterk is gedaald (ruim 71% afname) tegenover een veel kleinere afname in de rundveehouderij (ca. 40% afname). De paarden- en geitenhouderijen kennen een toename ten opzichte van het aantal dieren in 2000.

De beschrijving van de ontwikkeling richt zich hoofdzakelijk op de veehouderij en de glastuinbouw. De ontwikkeling van de akkerbouw is voor de effectbeschrijving in dit plan-MER ondergeschikt, omdat het effect van de akkerbouwbedrijven als minder groot worden ingeschat. De ontwikkeling van de veehouderij en de glastuinbouw is van belang in verband met de uitstoot van stikstof en de daarvan afgeleide stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden. De uitstoot van stikstof vanuit de akkerbouw is veel beperkter.

Voor de analyse van de ontwikkeling van de landbouw is gebruik gemaakt van verschillende bronnen:

- Informatie op de websites van het CBS (CBS Statline);
- LEI-rapporten 'Landbouwperspectieven in Noord-Holland tot 2040', 2009 en 'Landbouw-economische berichten, 2011';

CBS Statline geeft statistische informatie op basis van de landbouwtellingen die ieder jaar worden gehouden. Voor de beoordeling van de landbouwsituatie in de gemeente Heerhugowaard is nagegaan, hoe deze zich verhoudt tot het provinciale beeld (waarvoor een van de genoemde LEI-rapporten de verwachte trends schetst) en tot de regionale situatie. Voor de regionale situatie wordt gebruik gemaakt van de cijfers voor 'Westfriesland en omgeving', een gebiedsindeling van het CBS waartoe de gemeente Heerhugowaard behoort naast de gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hollands Kroon (gedeeltelijk, voormalige gemeente Niedorp) Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Opmeer, Schagen (gedeeltelijk, voormalige gemeenten Schagen en Harenkarspel) en Stede Broec.

3.3.2 *Landelijke en provinciale trend*

In de huidige situatie zijn er circa 4.800 landbouwbedrijven gevestigd binnen de provincie Noord-Holland. Hiervan zijn zo'n 1.350 akkerbouwbedrijven, bijna 1.900 veehouderijen met graasdieren en bijna 700 glastuinbouwbedrijven.

Het Planbureau voor de Leefomgeving geeft de trend ten aanzien van de landbouw aan in het rapport 'Welvaart en Leefomgeving'. Ondanks de krimp van het landbouwareaal blijft de landbouw de komende decennia de dominante ruimtegebruiker van Nederland. De akkerbouw zal zich concentreren in Groningen, de Flevopolders en Zeeland, maar ook daar verliest de sector terrein, vooral aan de

melkveehouderij. In Noord-Holland is een aantal clusters van agrarische sectoren te vinden. Zo bevindt zich veel glastuinbouw ten zuiden van Amsterdam en in de Glasdriehoek³, waarvan naast het Altongebied ook Agriport A7 en Het Grootslag deel uitmaken. Verder komt in de Kop van Noord-Holland veel bollenteelt en tuinbouw voor.

In het algemeen neemt het oppervlakte landbouwareaal af in Nederland. De trend van de afgelopen jaren is een afname van circa 0,3% per jaar (LEI, 2011, p. 157). Daarbij werd de landbouwgrond door andere functies in gebruik genomen, zoals woningbouw, bedrijventerreinen en natuurontwikkeling. Ook in Noord-Holland neemt het areaal af. De afgelopen tien jaar (2001-2011) is het areaal landbouwgrond afgenomen met bijna 2%. Dat is een meer beperkte afname dan de landelijke trend, namelijk een afname van circa 0,2% per jaar. (Bron: CBS Statline). Zowel landelijk als provinciaal is er verschil waarneembaar tussen de verschillende agrarische sectoren. Zo is landelijk gezien de grootste afname zichtbaar in de akkerbouw, terwijl groenvoedergewassen en opengrondsteelten juist stegen in oppervlakte. In de provincie Noord-Holland is de afname in de akkerbouw en de glastuinbouw het grootste. Gras- en groenvoedergewassen nemen lichter af en de opengrondstuinbouw (zonder bloembollen) neemt in omvang toe. Intensieve veehouderij komt in Noord-Holland maar weinig voor.

Akkerbouw

Het areaal akkerbouwgronden neemt de laatste jaren af. In Noord-Holland bedroeg de afname tussen 2002 en 2007 circa 5.000 hectare (Landbouwperspectieven Noord-Holland, 2009, p. 65). Een verdere afname met zo'n 3.000 ha. wordt verwacht tot 2020. De opbrengst per hectare is voor akkerbouw lager dan voor andere sectoren (incl. melkveehouderij), zodat bedrijven uit andere sectoren een hogere grondprijs kunnen betalen en akkerbouwbedrijven verdwijnen. Schaalvergroting en vergroting van de van de toegevoegde waarde (door bijvoorbeeld verpakking en wassen van producten) worden genoemd als mogelijke strategieën om de akkerbouw voldoende concurrentiekracht te geven. Voldoende grote bouwblokken worden hierbij als belangrijke voorwaarde genoemd.

Glastuinbouw

Noord-Holland kent gunstige omstandigheden voor glastuinbouw. Behalve een goed klimaat (zachte winters, koele zomers) en voldoende licht, is ook de nabijheid van transportassen en Schiphol van belang voor deze goede positie. In de Glasdriehoek worden voornamelijk glasgroenten verbouwd, waarbij in het Altongebied naast siergewassen ook groenten geteeld worden onder glas. De groei in de Glasdriehoek is vooral veroorzaakt door de ontwikkeling van Agriport A7 in de Wieringermeer.

De totale vraag naar ruimte voor groente onder glas neemt af in Nederland. Voor de sierteeltsector neemt de vraag naar ruimte onder glas juist toe (Landbouwperspectieven Noord-Holland, 2009, p. 49). Voor Noord-Holland wordt echter in de vraag naar ruimte voor groente onder glas een groei verwacht. Dit wordt enerzijds veroorzaakt doordat zaadteelt een belangrijk deel van de glasgroenteteelt uitmaakt en anderzijds doordat Agriport A7 dient als overloopgebied voor glastuinbouw uit het Westland. Ook voor Alton wordt een toename van het aantal glastuinbouwbedrijven verwacht (Landbouwperspectieven, p. 50-51).

Belangrijk aandachtspunt voor de glastuinbouw is de energiehuishouding waarvoor met stijgende energieprijzen rekening gehouden moet worden en mogelijk met de aankoop van emissierechten voor de uitstoot van CO₂ (Landbouwperspectieven, p. 51). Innovaties in de energiehuishouding kunnen bestaan uit de energieleverende kas en het aanwenden van CO₂ in de kassen.

Melkveehouderij

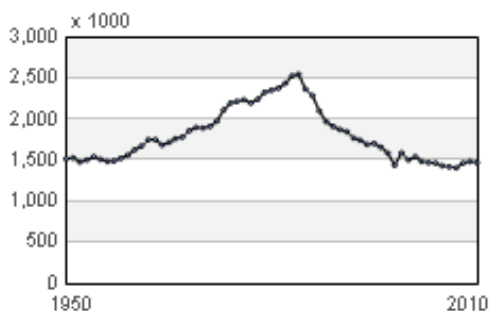
In Noord-Holland is ongeveer 5% van de Nederlandse melkveehouderij gevestigd. De meerderheid van de 1.040 melkveebedrijven in Noord-Holland bevindt zich in Laag Holland (315) en West-Friesland (266), maar de melkveehouderij is in alle regio's van belang. In Noord-Holland is het areaal grasland en groenvoedergewassen met circa 3% afgenomen in de periode 2001-2011 (CBS Statline).

³ De Glasdriehoek is de naam voor het gebied in Noord-Holland Noord dat de glastuinbouwgebieden Alton, Agriport A7 (in de Wieringermeer) en het Grootslag (tussen Hoorn en Enkhuizen) omvat.

Voor de rundveehouderij is naast het aantal bedrijven en het areaal grasland en groenvoedergewassen, het aantal gehouden dieren een belangrijke indicator. De landbouwperspectieven voor Noord-Holland tot 2040 beschrijven de verwachting dat het areaal grasland licht zal afnemen en het areaal groenvoedergewassen ongeveer evenveel zal toenemen. Druk op de melkveehouderij door bijvoorbeeld verstedelijking, zal gezien de sterke concurrentiepositie van de melkveehouderij vooral leiden tot een afname van de akkerbouw (elders) (Landbouwperspectieven Noord-Holland, p. 72).

Het 'Global Economy' scenario van het Centraal Planbureau geeft aan dat landelijk in de periode tot 2020 een groei van de melkrundveehouderij wordt verwacht van 25%. Het afschaffen van de melkquotering (in 2015) is hiervoor een belangrijke factor. Voor de intensieve veehouderij wordt landelijk een daling van 5% verwacht. Recent heeft het Landbouw economisch instituut het toekomstscenario voor de Nederlandse landbouw bijgesteld. In dit scenario groeit de melkproductie minder, namelijk met 16%.

De ontwikkeling van de rundveestapel vertoont landelijk in 1985 een knik, dit is het gevolg van de invoering van de melkquotering in 1984 (zie Figuur 3.1). Tot 2005 heeft zich vervolgens een dalende trend ingezet van het aantal melkkoeien, met name ingegeven door de toename van de melkopbrengst per koe. Na 2005 is het aantal runderen weer gestegen, landelijk met ca. 5% in 2009 (vergeleken met 2005). In de gemeente Heerhugowaard is over dezelfde periode een daling van 11% zien, die overigens wordt ingegeven door een forse afname tussen 2005 en 2007 en een geringe toename van 2007 tot 2009. Na 2009 neemt het aantal koeien weer af.

Figuur 3.1 Ontwikkeling van het aantal melkkoeien, landelijk (bron: CBS Statline)

Verwacht wordt dat de afschaffing van de melkquotering in 2015 zal doorwerken in de ontwikkeling van het aantal dieren in de melkveehouderij. De aanscherping van de mestwetgeving zal hierop ook invloed hebben. Landelijk zal de melkproductie in 2020 door de afschaffing van de melkquotering met ca. 15% groeien ten opzichte van 2009. Deze verwachte groei wordt volgens het LEI-rapport 'Landbouwperspectieven voor Noord-Holland 2040' ook voor Noord-Holland verwacht. Daarbij wordt verwacht dat het aantal melkkoeien tot 2015 zal groeien door de verruiming van de melkquota. De verwachting is echter dat de afschaffing van het melkquotum in 2015 niet tot een verdere groei van de melkveestapel zal leiden. Een verdere vergroting van de opbrengst per koe zal vervolgens het aantal melkrunderen in de periode na 2015 weer laten dalen (Landbouwperspectieven Noord-Holland, p. 70). Dit beeld is echter afhankelijk van het toekomstscenario. Eventueel kan ook een verdere toename optreden met een toename van de melkveestapel. Verdringing van de akkerbouw speelt daarbij dan een belangrijke rol.

3.3.3 *Verwachte ontwikkelingen van de landbouw in Heerhugowaard*

In de gemeente Heerhugowaard kent de landbouw een eigen ontwikkeling die op punten afwijkt van de landelijke en provinciale trend. Een vergelijking met de landelijke en provinciale trend is gemaakt op basis van de CBS Statline gegevens.

Agrarisch grondgebruik

In de gemeente Heerhugowaard is de verdeling van de verschillende agrarische sectoren redelijk vergelijkbaar met het Noord-Hollandse gemiddelde. Het percentage areaal akkerbouwgrond en

grasland- en groenvoedergewassen van het totale agrarisch areaal is in Heerhugowaard kleiner dan het gemiddelde in Noord-Holland (beide ca. 5% kleiner). Het areaal glastuinbouw is groter dan het Noord-Hollandse gemiddelde (ca. 5% groter), net als het areaal opengronds tuinbouw. Dit komt overeen met de verwachting, aangezien een deel van buitengebied van Heerhugowaard onderdeel uitmaakt van de Glasdriehoek.

In het algemeen geldt dat de afname van het landbouwareaal in de gemeente Heerhugowaard over de afgelopen 10 jaar groter is geweest dan het landelijke en provinciale gemiddelde, namelijk 10,9 % in de periode 2001-2011 (Bron: CBS Statline). Belangrijkste redenen hiervoor zijn het omzetten van agrarische gronden naar woningbouwlocaties en andere stedelijke functies.

Akkerbouw

Het areaal akkerbouw is in Noord-Holland afgenomen over de afgelopen 10 jaar (2001-2011) met ruim 15%. In dezelfde periode is het areaal akkerbouwgrond in Heerhugowaard met ruim 36% afgenomen. In Noord-Holland maakt het areaal akkerbouwgrond echter ruim 21% van het totale agrarische areaal uit, terwijl in Heerhugowaard slechts 14% van het areaal voor akkerbouw wordt gebruikt (Bron: CBS Statline). Dit is niet verwonderlijk gezien het grote aantal glastuinbouwbedrijven dat in de gemeente voorkomt. Een verklaring voor de grotere afname van het areaal akkerbouwgrond is niet bekend. Het aantal bedrijven in de akkerbouw nam over dezelfde periode in Heerhugowaard ook fors af dan in Noord-Holland als geheel (resp. 65% en 45% minder bedrijven, bron: CBS Statline).

De relatief (veel) grotere afname van het aantal bedrijven ten opzichte van de relatieve afname van het areaal toont de trend van schaalvergroting in de akkerbouw. De verwachting is dat het aantal bedrijven binnen de gemeente mogelijk iets verder daalt. De grote daling over de afgelopen 10 jaar (65% minder bedrijven) zal in de komende 10 jaar niet evenredig verder doorzetten.

Glastuinbouw

De hoeveelheid glastuinbouw is binnen Noord-Holland in de afgelopen 10 jaar met 15% afgenomen. In Heerhugowaard is de afname 11% geweest over dezelfde periode. In de Glasdriehoek is nog wel een groei voorzien voor de glastuinbouw. Enerzijds door de groei in de productie van groentezaden, anderzijds omdat Noord-Holland Noord een 'overloopgebied' is voor de glastuinbouw in Zuid-Holland. Dit laatste speelt zich (voornamelijk) af in de Wieringermeer (Agriport A7). Het glasconcentratiegebied van Heerhugowaard (Alton) biedt nog uitbreidingsruimte voor glastuinbouwbedrijven.

Het aantal glastuinbouwbedrijven is in Noord-Holland met ruim 52% afgenomen. Ook hier is dus de trend van de schaalvergroting waarneembaar. In Heerhugowaard was de afname van het aantal bedrijven ca. 42%. De schaalvergroting heeft zich in de gemeente daarom minder doorgezet dan in de rest van Noord-Holland.

Veehouderij

In de gemeente Heerhugowaard is de afname van het areaal voor grasland en groenvoedergewassen veel groter geweest dan in Noord-Holland als geheel (ruim 15% in Heerhugowaard ten opzichte van 3% in Noord-Holland). Ook het aantal bedrijven met grasland en groenvoedergewassen is in de periode van 10 jaar (2001-2011) veel sterker afgenomen (bijna 31% in Heerhugowaard t.o.v. bijna 10% in Noord-Holland).

De rundveestapel is tussen 2001 en 2011 in Heerhugowaard eveneens sterker afgenomen dan het provinciale gemiddelde, namelijk bijna 19% in Heerhugowaard ten opzichte van ruim 5,5% in de provincie Noord-Holland. Ook het aantal varkens en kippen is in de gemeente Heerhugowaard sterk afgenomen (resp. 50% en 33%).

Ontwikkeling melkveehouderij en glastuinbouw in de toekomst

In lijn met de landelijke en provinciale trend van de ontwikkeling van de melkveehouderij, kan verwacht worden dat de hoeveelheid melkvee in de komende jaren toeneemt met het afbouwen van de melkquota. Voor Noord-Holland wordt in de landbouwperspectieven ervan uitgegaan dat na het afschaffen van de melkquota in 2015 niet zozeer een verdere toename van de melkrundveestapel zal

optreden. Op provinciaal niveau wordt verder verwacht dat door het stoppen van bedrijven en schaalvergroting op andere bedrijven het aantal stuks melkvee eveneens niet zal toenemen. In de gemeente Heerhugowaard is het echter niet uitgesloten dat hier wel een toename van het aantal dieren optreedt. Realistisch gezien wordt echter *een beperkte toename van het aantal graasdieren* verwacht.

Verdringing van de glastuinbouw door de melkveehouderij wordt niet verwacht. Hoewel wel een afname van het glastuinbouw als geheel wordt verwacht in Nederland, blijft in Noord-Holland de glastuinbouw een belangrijke agrarische sector. Een afname van het glastuinbouwgebied in Alton zou direct een afname van de omvang van de glastuinbouw gekoppeld aan de Greenport Aalsmeer betekenen. Deze ontwikkeling is niet gewenst gezien de economische betekenis van deze Greenport.

Het Altongebied is ca. 40 jaar oud. Veel bedrijven hebben zich in de loop van de tijd vernieuwd, maar een deel van de bedrijven is verouderd, of gestopt vanwege de onmogelijkheid om deze vernieuwing te realiseren (Heerhugowaard, 2009, p. 5). Bij het opstellen van de Structuurvisie voor Noord-Holland is de herstructurering van het Altongebied een lopend project met als belangen voldoende en gedifferentieerde ruimte voor landbouw en visserij en voor economische activiteiten en voldoende ruimte voor het opwekken van duurzame energie. Ook hierbij wordt de uitbreiding van de glastuinbouw in het Altongebied benoemd (Noord-Holland, 2010). De glastuinbouwbedrijven zijn voor een groot deel gekoppeld aan de sierteeltsector van Aalsmeer en is van belang voor het behouden van de belangrijke positie van de Greenport Aalsmeer.

Gezien het deels verouderde karakter van het Altongebied en de wens/mogelijkheid om hier een herstructurering van de glastuinbouw te laten plaatsvinden, is te verwachten dat in de komende tijd hier een verdere schaalvergroting zal plaatsvinden. De provinciale wens om het glastuinbouwgebied te herstructureren leidt eveneens tot de verwachting dat de glastuinbouw zich zal handhaven in het gebied en mogelijk wordt uitgebreid.

4 Bestaande situatie van het milieu en autonome ontwikkelingen

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk is de bestaande situatie van het milieu en de autonome ontwikkelingen van de milieuthema's, die in het buitengebied spelen, beschreven.

4.2 Natuur

4.2.1 Natura 2000-gebieden

Binnen de gemeente Heerhugowaard bevinden zich geen Natura 2000-gebieden, deze gebieden zijn wel in de omgeving, met name de kuststrook, aanwezig. In de bij deze MER behorende Passende beoordeling zijn de instandhoudingsdoelstellingen van de hieronder beschreven gebieden beschreven. Tevens wordt voor de Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied ingegaan op de vraag of er negatieve effecten kunnen optreden. Met name voor de gevolgen van stikstofdepositie op daarvoor gevoelige habitats en leefgebieden van soorten, is de vraag hoe ver de effecten uitstrekken niet zomaar te beantwoorden. Daarom is uitgegaan van een grens van 10 km rond het plangebied. Dit is een grens die ook gehanteerd wordt bij agrarische bedrijven in de Programmatische aanpak stikstof (PAS).

Binnen die afstand liggen (delen van) het Natura 2000-gebied Eilandspolder en de duingebieden Schoorlse duinen en Noordhollands Duinreservaat.

Figuur 4.1 Ligging Natura 2000-gebieden ten opzichte van het plangebied

Tabel 4.1 Afstand van Natura 2000-gebied t.o.v. bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard.

Natura 2000-gebieden	Afstand tot bestemmingsplangrens
Eilandspolder	circa 3,7 km
Schoorlse Duinen	circa 7 km
Noordhollands Duinreservaat	circa 9,8 km

Eilandspolder

De Eilandspolder is een oude polder met grasland, natuurlijk ontstane meertje en verlandingsvegetaties. Het gebied ligt op ca. 3,7 kilometer van de grens van het plangebied. Het gebied is van groot belang voor de noordse woelmuis en is van belang als weidevogelgebied. Er komen echter ook belangrijke verlandingsvegetaties voor met bijzondere *veenmosrietlanden*. Het gebied is van belang als broedgebied voor rietmoeras- en rietruigtevogels, met name de rietzanger.

Schoorlse Duinen

De Schoorlse Duinen strekken zich uit van Bergen tot en met de Hondsbossche Zeewering. De hoogste duinen van het land zijn hier aanwezig, er is een grote variatie in duinlandschap en het is zeer reliëfrijk. Het gebied is aangewezen voor 14 habitattypen.

Noordhollands Duinreservaat

Dit Natura 2000-gebied is aangewezen op basis van de habitatrichtlijn, het is aangewezen voor 18 habitattypen, 2 habitatsoorten (Gevlekte Witsnuitlibel, Nauwe korfslak) en als complementair doel 2 vogelsoorten (Paapje, Tapuit). Het Noordhollands Duinreservaat is een karakteristiek voorbeeld van een Nederlands duinlandschap, zoals dat in de loop der eeuwen ontstaan is als gevolg van een samenloop van geologische, geomorfologische en klimatologische omstandigheden en menselijk handelen. Het is een biologisch, morfologisch, hydrologisch en landschappelijk geheel van duinen met natte en vochtige duinvalleien, duingraslanden, struwelen, bossen en ruigten. Het ligt op de overgang van de kalkrijke naar de kalkarme duinen. Een aanzienlijk deel van het gebied is bebost met naald- en loofbos, die voor een deel zeer oud zijn

Ammoniakdepositie

In het kader van het plan-MER is een Passende beoordeling uitgevoerd. Belangrijke ontwikkelingsmogelijkheden die mogelijk van invloed zijn op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden zijn de uitbreidingsmogelijkheden voor de veehouderijen en glastuinbouw (zie hoofdstuk 5). De agrarische sector kan met name door de uitstoot van ammoniak bijdragen aan de vermesting van natuurgebieden. In de passende beoordeling is geconstateerd dat de ontwikkelingsmogelijkheden van het bestemmingsplan niet relevant zijn voor de effecten op de genoemde Natura 2000-gebieden.

Autonome ontwikkeling

De autonome ontwikkeling komt overeen met de feitelijke situatie, omdat er geen vergunde plannen zijn die binnenkort worden gerealiseerd en de situatie van de Natura 2000-gebieden vanuit Heerhugowaard kunnen beïnvloeden.

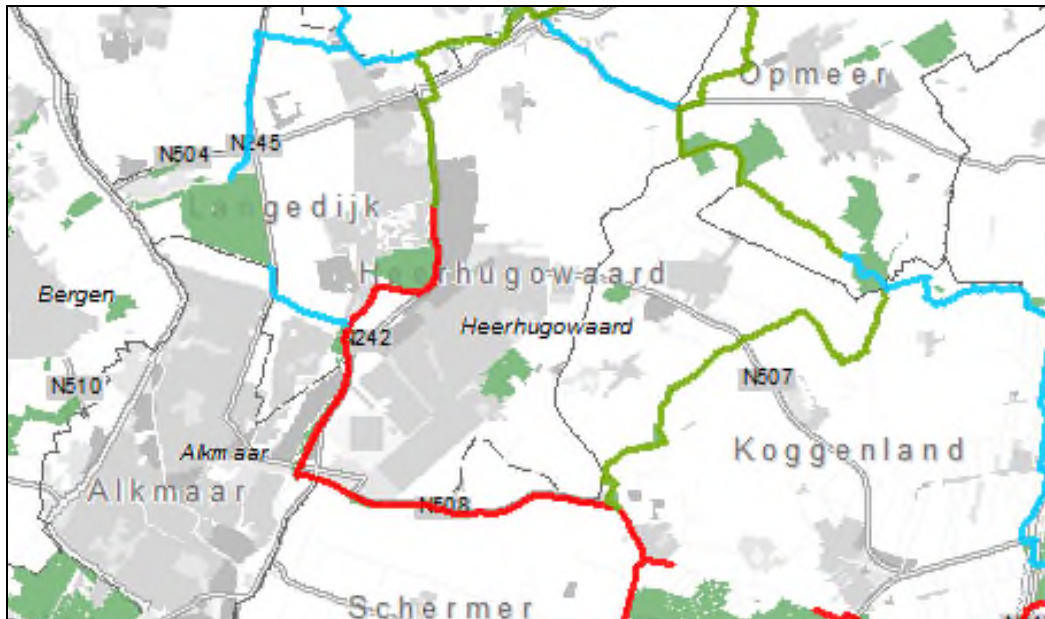
4.2.2 Wav-gebieden (excl. Natura 2000-gebieden)

Met betrekking tot stikstofdepositie zijn ook de zogenaamde Wav-gebieden (Wet ammoniak en veehouderijgebieden) van belang. Dit betreffen EHS-gebieden die zeer gevoelig zijn voor stikstofdepositie. De provincie Noord-Holland heeft deze gebieden (nog) niet aangewezen. Derhalve wordt in het onderhavig plan-MER hier niet nader op ingegaan.

4.2.3 Ecologische Hoofdstructuur

Binnen de gemeente Heerhugowaard bevinden zich enkele ecologische verbindingzones langs de ringvaart en gebieden die onderdeel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur (EHS, Figuur 4.2). Daarnaast is er weidevogelgebied (Veenhuizerpolder) aangewezen deze maken echter geen integraal onderdeel uit van de EHS (zie paragraaf 4.2.4).

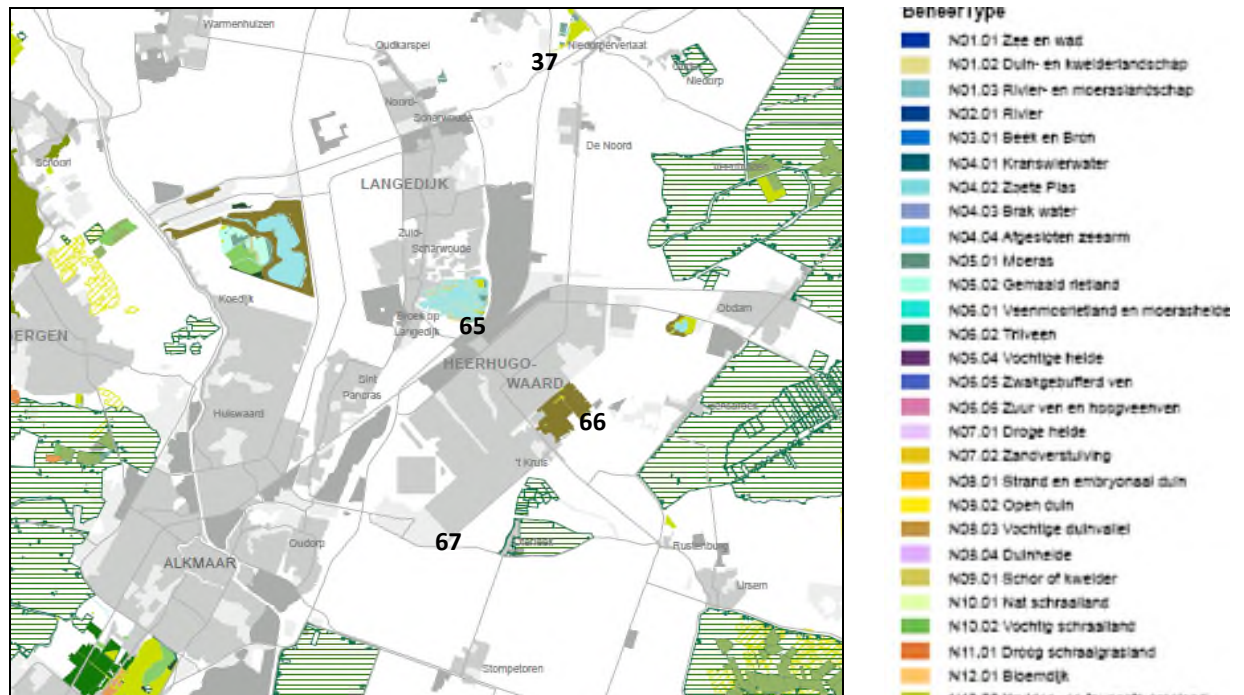

Figuur 4.2 Belangrijke ecologische verbindingzone (rood), verbindingzones (groen) en landschaplinten (blauw) (Bron: Structuurvisie 2040, provincie Noord-Holland, 2012)

In het Natuurbeheerplan 2013 staat waar welke soort natuur, agrarische natuur of landschap aanwezig is of ontwikkeld kan worden. Van een aantal natuurgebieden (zie Figuur 4.3), die deel uitmaken van de EHS, zijn de natuur- en landschapsdoelen weergegeven:

- 37. Boomerwal. Complex van kruidenrijk grasland, rietmoeras en veenmosrietland. Belangrijke stapsteen in de ecologische verbindingzone Omval- Kornhorn;
- 65 Oosterdel. Landschapsreservaat van vele tientallen eilandjes die gespaard zijn bij de ruilverkaveling. Deels nog in gebruik voor tuinbouw en deels verruigd.
- 66 Waarderhout Vochtig loofbos met vooral recreatieve betekenis. Dit recreatiegebied is gericht op het opvangen van recreanten en evenementen.
- 67. Rietlanden Westbeverkoog, Oterleek, Molenkade en Rustenburg. Brede regelmatig gemaaide rietoevers met plaatselijk bloemrijk grasland en veenmosrietland. Belangrijk broedgebied voor moerasvogels en stapsteen in de ecologische verbindingzone Omval - Kornhorn.

Figuur 4.3 Natuurbeheertypenkaart (Bron: Natuurbeheerplan 2013, provincie Noord-Holland, 2012) (nummers = natuurgebieden, groen gearceerd = weidevogelgebied)

Autonome ontwikkeling

In het regeerakkoord tussen VVD en PvdA van 29 oktober 2012 staat dat de ecologische hoofdstructuur (EHS) wordt uitgevoerd, inclusief de verbindingzones. Er zullen afspraken gemaakt worden met provincies en natuurbeheerorganisaties over prioriteiten, tijdsplan en inzet van middelen. De provincie Noord-Holland werkt aan de aanleg van de EHS samen met natuurbeherende organisaties, boeren, gemeenten en waterschappen. Een concreet tijdsplan is derhalve niet bekend. Naar verwachting zal de EHS wel binnen de bestemmingsplanperiode (tot 2022) worden gerealiseerd.

4.2.4 Overige beschermde natuurgebieden

Weidevogelleefgebieden

In Figuur 4.3 (groen gearceerde gebied) is het weidevogelleefgebied weergegeven. De weidevogelleefgebieden zijn aangewezen in de Structuurvisie Noord-Holland 2040 en beschermd door middel van de PRVS. De begrenzing is overgenomen in het bestemmingsplan buitengebied Heerhugowaard (aanduiding 'Weidevogelleefgebied'). Ondanks de inspanningen van de afgelopen decennia om de weidevogels te behouden, is de populatie achteruit gegaan.

Veel populaties van weidevogels zijn al vóór 1990 achteruitgegaan, voornamelijk als gevolg van de intensivering van de landbouw. Met name in de jaren negentig zijn daarom maatregelen getroffen ter bescherming van weidevogels, zoals nestbescherming, aanpassingen in het maai-beheer en het instellen van reservaten. Desondanks is de achteruitgang van weidevogels niet gestopt (Compendium voor de Leefomgeving, 2011). De provincie Noord-Holland spant zich in om deze ontwikkeling te stoppen. Dit doet zij onder andere door weidevogelleefgebieden te beschermen en door het weidevogelbeheer te subsidiëren.

Kaderrichtlijn Water

In het buitengebied van Heerhugowaard zijn diverse wateren die deels onderdeel uitmaken van KRW-waterlichamen zoals de waterbeheer HHNK deze heeft vastgesteld. Dit geldt voor 'waterdelen polder

Heerhugowaard (NL12_415), 'waterdelen Schermerboezem -Noord + (NL12_110), waterdelen VRNK-boezem + (NL12_140) en waterrijk Heerhugowaard Stad van der Zon (NL12_140). De wateren scoren over het algemeen op de biologische en algemeen fysisch chemische parameters zeer slecht / voldoet niet (factsheets SGBP 20/6/2013). In het stroomgebiedsbeheerplan zijn generieke maatregelen opgenomen. In enkele waterlichamen in het buitengebied van Heerhugowaard zijn maatregelen voorzien zoals het aanleggen van natuurvriendelijke oevers zoals bijvoorbeeld 1.5 km oever in het waterlichaam 'waterdelen polder Heerhugowaard'.

4.2.5 **Beschermde flora en fauna**

Om een inschatting te maken van de soortgroepen en specifieke soorten die in het buitengebied voorkomen zijn de landelijke databanken voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl en waarneming.nl. Het invoerportaal waarneming.nl is een website waarop door vrijwilligers natuurwaarnemingen in Nederland worden verzameld. Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevens-beherende Organisatie (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen.

Aanvullende gegevens over het mogelijk voorkomen van beschermde soorten is verkregen uit de verschillende recente uitgegeven provinciale verspreidingsatlassen en onderzoeken; Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels (Scharringa, 2010); Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen 1980 - 2010 (Herder, 2010); Verspreiding van de Noord-Hollandse Flora (www.landschapnoordholland.nl) en tenslotte het rapport Bijzondere vissoorten in Noord-Holland (Kuijten, C.W. J. Herder & J. Kranenbarg, 2008). De beschikbare bronnen geven een goed beeld van de aanwezige natuurwaarden.

Flora

Aangezien het buitengebied grotendeels bestaat uit gras- en akkerland, landbouwsloten en intensief onderhouden oevers en voedselrijk water is het voorkomen van beschermde flora in het buitengebied beperkt. Met name de EHS gebieden waaronder in en langs de rietlanden langs de ringvaart zijn beschermde flora en aan te treffen, zoals de rietorchis.

Zoogdieren

Het buitengebied is door zijn agrarisch karakter geschikt voor een aantal, weinig kritische, zoogdieren. Het betreft met name algemeen voorkomende zoogdieren zoals woelmuizen, spitsmuizen, konijnen en hazen. Daarnaast is het gebied leefgebied voor soorten als egels en kleine marterachtige zoals bunzing en hermelijn. Vossen zijn eveneens aanwezig. Alle soorten zijn algemeen beschermde soorten (Flora - en faunawet; tabel 1-soorten). Binnen de provincie Noord-Holland voorkomende strikt beschermde soorten (Flora - en faunawet; tabel 3-soorten) als Das of Boommarter komen niet voor in dit deel van de provincie. Ook voor de provinciaal voorkomende strikt beschermde Waterspitsmuis en Noordse woelmuis zijn er niet of nauwelijks geschikte (veenweide)gebieden aanwezig. Mogelijk dat de soorten lokaal langs de ringvaart in rietlandjes voorkomen. Zeker aanwezig zijn strikt beschermde vleermuizen, het buitengebied is geschikt leefgebied voor diverse soorten vleermuizen waaronder de Gewone Dwergvleermuis en Laatvlieger. Deze soorten verblijven overdag in (oude) gebouwen, voor boombewonende vleermuizen ontbreken geschikt oude bossen in het plangebied.

Vogels

Het buitengebied van Heerhugowaard vormt het leefgebied voor een beperkte vogelgemeenschap. De graslanden en akkers zijn geschikt broedgebied voor 'boerenlandvogels' als grutto, Kievit, patrijs en tureluur. De dichtheden zijn echter laag en het voorkomen is lokaal. Bollenvelden fungeren ook als broedgebied voor weidevogelsoorten zoals Kievit, scholekster, veldleeuwerik, tureluur en gele kwikstaart. Watervogels als wilde eend, kuifeend en kraakeend broeden in de vaarten en ringvaart. De vele watergangen en rietkragen vormen broed- en foerageerbiotoop voor water- en riet- en struweelvogels (met name zangvogels). Tijdens de wintermaanden zijn grote hoeveelheden overwinterende ganzen, zwanen en eenden in het buitengebied aanwezig. Vogelsoorten waarvan de nestlocatie jaarrond beschermd is zijn tamelijk schaars in het gebied. Steenuil komt niet voor in de omgeving, de Kerkuil met een enkel paartje. Voor roofvogels als Havik, Buizerd, Sperwer of Boomvalk

zijn er in beperkte mate geschikte nestbomen en bosschages aanwezig, derhalve zijn ze maar in beperkte mate aanwezig in het buitengebied (Scharringa, 2010). Boerderijen en bedrijven in het buitengebied worden bewoond door boerenzwaluwen, huis- en ringmussen, allemaal soorten van de rode lijst.

Amfibieën en Reptielen

Binnen de provincie Noord-Holland komt een beperkt aantal strikt beschermde amfibieën voor. Een provinciale aandachtsoort in dit deel van de provincie is de Rugstreeppad. De Rugstreeppad heeft een voorkeur voor schaars begroeid water als water voor de voortplanting. De soort komt voor in natte duinvalleien langs de gehele duinstrook (Herder, 2010). Ook de zandige bollenvelden, waterbergingslocaties en bouwplaatsen vormen geschikt leefgebied voor deze soort. In Heerhugowaard komt deze soort lokaal voor (waarneming.nl). Andere strikt beschermde amfibieënsoorten als Kamsalamander of Heikikker komen niet voor in het buitengebied van Heerhugowaard. Overige aanwezige amfibieën zijn wijdverspreide en algemene soorten als Bruine Kikker en Kleine watersalamander (Herder, 2010). Op basis van de verspreidingskaarten van RAVON en de Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen 1980 - 2010 (Herder, 2010) kan uitgesloten worden dat er reptielen binnen het plangebied aanwezig zijn.

Vissen

Op basis het onderzoek 'Bijzonder vissoorten in Noord-Holland' (Kuijsten C.W., J. Kranenbarg & J. Herder, 2008) wordt geconcludeerd dat het voorkomen van de beschermde vissoorten; Kleine modderkruiper (tabel 2-soort) en Bittervoorn (tabel 3) binnen de gemeente waarschijnlijk is.

Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen

Het buitengebied is ongeschikt terrein voor beschermde soorten uit deze soortgroepen.

Autonome ontwikkeling

De autonome ontwikkeling komt overeen met de feitelijke situatie, omdat er geen vergunde plannen die binnenkort worden gerealiseerd en invloed hebben op de EHS en de voorkomende soorten.

4.3 Landschap en cultuurhistorie

4.3.1 Cultuurhistorische waarden

Onder de term cultuurhistorische waarden worden in dit plan-MER de aardkundige, archeologische, historisch-bouwkundige en historisch-geografische waarden geschaard. De cultuurhistorische waarden in de gemeente zijn deels expliciet beschermd. Zo zijn gemeentelijke monumenten aangewezen die door middel van de Erfgoedverordening worden beschermd. In het bestemmingsplan hebben de belangrijkste cultuurhistorische waarden de dubbelbestemming Waarde - Cultuurhistorie gekregen, waarmee de karakteristieken beschermd worden.

Aardkundige waarden

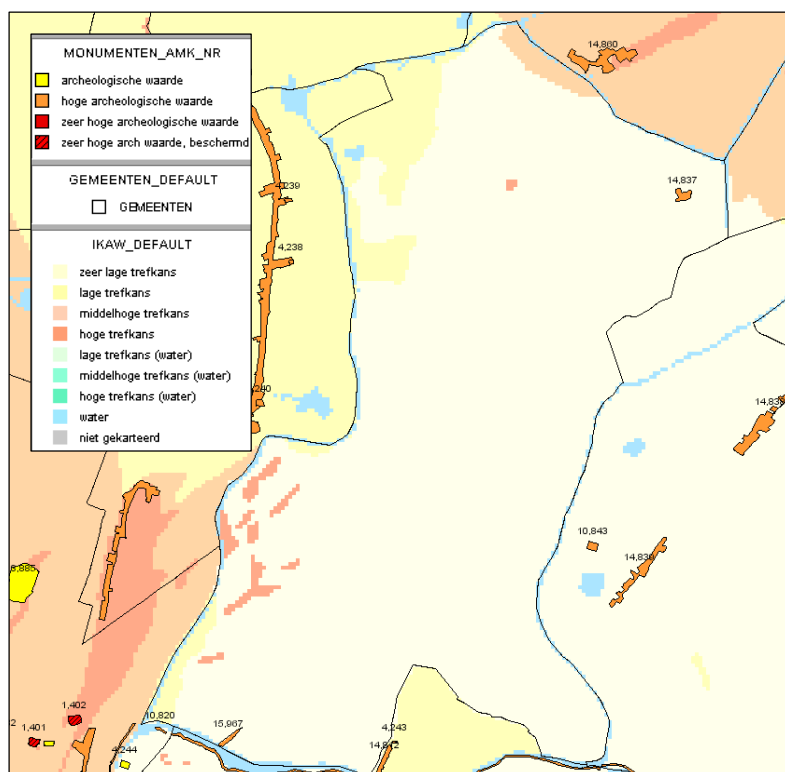
Binnen de gemeente Heerhugowaard komen geen aardkundig waardevolle gebieden of aardkundige monumenten voor. De bodem van de gemeente bestaat vooral uit resten van een veenontginningsgebied en een meerbodem. Deze gelden in de provincie Noord-Holland en de gemeente Heerhugowaard niet als belangrijke aardkundige waarden.

Archeologische waarden

Monumenten en terreinen kunnen archeologisch worden beschermd. De gemeente Heerhugowaard kent geen beschermde archeologische monumenten (beschermde rijksmonumenten). Wel is een aantal terreinen als archeologisch waardevol aangewezen en op de AMK (Archeologische MonumentenKaart) geplaatst. Het betreft de historische kern van Veenhuizen (AMK nr. 14837) en de molengang aan de Huygendijk (AMK nr. 15967). Deze terreinen zijn in de ARCHIS database opgenomen. Voor deze terreinen geldt niet alleen een bescherming op basis van gemeentelijk beleid (In de Archeologische

beleidsnota geldt voor deze terreinen het strengste archeologieregime), maar ook op basis van provinciaal beleid.

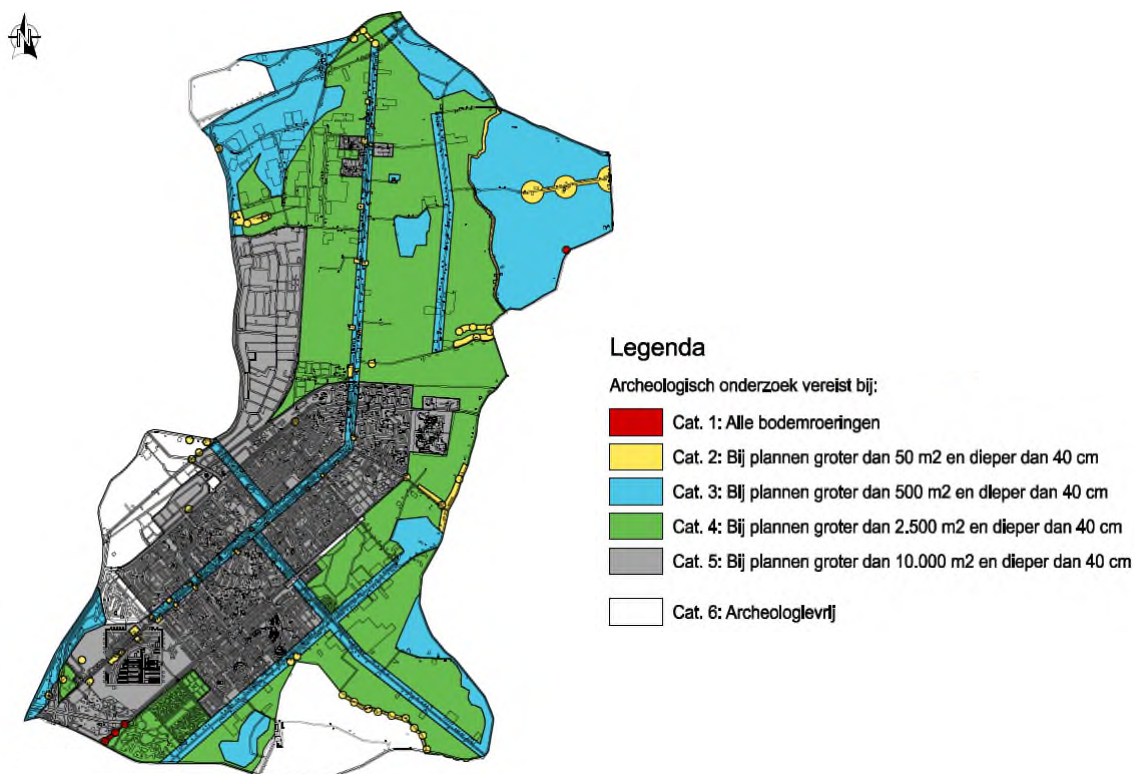
Voor heel Nederland is de Indicatieve kaart archeologische waarden (IKAW) vastgesteld (zie Figuur 4.4). Deze geeft voor Heerhugowaard grotendeels een zeer lage trefkans en een hoge trefkans voor een aantal zandopduikingen aan de westzijde van de gemeente (buiten het plangebied). Voor de archeologische verwachtingswaarde is door de gemeente een eigen archeologische beleidsnota opgesteld (zie Figuur 4.5).

Figuur 4.4 IKAW en AMK-terreinen in Heerhugowaard (Bron: Archis2)

Behalve de beschermde archeologische monumenten en de terreinen waarvan de archeologische waarde is vastgesteld door onderzoek, komen mogelijk ook andere archeologische waarden voor in het plangebied. Deze (verwachtings)waarden zijn in kaart gebracht in de Nota Archeologie van de gemeente met de daarbij behorende archeologische beleidskaart (zie Figuur 4.5).

Hieruit blijkt dat voor het plangebied verschillende verwachtingen gelden ten aanzien van het voorkomen van archeologische waarden. Ook de beschermde archeologische waarden zijn op deze kaart weergegeven. Een hogere archeologische verwachting leidt tot een strikter archeologisch beleid.

Figuur 4.5 Archeologische beleidskaart Heerhugowaard (bron: www.heerhugowaard.nl)

In Heerhugowaard hebben de oude 'druiplanden' (zie paragraaf over historisch-geografische waarden) een hogere verwachtingswaarde dan de gebieden van de droogmakerij. Ook de wegen met de bebouwing erlangs hebben een hogere verwachtingswaarde. In het buitengebied vallen daarnaast de oude molengangen op. De molens van de molengangen die de Heerhugowaard hebben drooggemalen zijn niet meer aanwezig, maar hier worden nog wel archeologische resten uit die tijd verwacht. De enige nog aanwezige molen is de Veenhuizermolen bij de Molenweg (Veenhuizerpolder). Aan dit terrein is de hoogste archeologische verwachtingswaarde toegekend.

De historische kern van Veenhuizen kent eveneens een vrij hoge archeologische verwachtingswaarde.

Historisch bouwkundige waarden

In de gemeente Heerhugowaard zijn 5 rijksmonumenten, 1 provinciaal monument en 50 beschermde gemeentelijke monumenten gelegen. Daarnaast beschikt de gemeente over een lijst van 62 karakteristieke panden, objecten en ensembles. In Tabel 4.2 is een overzicht van de beschermde monumenten in het buitengebied weergegeven.

Tabel 4.2 Overzicht van monumenten en beeldbepalende panden in het bestemmingsplangebied

Adres	Beschrijving
Rijksmonumenten	
Jan Glijnisweg 27a	stolpboerderij met erf en hekpijlers
Kerkweg 26	praalgraf van Reinout van Brederode
Veenhuizerkade	molen
Provinciale monumenten	
Verlaat t.o. 46-48	elektriciteitshuisje
Gemeentelijke monumenten	
Hasselaarsweg 2	café 'De Koffiemolen'
Kerkweg 28	o.l. school met onderwijswoning
Kerkweg bij 26	brug
Kerkweg bij 28	luidklok

Middenweg 401 - 403	dubbele arbeiderswoning
Middenweg 411	stolpboerderij
Middenweg 433	kop-rompboerderij met paardenstal, 'Maria Jacoba Hoeve'
Middenweg 433a	woonhuis, 'Op de Hoge Wurft'
Middenweg 451	tuinderswoning met koolschuur, 'Sunny Home'
Middenweg 454	boerderij met twee schuren, 'Hoeve Oostwijk'
Middenweg 479	onderwijzerswoning
Middenweg 584	stolpboerderij
Molenweg 8	stolpboerderij
Oostdijk 23	bakkerij
Oostdijk 25	woning met molenmakerswerkplaats
Oostdijk 51	stolpboerderij 'Maria Hoeve'
Oterlekerweg 3	stolpboerderij 'De Grenshoeve'
Rustenburgerweg 126	kop-rompboerderij, 'Reigerhof'
Rustenburgerweg 235	stolpboerderij met kleinveeschuur
Verlaat 1	bakkerij
Verlaat 30	woonhuis
Verlaat 46-48	herberg
Karakteristieke panden, objecten en ensembles	
Donkereweg 6	stolpboerderij
Dijkweg 1	stolpboerderij 'Iepenhof'
Groenedijk	dijk
Groenedijk 1	stolpboerderij 'Het Hooge Landt'
Groenedijk 4	stolpboerderij
Groenedijk 9	stolpboerderij
Huygendijk / Oterlekerweg	kavelsloot en driupland
Jan Glijnisweg 10	woonhuis
Jan Glijnisweg 22	boerderij
Jan Glijnisweg 50	stolpboerderij
Kerkweg 4	stolpboerderij
Kerkweg 30a	stolpboerderij
Middenweg 409	woonhuis, 'Jagtrust'
Middenweg 409 t/m 431	buurtschap
Middenweg 422	boerderij, 'Reygerwaard'
Middenweg 427	stolpboerderij
Middenweg 445	stolpboerderij
Middenweg 466	school met onderwijzerswoning
Middenweg 469	woonhuis, 'Ons Hoekje'
Middenweg 506	stolpboerderij, 'Paardebos'
Middenweg naast nr. 610	schuur
Molendijk	dijk
Oostdijk 61	stolpboerderij
Rustenburgerweg 150	stolpboerderij
Veenhuizerkade	dijk
Veenhuizerkade 3	molen en elektrisch gemaal
Veenhuizerweg 50	stolpboerderij
Verlaat 11	rentenierswoning
Verlaat 18	arbeiderswoning
Verlaat 40	woonhuis/werkplaats
Verlaat naast nr. 46-38	brug
De Vork	schutsluis

De lijst van beschermde monumenten en karakteristieke panden, objecten en ensembles in het buitengebied toont een diversiteit aan waarden. Deze lopen uiteen van boerderijen tot het praalgraf van de heer Van Brederode en van woningen tot dijk en bruggen. De instandhouding van de beschermde monumenten is geregeld in de erfgoedverordening en in het bestemmingsplan (door middel van een aanduiding).

Historische geografie

De ontwikkelingsgeschiedenis van Heerhugowaard is beschreven in de historisch-geografische inventarisatie door voor de gemeente is uitgevoerd (Cultuurcompagnie Noord-Holland, 2012). Deze inventarisatie, die eveneens de historisch-bouwkundige waarden beschrijft, gaat in op de ontwikkelingsgeschiedenis en de kenmerken die hiervan in het landschap bewaard gebleven zijn. In de beschrijving is onderscheid gemaakt tussen twee perioden die voor de cultuurlandschappelijke structuren van Heerhugowaard van belang zijn:

- De Zuiderwaert als zoetwaterbekken (1000-1630)
- Na inpoldering ontstaat de Heerhugowaard (1631-1945)

Beide perioden hebben relictten in het landschap achtergelaten die van belang zijn als kenmerkende cultuurhistorische waarden.

Het grondgebied van Heerhugowaard was in de middeleeuwen in eerste instantie een veengebied dat ontgonnen werd door bewoners van het gebied. Inklinking, oxidatie en afkalving van het veen leidden ertoe dat een groot deel van het grondgebied in een meer veranderde. De Veenhuizerpolder en een aantal zogenaamde druiplanden bleven echter als relictten van de eerste ontginningen behouden. Druiplanden zijn gedeelten van het oude (veenontginnings)landschap die als voorland voor de dijken rond de Heerhugowaard behouden bleven. Deze gebieden zijn nog altijd herkenbaar aan de afwijkende verkaveling (minder rationeel) en kronkelende dijkpatronen. De druiplanden en resten van het veenontginningslandschap zijn in de historisch-geografische inventarisatie als relictten van hoge waarde aangeduid.

Figuur 4.6 Overzicht aanwezige druiplanden in Heerhugowaard (Bron: Gemeente Heerhugowaard, 2012b)

Het water van de zogenaamde Zuiderwaert werd in de 17e eeuw drooggelegd. Dit leidde tot een polder met een rechtlijnige (rationele) verkaveling. De rechtlijnige wegenstructuur en rationele verkaveling verwijzen nog naar deze geschiedenis. Deze relictten zijn als elementen van hoge waarde aangeduid in de historisch-geografische inventarisatie. Aan de randen van de rationele polder zijn molengangen aanwezig geweest. In een molengang werd het water stap voor stap omhooggebracht om vervolgens over de ringdijk in het boezemwater te worden gepompt. Op sommige plaatsen zijn de molengangen nog herkenbaar, bijvoorbeeld aan de zuidzijde van de gemeente tegen Oterleek aan. Veelal zijn de resten echter niet meer zichtbaar in het landschap.

De belangrijkste historisch-geografische waarden zijn hiermee:

- verkavelingsstructuur Veenhuizerpolder en driuipanden
- dijenstructuren (bijvoorbeeld Groenedijk, Oostdijk, Huygendijk)
- resten van molengangen (bijvoorbeeld bij Oterleek)
- verkavelingsstructuur droogmakerij (m.n. slotenpatroon)
- wegenstructuren droogmakerij

De cultuurhistorische waarden zijn van belang voor de landschappelijke structuren. In het buitengebied zijn deze waarden nog duidelijk herkenbaar.

4.3.2 **Landschappelijke waarden**

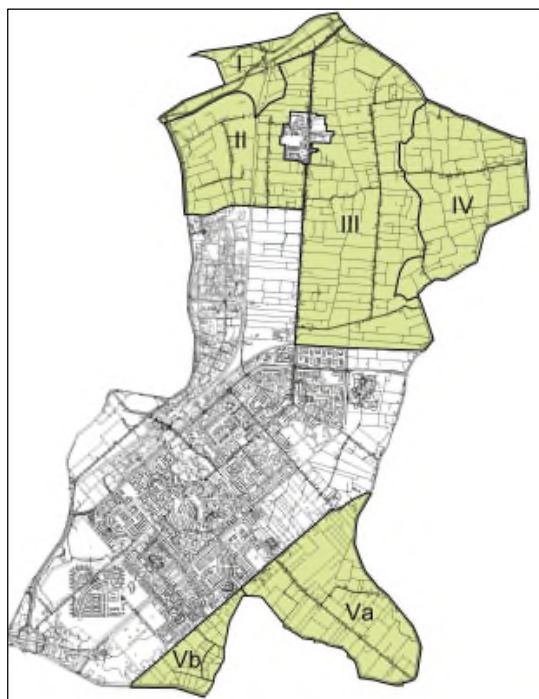
Landschappelijke waarden zijn onder te verdelen in landschapstypen en -structuur en ruimtelijk-visuele kenmerken. De landschapstypen en -structuur hangt in de gemeente Heerhugowaard sterk samen met de cultuurhistorische waarden. Daarmee is sprake van een zekere overlap tussen de landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

De gemeente Heerhugowaard heeft in het kader van de herziening van het bestemmingsplan buitengebied een overzicht gemaakt van de landschappelijke waarden in de Quick scan "de stand van het landschap" (Gemeente Heerhugowaard, 2012). Hierin wordt op basis van de thema's cultuurhistorie, landschap en gebruik een beeld gegeven van het agrarische buitengebied. De koppeling tussen landschap en cultuurhistorie duidt ook weer op de overlap tussen deze waarden.

Landschapstypen en -structuren

Qua landschapstypen en -structuren wordt het buitengebied in vijf deelgebieden verdeeld:

1. De Smuigelpolder
2. Het glas (Alton I en II)
3. Het open Middengebied
4. De Veenhuizerpolder
5. Zuid-oost

Figuur 4.7 Vijf deelgebieden landschap Heerhugowaard (bron: Gemeente Heerhugowaard, 2012a)

Van ieder van deze landschappen is een beschrijving gemaakt in de quick scan "de stand van het landschap". Hieronder zijn de belangrijkste landschapstypen en structuren per deelgebied benoemd:

1. De Smuigelpolder

- infrastructuur
- natuurontwikkeling
- versnipperd gebied
- historische verkaveling niet meer zichtbaar

2. Het glas, Alton I en II

- glastuinbouw
- op een aantal plaatsen rommelig beeld
- afwisseling met andere agrarische vormen
- historische verkaveling niet meer zichtbaar

3. Het open midden

- open gebied
- regelmatige verkaveling: verkavelingsrichting loodrecht op de Middenweg en Veenhuizerweg
- bewoning langs de Middenweg en Veenhuizerweg
- aan de oostzijde van het gebied een overgangszone naar de Veenhuizerpolder
- voornamelijk akkerbouw, vollegrondsgroenteteelt en grasland (verspreid wat glas)

4. De Veenhuizerpolder

- voormalig druipland met onregelmatige verkaveling
- open landschap met weilanden
- bochtige wegen
- verspreide bewoning

5. Zuidoost

twee gebieden: Rustenburg en het gebied tussen Jan Glijnisweg en Oterleek (het dorp Oterleek ligt buiten de gemeente Heerhugowaard)

Tussen Jan Glijnisweg en Oterleek:

- open weidelandschap
- deels verkaveling druipland, deels rationele verkaveling droogmakerij

Rustenburg

- rationele verkaveling haaks op Rustenburgerweg
- bebouwing in een lint langs de Rustenburgerweg
- open karakter weide landschap, rond het Kruis (en wat verspreid) glastuinbouw

Ruimtelijk-visuele kenmerken

Het buitengebied van Heerhugowaard is wat betreft de ruimtelijk-visuele kenmerken in twee typen te verdelen, namelijk het gebied met het open landschap en het glastuinbouwgebied.

Het glastuinbouwgebied vormt een gesloten landschap, waarvandaan de omgeving weinig zichtbaar is. Er zijn twee concentratie gebieden van glas in de gemeente, namelijk het gebied rond het Kruis en het Altongebied. Het eerste vormt de kleinste concentratie. Hier is veel van de openheid van het omliggende gebied te ervaren. In het Altongebied is een veel grotere concentratie aan kassen aanwezig. In het gebied is hier vooral het glas zelf te zien. Het Altongebied is zo'n 30-40 jaar oud. Dit betekent dat in het gebied een afwisseling van vernieuwde kassen en verouderde kassen voorkomen. Er komen dan ook kassen in verschillende maten voor. In het Altongebied is het beleid gevoerd om de kassen op enige afstand van de weg te plaatsen. Hiermee is een zachte overgang gecreëerd tussen openbare wegen en de kassen. Het tussengebied staat echter onder druk door de combinatie van veel woonfuncties, deels agrarische functies en de kleinschaligheid van dit tussengebied. In het Altongebied is hiermee op een aantal plekken een verrommeld beeld ontstaan.

Figuur 4.8 In de zachte overgangen tussen openbare weg en kassengebied ontstaat een verrommeld karakter door de mix van woon- en agrarische functies en de beperkte ruimte (bron: Googlemaps)

Het overige gebied van Heerhugowaard kent ruimtelijk-visueel vooral een open karakter. Bomen en ander opgaand groen zijn vooral rond de verspreid liggende bebouwing aanwezig. Het grondgebruik bestaat uit een mix van veehouderij, akkerbouw en vollegrondsgroenteteelt. In de Veenhuizerpolder is overigens veehouderij de enige agrarische sector, omdat de grond zich niet leent voor een ander economisch rendabel gebruik. Van deze percelen worden bij tijd en wijle delen verhuurd voor de reizende bollenkraam. Juist de bodem en het feit dat dit niet voor permanente bollenteelt wordt gebruikt is een belangrijke reden voor de vraag naar deze percelen.

Figuur 4.9 Open landschap van de Veenhuizerpolder (Bron: Googlemaps)

Figuur 4.10 Aan de rand van het buitengebied is de bebouwing van de kern Heerhugowaard duidelijk zichtbaar (Bron: Googlemaps)

Het stedelijke gebied van Heerhugowaard behoort niet tot het plangebied. De stedelijke bebouwing vormt echter wel een dominante factor in het visuele karakter van het plangebied. Met name in het deelgebied V (Zuidoost) is het stedelijke gebied een belangrijke (visuele) begrenzing van het plangebied.

Er is geen expliciete, losstaande bescherming voor de landschappelijke waarden. De landschappelijke waarden hebben echter een belangrijke rol gespeeld in de totstandkoming van de Nota van Uitgangspunten voor het bestemmingsplan buitengebied. De molengangen zijn beschermd met een dubbelbestemming Waarde- Cultuurhistorie, waarmee het behoud van deze elementen wordt gewaarborgd. Binnen de bestemming Agrarisch met waarden is bovendien geregeld dat de bovenste 50 cm van de bodem niet mag worden ontgraven in verband met het landschapsbeeld.

4.4 Leefmilieu en gezondheid

4.4.1 Geur

Beleidskader Wet geurhinder en veehouderij

Dieren met geuremissiefactoren (geurhindercontouren)

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) maakt onderscheid tussen dieren met en dieren zonder een geuremissiefactor. Dieren met een geuremissiefactor zijn bijvoorbeeld varkens of kippen, hiervoor geldt een geurnorm. Voor iedere diercategorie waarvan de geuremissie is bepaald, wordt deze uitgedrukt in aantallen Europese odour units in een volume eenheid) [ou_E/m^3]. Gemeente Heerhugowaard is op grond van bijlage 1 van de Meststoffenwet gelegen in een niet-concentratiegebied. Binnen een niet-concentratiegebied geldt een geurbelasting op een geurgevoelig object dat is gelegen binnen bebouwde kom van maximaal $2,0 ou_E/m^3$. In geval het geurgevoelige object is gelegen buiten de bebouwde kom mag de geurbelasting maximaal $8,0 ou_E/m^3$ bedragen.

Dieren zonder geuremissiefactoren (vaste afstanden)

Voor veehouderijen met dieren waarvoor geen geuremissiefactor is vastgesteld, zoals melkkoeien en paarden, geldt een minimale afstand tussen het emissiepunt van een dierenverblijf en de buitenzijde van een geurgevoelig object. Deze vaste afstand moet ten minste 100 meter bedragen in geval het geurgevoelige object is gelegen binnen de bebouwde kom. Voor objecten die buiten de bebouwde kom zijn gelegen geldt een afstand van ten minste 50 meter.

Veehouderijen

De gemeente Heerhugowaard beschikt niet over een geurbeleid. Bij de gemeente zijn geen geurknelpunten bekend. Bij aanvragen voor bijvoorbeeld de omzetting van een bouwvlak met een agrarische bestemming in een woonbestemming wordt per geval getoetst in hoeverre deze ontwikkeling zou leiden tot een belemmering van de (agrarische) bedrijven in de omgeving.

Melkveehouderijen en paardenhouderijen houden dieren zonder zogenaamde geuremissiefactor. Voor deze bedrijven geldt een wettelijke normafstand van 50 meter van de gevel van de stal tot de geurgevoelige bestemming buiten de bebouwde kom. Voor zover bekend zijn hierin geen knelpunten aanwezig in de huidige situatie.

Voor de dieren met geuremissiefactor (varkens en pluimvee) zijn eveneens geen knelpunten bekend. Er zijn hiervoor geen geurcontouren berekend.

Overige bedrijven

In het plangebied komen naast veehouderijen geen andere bedrijven met een geurcontour voor. In Ursem ligt een rioolwaterzuivering. Deze wordt van het plangebied gescheiden door de kern Ursem en heeft geen geurcontour die zich uitstrekt over het plangebied.

Naast de agrarische bedrijven komt in het buitengebied een aantal andere bedrijven voor, namelijk:

- koelhuizen
- brandstoffenverkoop
- betonvlechten

- bouwbedrijf
- carrosseriebouw
- vervaardiging van meubels
- verduurzaming hout

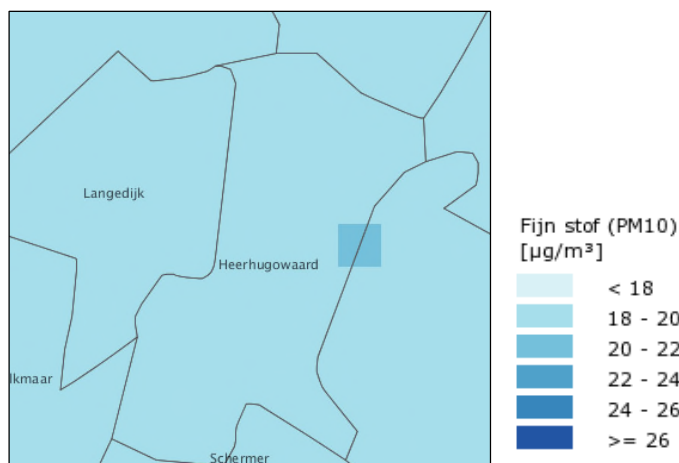
Deze bedrijven kennen over het algemeen een zeer beperkte geurcontour. Alleen de carrosseriebouw en de verduurzaming van hout kennen een geurcontour van resp. 100 en 200 meter. Deze bedrijven leiden in de huidige situatie niet tot een knelpunt op het gebied van geur.

Autonome ontwikkeling

De autonome ontwikkeling komt overeen met de feitelijke situatie, omdat er geen vergunde plannen die binnenkort worden gerealiseerd en de geursituatie kunnen beïnvloeden.

4.4.2 Concentratie fijn stof in de lucht

De concentratie fijn stof (PM_{10} , de fractie met een grootte van 10 micrometer of kleiner) in de lucht bedraagt in de gemeente Heerhugowaard circa $18 - 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (zie Figuur 4.11) en de achterliggende waarden die zijn te vinden bij de webversie van de Grootschalige Concentratiekaart Nederland), lokaal mogelijk een fractie hoger.

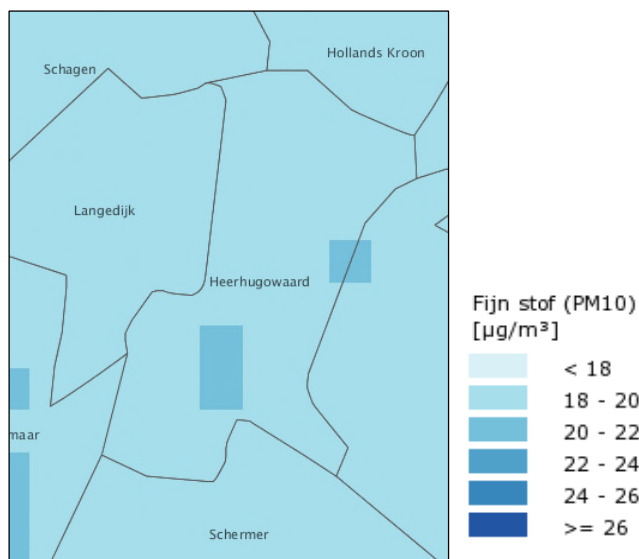
Figuur 4.11 Concentratie fijn stof (PM_{10}) in de lucht in het jaar 2012 (bron: <http://geodata.rivm.nl/gcn/>)

De concentratie ligt daarmee aanmerkelijk beneden de geldende grenswaarden. Doordat de concentratie van de PM_{10} fractie zo laag is, zal ook de concentratie van het nog fijnere stof ($PM_{2,5}$) lager zijn dan de geldende grenswaarden (zie bijlage 1). bij deze concentraties zal ook aan de streefwaarden voor $PM_{2,5}$ worden voldaan.

Autonome ontwikkeling

De grootschalige concentratiekaart van 2020 laat een (geringe) stijging van de concentratie PM_{10} voor Heerhugowaard zien, veroorzaakt door een verschil in uitgangspunten met betrekking tot de veebezetting⁴. De verwachte concentratie PM_{10} bedraagt in 2020 tussen de 19 en 21 (zie Figuur 4.12). Voor 2030 is de verwachte concentratie weer lager dan voor 2012. De concentraties blijven hiermee onder de grenswaarden voor fijn stof. Daarmee wordt ook voldaan aan de streefwaarden voor de fijnere fracties ($PM_{2,5}$)

⁴ Voor 2012 is rekening gehouden met de werkelijke veebezetting en voor 2020 met de vergunde veebezetting.

Figuur 4.12 Concentratie fijn stof (PM₁₀) in de lucht in het jaar 2020 (bron: <http://geodata.rivm.nl/gcn/>)

4.4.3 Gezondheid

Intensieve veehouderij

Kan de intensieve veehouderij negatieve gevolgen hebben voor de gezondheid van omwonenden? Zo ja, kunnen ruimtelijke maatregelen, zoals zoning of eisen aan de afstand tussen bedrijven, de kans op effecten verkleinen?

Het antwoord hierop zal mogelijk aanwijzingen kunnen geven hoe in het bestemmingsplan rekening kan worden gehouden met gezondheidsaspecten. Hoewel het aantal intensieve veehouderijen binnen de gemeente Heerhugowaard gering is, zijn de bovenstaande vragen belangrijk in het kader van dit plan-MER. De omstandigheden in de stallen zelf, en de mogelijke gevolgen daarvan voor de gezondheid van werkers in de sector, verdienen (bijvoorbeeld bij vergunningverlening) aandacht vanuit het oogpunt van goede arbeidsomstandigheden. Een ruimtelijk plan zoals het bestemmingsplan kan echter geen invloed hebben op eisen op dit gebied. Hoewel dus in het kader van het bestemmingsplan niet van belang, zal hier zijdelings wel enige aandacht aan worden besteed. Overigens heeft de staatssecretaris van Economische Zaken in een brief (d.d. 14 juni 2013) aangekondigd een nieuw wettelijk kader op te willen stellen met betrekking tot de intensieve veehouderij vanwege het advies van de Gezondheidsraad (d.d. 30 november 2012). Het nieuwe wettelijke kader zal provincies en gemeenten de mogelijkheid bieden om vanuit het oogpunt van volksgezondheid grenzen te kunnen stellen aan:

- de totale omvang van de veehouderij in een bepaald gebied
- de veehouderij intensiteit in een gebied of
- een veehouderijlocatie in een gebied.

In deze paragraaf wordt eerst algemene informatie gegeven over de mogelijke effecten van de intensieve veehouderij op de gezondheid, waarbij duidelijk wordt welke achterliggende gedachten achter het voorgestelde wettelijke kader liggen. Vervolgens wordt beschreven hoe op het niveau van dit plan-MER de mogelijke effecten kunnen worden beoordeeld. Het voornemen in dit MER worden getoetst aan de hand van deze beoordelingssystematiek.

De beschrijving in deze paragraaf is vooral gebaseerd op de volgende rapporten:

- J.E. Kornalijslijper, J.C. Rahamat-Langendoen, Y.T.H.P. van Duynhoven, februari 2008, Volksgezondheidsaspecten van veehouderij megabedrijven in Nederland. zoönosen en antibioticumresistentie, RIVM, Bilthoven;
- Ir. A. Dusseldorp et al., 2008, Intensieve veehouderij en gezondheid. Overzicht van kennis over werknemers en omwonenden, RIVM, Bilthoven;

- D.J.J. Heederik et al., jan. 2011, Mogelijke effecten van bedrijven met intensieve veehouderij op de gezondheid van omwonenden: onderzoek naar blootstelling en gezondheidsproblemen, IRAS Univ. v. Utrecht, NIVEL, RIVM;
- drs. S. van Dam, 2009, Informatieblad Intensieve veehouderij en gezondheid, GGD'en Brabant / Zeeland;
- D.J.J. Heederik et al., juni 2011, Mogelijke effecten van bedrijven met intensieve veehouderij op de gezondheid van omwonenden: onderzoek naar potentiële blootstelling en gezondheidsproblemen, IRAS Univ. v. Utrecht, NIVEL, RIVM.

Mogelijke gevolgen van intensieve veehouderij voor de gezondheid

Er zijn diverse manieren waardoor de intensieve veehouderij invloed kan hebben op de gezondheid van mensen. Er zijn diverse organismen die schadelijk kunnen zijn, maar ook stoffen (in de lucht) kunnen een ongunstig effect hebben. Ook de routes waarlangs het effect tot stand komt kan verschillen. Wordt het effect veroorzaakt door direct contact, verspreiding via de mest of via de lucht, of door de voedingsmiddelen van dierlijke oorsprong? En wie kunnen de effecten ondervinden, alleen de medewerkers in de bedrijven, ook de omwonenden, of de bevolking als geheel? Dat laatste is bijvoorbeeld het geval bij verspreiding via het voedsel. De relevante onderwerpen in dit kader zijn:

- Biologische agentia: (micro-)organismen die mogelijk schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid;
  - Ziekteverwekkers die van dier op mens kunnen worden overgebracht, de zogenaamde zoönosen;
  - Antibioticum resistente bacteriën, die op de mens worden overgebracht en in bepaalde gevallen schadelijk kunnen zijn voor de drager.
- Ammoniak;
- Fijn stof;
- Geur.

Hieronder wordt ingegaan op deze verschillende mogelijke bedreigingen van de gezondheid.

1.a Zoönosen

Zoönosen zijn infectieziekten die van dieren op mensen overdraagbaar zijn. Dit kunnen bijvoorbeeld virussen zijn, bacteriën of andere organismen, zoals Toxoplasma, die van dieren op de mens worden overgebracht. Bij virussen kunnen soms vormen ontstaan die ook van mens op mens kunnen worden overgebracht. Vaak zijn vogelgriepvirussen de bron van griepvirussen bij zoogdieren en mensen. Een voorbeeld van een zoönose is de uitbraak van een erg besmettelijk subtype van de vogelgriep in 2003.

Dit heeft zich toen snel verspreid onder dieren en ook mensen zijn besmet geraakt. Wilde watervogels zijn een bekende bron van een milde vorm van vogelgriep. Griepvirussen (influenzavirussen) zijn erg veranderlijk. Zo kunnen in een varken griepvirussen van varken, vogel en mens zich mengen waardoor nieuwe typen ontstaan. Een voorbeeld van een dergelijk nieuw virus is de Mexicaanse griep, die in 2009 optrad. Voor griepvirussen is bij kippenhouderijen een duidelijk verband gevonden tussen bedrijfsgrootte en de aanwezigheid van influenza. Hoe groter het bedrijf, hoe groter de kans op influenza. Bij varkensbedrijven is deze trend niet gevonden. Q-koorts is een zoönose waarbij een bacterie de ziekteverwekker is. De bacterie kan lang buiten de gastheer (het dier) in leven blijven en ook na jaren nog mensen en dieren besmetten. Salmonella komt voor bij kippen en bij varkens. Deze bacterie kan de mens besmetten via eieren en vlees. Ook hiervoor geldt dat bij pluimvee een duidelijk verband is gevonden tussen bedrijfsgrootte en de aanwezigheid van Salmonella. Bij varkens is dit niet duidelijk (in onderzoeken soms wel en soms niet).

Toxoplasma, de veroorzaker van toxoplasmose, is een dierlijke parasiet die onder meer bij varkens voorkomt. Het kan door diverse dieren worden overgebracht. Hierdoor en door verblijf van toxoplasma in de bodem komt het bij bedrijven met uitloop in de vrije lucht (dit zijn vooral kleinere bedrijven) meer voor dan bij de moderne intensieve veehouderij. Katten zijn een belangrijke bron van besmetting van de mens, rechtstreeks of door contact met kattenuitwerpselen of grond waarin deze voorkomen. In de grond kunnen besmettelijke overlevingsvormen van Toxoplasma aanwezig zijn, de zogenaamde oöcysten. Mensen kunnen ook worden besmet door het eten van onvoldoende verhit vlees. Toxoplasmose kan ernstige gevolgen hebben voor het ongeboren kind, vooral als de moeder in de

eerste maanden van de zwangerschap voor het eerst besmet wordt door de parasiet. Bij besmetting na de geboorte zijn de gevolgen meestal mild, maar bij een klein deel van de patiënten heeft de ziekte een ernstig verloop.

Als indicator voor de aanwezigheid van bacteriën in de lucht, en tegelijk daarmee ook van andere ziekteverwekkers (en resistente bacteriën, zie hieronder), worden endotoxinen gebruikt. Dit zijn bestanddelen uit de celwanden van een hele grote groep bacteriesoorten (Salmonella en Q-koorts horen beide tot deze groep). Een hoog gehalte aan endotoxinen geeft dus niet direct aan, dat er schadelijke organismen in de lucht aanwezig zijn, maar kan wel gebruikt worden als aanwijzing of de kans daarop groter of kleiner is. In de stallen kunnen hoge concentraties van endotoxinen optreden. Dit kan invloed hebben op de luchtwegen. Werknemers met allergie en astma reageren hier sterker op dan werknemers zonder allergie of astma. Ook in de omgeving van bedrijven kan de endotoxineconcentratie in de lucht hoger zijn dan elders (bijvoorbeeld in stedelijk gebied). Het gaat daarbij echter wel om zeer lage concentraties, waarvan geen effecten op de gezondheid worden verwacht (zie D.J.J. Heederik et al., jan 2011 en juni 2011). Bij metingen rondom specifieke bedrijven werd duidelijk dat de veehouderij in alle gevallen bijdraagt aan hogere niveaus van endotoxinen tot een afstand van het bedrijf van ongeveer 250 meter. De concentraties waren het hoogst bij varkenshouders en pluimveebedrijven. In stofmonsters van de regio waar Q-koorts is opgetreden is de betreffende bacterie in ook lange tijd na de uitbraak van de Q-koorts nog meetbaar, ondanks het gegeven dat Q-koortsuitbraken zich niet meer voordoen. Vermoedelijk gaat het om lage achtergrondniveaus.

De kans op besmetting tussen bedrijven - en daardoor verspreiding van dierziekten - is te verminderen door een voldoende grote afstand tussen bedrijven aan te houden.

1.b Antibioticumresistentie

Bekend is de opkomst van een bepaald type MRSA (Meticilline Resistente Staphylococcus aureus) in de varkenshouderij. De bacterie (een staphilococ) is resistent voor een groep veel gebruikte antibiotica. De resistente vorm komt voor bij mensen die nauw contact hebben met varkens of vleeskalveren, zoals de medewerkers van de bedrijven. Verspreiding van mens op mens is mogelijk. Daardoor valt bijvoorbeeld verspreiding binnen een gezin niet uit te sluiten. Ook verspreiding via de lucht of door contact met mest kan een rol spelen, maar er is meer onderzoek nodig om hierin inzicht te verschaffen. De dragers van MRSA zullen er gewoonlijk niets van merken, maar het kan voor mensen met een slechte weerstand wel een bedreiging zijn. Daarom is het van heel groot belang, dat besmetting in ziekenhuizen wordt voorkomen. De richtlijn is nu, dat personen die intensief contact hebben met varkens of kalveren bij ziekenhuisopname worden onderzocht op MRSA en in isolatie worden verpleegd tot is uitgesloten dat ze drager zijn. Het optreden van resistentie vormt een bedreiging voor de volksgezondheid. Het hangt samen met het op grote schaal gebruiken van antibiotica in de veehouderij. Daarom worden maatregelen genomen om het gebruik geleidelijk terug te dringen. Bij kippen komt ook de resistente Colibacterie voor. Deze bacterie kan via kippenvlees de mens besmetten. Deze ESBC bacterie veroorzaakt zeer waarschijnlijk bij mensen voor resistentie tegen veel gebruikte antibiotica.

De resistente bacteriën kunnen via het ventilatiesysteem van de bedrijven ook in de buitenlucht terecht komen. De veespecifieke MRSA-bacterie werd in het onderzoek van Heederik et al (juni 2011) vaker en in hogere concentraties teruggevonden in een straal van 1000 meter rond veehouderijbedrijven. In hoeverre dit kan leiden tot MRSA besmetting van omwonenden is nog onduidelijk, maar door de sterke verdunning in de buitenlucht zal de kans gering zijn. Net als voor de veehouders geldt, zullen ook andere mensen het in het algemeen niet merken dat ze drager zijn.

2. Ammoniak

Ammoniak is in hoge concentraties bijtend voor de ogen, de huid en de luchtwegen. De concentraties in de stallen liggen zowel in de rundveehouderij als in de varkens- en pluimveesector boven de normen voor blootstelling. Buiten de stallen liggen de waarden ver onder het niveau waarop gezondheidseffecten kunnen worden verwacht.

3. Fijnstof

In de stallen kunnen relatief hoge concentraties van fijnstof optreden, maar ook van inhaleerbaar stof dat iets groter is. De bijdrage aan de luchtkwaliteit buiten de stal verschilt per staltype en per diersoort. De concentratie van fijnstof in de lucht kan bij de grens van een intensieve veehouderij (grens van de inrichting) in de orde liggen van enkele microgrammen per m³ lucht.

Dit geldt globaal genomen bij zowel (grote) varkens- als kippenhouderijen, waarbij globaal genomen geldt dat de belasting door kippenbedrijven het grootst is. Bij de grond- en plaatsgebonden veehouderij komt veel minder fijnstof vrij en is dit in de praktijk geen aandachtspunt. Indien de toename van de concentratie fijnstof in de lucht tot gevolg heeft dat de geldende grenswaarden voor de luchtkwaliteit worden overschreden, zullen in het kader van een omgevingsvergunning maatregelen worden voorgeschreven om de belasting van de lucht terug te dringen. Hiervoor bestaan realistische maatregelen. Dit neemt niet weg, dat uitbreiding van de intensieve veehouderij in Opsterland - een gebied met relatief lage achtergrondwaarden - kan leiden tot een verhoging van de fijnstofconcentratie in de lucht.

Blootstelling aan fijnstof brengt diverse gezondheidsrisico's met zich mee. Het gaat daarbij vooral om verergering van bestaande aandoeningen. Risicogroepen zijn ouderen, patiënten met al bestaande luchtweg- en hartaandoeningen en kinderen met al bestaande luchtwegklachten. Ook gezonde kinderen zijn relatief gevoelig voor fijnstof. Deze risico's bestaan ook - zij het in mindere mate - bij concentraties die lager zijn dan de geldende grenswaarde van 40 µg/m³ lucht. Figuur 4.11 toont dat de concentratie in Heerhugowaard in het algemeen in de range van 18-20 µg/m³. Dit is, zeker in verhouding tot andere gebieden in Nederland, een lage concentratie.

In de interimrapportage (D.J.J. Heederik et al., jan. 2011) worden ook de voorlopige resultaten gegeven van een vergelijking van gezondheidsgegevens van huisartsenpraktijken in gebieden met veel intensieve veehouderij en praktijken elders in het land. De suggestie dat in gebieden met veel intensieve veehouderij meer klachten en aandoeningen aan de luchtwegen worden gemeld, kon hiermee niet worden bevestigd. Eerder wordt het tegendeel waargenomen. Een aantal specifieke klachten (pneumonie en chronische bronchitis) werden in de gebieden met veel intensieve veehouderij wel vaker gevonden. Voor pneumonie kan dit samenhangen met de Q- koorts uitbraak. De resultaten van het vervolgonderzoek (zie D.J.J. Heederik et al., juni 2011) bevestigen dit beeld. Er zijn weinig verschillen gevonden met de gezondheid van een plattelandsbevolking elders in het land die beduidend minder intensieve veehouderij in de omgeving heeft. Rondom intensieve veehouderij werden vooral meer longontstekingen gezien; dit gold voor alle jaren tussen 2006 en 2009 en is naar alle waarschijnlijkheid ten dele gerelateerd aan de uitbraak van Q-koorts in de jaren 2008 en 2009. Astma en COPD kwamen niet vaker voor in de nabijheid van intensieve veehouderij. Mensen met COPD en astmatici hadden echter wel meer complicaties van hun ziekte, met name infecties van de bovenste luchtwegen en longontsteking. Astma blijkt minder vaak voor te komen bij hogere concentraties van fijnstof en (dus) in de nabijheid van veehouderijbedrijven. Astmatici en mensen met COPD hebben wel vaker dan mensen elders in het land last van infecties aan de bovenste luchtwegen. Longontsteking is enigszins verhoogd in de nabijheid van intensieve veehouderij in het algemeen en sterk verhoogd bij omwonenden van bedrijven met geiten en pluimvee. Statistisch is het verband sterk tussen het voorkomen van 'mogelijke Q-koorts' en veehouderijbedrijven, met name geitenbedrijven. Kinderen die wonen in de nabijheid van veehouderijbedrijven hebben, net als kinderen die zijn opgegroeid op een boerderij, vaker eczeem.

Het onderzoek gaf weinig aanwijzingen dat zeer grote stallen, zogenaamde megastallen, meer invloed hebben op de gezondheid van omwonenden dan kleinere stallen.

4. Geur

Blootstelling aan geur wordt niet alleen als hinder ervaren, maar kan ook leiden tot de verstoring van dagelijkse activiteiten en tot lichamelijke klachten, vooral stressgerelateerde klachten. Daarom is het ook een gezondheidsprobleem. Er bestaan wettelijke normen voor de geurbelasting door veehouderijbedrijven, maar op grond van onderzoek kan worden aangenomen dat ook bij geurconcentraties onder de normen geurhinder kan optreden. Daarbij valt op dat het effect het sterkst is bij de aanwezigheid van één bron in een niet concentratiegebied. Bij meerdere bronnen in de directe omgeving is de hinder bij een bepaalde belasting minder sterk dan bij dezelfde belasting in een situatie waar maar één geurbron aanwezig is. De beoordeling in het kader van een gezondheidseffectscreening (GES) is gebaseerd op de situatie met één bron en daardoor strenger dan de wettelijke norm. Er wordt van uitgegaan dat een geurbelasting van meer dan 6 geureenheden (odour units) per m³ lucht per

individueel bedrijf voor omwonenden in het algemeen een ongewenste gezondheidsbelasting oplevert. Wettelijk ligt in niet-concentratiegebieden buiten de bebouwde kom de grenswaarde op 8 odour units per m³ lucht.

Conclusies

Algemeen

Op grond van het voorgaande en de achterliggende informatie kan het volgende worden geconcludeerd:

- de concentratie van zoönosen in de lucht is in de omgeving van veehouderijbedrijven zo laag dat in het algemeen geen negatieve gezondheidseffecten voor omwonenden worden verwacht, voor zover bekend;
- met name bij pluimveebedrijven is er bij de grote bedrijven meer kans op het optreden van een mogelijke ziekteverwekker dan bij kleinere bedrijven. Bij varkensbedrijven treedt dit effect niet op of is dit (bij Salmonella) onduidelijk;
- een groter aantal dieren in een beperkt gebied vergroot in het algemeen de kans op het optreden van een dierziekte of een zoönose en de kans dat de ziekte zich verspreidt. Hoe sterk dit effect is in gebieden met reeds een hoge veebezetting, is niet duidelijk. In het algemeen geldt dat maatregelen op de bedrijven, op het gebied van inrichting, bedrijfsvoering en hygiëne, belangrijk kunnen bijdragen aan de kans op het optreden van ziekten en de verspreiding daarvan. Als zich op een groot bedrijf een ziekte voordoet, kan het moeilijk blijken deze weer weg te krijgen. Dit is een nadeel van schaalvergroting. Daar staat tegenover dat bij grote zogenaamde gesloten bedrijven (bijvoorbeeld bedrijven waar de dieren van fok tot (of zelfs tot en met) slacht binnen het bedrijf blijven) de kans op infecties kleiner is dan bij andere bedrijven. Zoals hiervoor al is aangegeven, kunnen maatregelen op de bedrijven belangrijk bijdragen aan de kans op het optreden van ziekten en de verspreiding daarvan;
- doordat op grote schaal antibiotica worden ingezet, komen bepaalde resistente bacteriën veel voor. Dit vormt een bedreiging voor de volksgezondheid. Hiervoor moeten maatregelen worden getroffen in de bedrijfsvoering. Ruimtelijke en milieumaatregelen zijn hiervoor praktisch niet van belang. De veespecifieke MRSA-bacterie werd in het onderzoek van Heederik et al (juni 2011) vaker en in hogere concentraties teruggevonden in een straal van 1000 meter rond veehouderijbedrijven. In hoeverre dit kan leiden tot MRSA besmetting van omwonenden is nog onduidelijk, maar door de sterke verdunning in de buitenlucht zal de kans gering zijn. Net als voor de veehouders geldt, zullen ook andere mensen het in het algemeen niet merken dat ze drager zijn;
- de concentratie van ammoniak ligt buiten de bedrijven op een niveau waarop geen effecten op de gezondheid worden verwacht;
- de intensieve veehouderij draagt merkbaar bij aan de concentratie aan fijnstof in de lucht. Hoewel aan wettelijke normen moet worden voldaan, kan dit opgeteld aan de al bestaande concentratie in de lucht bijdragen aan het ontstaan van gezondheidsrisico's. In een informatieblad van de GGD'en Brabant/Zeealand (oktober 2011) wordt ervoor gepleit om bij nieuwbouw een afstand van 250 m tot woonkernen of lintbebouwing aan te houden. Dit kan niet goed worden onderbouwd met het tot nu toe verrichte onderzoek, maar wordt vooruitlopend op nader onderzoek geadviseerd;
- blootstelling aan geur van veehouderijbedrijven kan, ook bij voldoen aan de wettelijke normen hiervoor, voor omwonenden een ongewenste gezondheidsbelasting opleveren.

Gemeente Heerhugowaard

In de gemeente liggen 5 intensieve veehouderijbedrijven. De bedrijven liggen verspreid in het plangebied. Het betreft daarmee geen duidelijke concentratie van intensieve veehouderijen.

Door het beperkte aantal intensieve veehouderijen en de afstanden onderling, is er geen sprake van gezondheidsrisico's voor de omgeving door cumulatie van de invloed van de bedrijven gezamenlijk. Op het niveau van individuele bedrijven kan er, gelet op bovenstaande conclusies, wel sprake zijn van een enigszins verhoogd gezondheidsrisico voor omwonenden. Een licht negatief effect voor direct omwonenden is dus niet geheel uitgesloten. De brief van de staatssecretaris van 14 juni jl. gaat ook in op de concentratie van intensieve veehouderijen en de gevolgen daarvan voor de volksgezondheid. Het voorgestelde wettelijke kader werkt vooral een beperking van de concentratie van veehouderijen uit.

Het bestemmingsplan is niet het kader voor milieuvorschriften voor individuele bedrijven. Dit komt aan de orde bij de (omgevings)vergunningverlening. Hierbij is er aandacht is voor geur, stof en geluid. Wel zal moeten worden nagegaan of de voorgenomen uitbreidingsruimte van bouwblokken verenigbaar is met het geurbeleid. De gemeente Heerhugowaard heeft geen eigen geurbeleid, maar sluit aan bij het landelijke beleid op dit gebied.

Voor de verspreiding van mogelijke ziekteverwekkende organismen en van resistente bacteriën moet vooral worden ingezet op maatregelen in de aard van de bedrijven (bijvoorbeeld zogenaamde gesloten bedrijven) en de bedrijfsvoering (hygiëne, het gescheiden houden van groepen dieren). Het bestemmingsplan is hiervoor niet het aangewezen instrument om dat te regelen.

Autonome ontwikkeling

In het buitengebied vinden geen autonome ontwikkelingen omtrent intensieve veehouderij plaats. De situatie met betrekking tot volksgezondheidsaspecten zal bij autonome ontwikkeling praktisch gelijk blijven.

4.4.4 Overige aspecten leefmilieu

Externe veiligheid

Inrichtingen

In het plangebied ligt een LPG-tankstation aan het Verlaat 32, die een plaatsgebonden risicocontour (PR-contour 10^{-6}) per jaar heeft. Binnen deze contour bevinden zich geen gevoelige objecten. Verder is in het gebied een gasdrukregel- en meetstation aanwezig en een drietal propaantanks (2 in het Altongebied een 1 bij de Rustenburgerweg).

Figuur 4.13 Ligging LPG-tankstation (Bron: Googlemaps)

Buisleidingen

In het plangebied ligt een aantal hogedruk aardgastransportleidingen. Een van de leidingen loopt aan de noordzijde van de gemeente, langs het Verlaat en volgt gedeeltelijk de spoorlijn naar het zuiden. Aan de oostzijde van de gemeente ligt een leidingenstrook, waarin meerdere aardgastransportleidingen aanwezig zijn. Deze leidingen zijn - met de daarbij horende vrijwaringszone - aangegeven op de verbeelding.

Transportroute gevaarlijke stoffen

Over de N242 en de N508 vindt vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Deze wegen liggen buiten het plangebied. Het gaat hierbij alleen om transporten van brandbare vloeistoffen en propaan (LF 1, LF 2 en GF 3). De beperkte hoeveelheden die getransporteerd worden over deze transportassen leiden niet tot

een plaatsgebonden risicocontour 10^{-6} per jaar. In de Beleidsvisie externe veiligheid wordt gestreefd naar het zoveel mogelijk terugdringen van de risico's. Het verbeteren van de situatie behoort daarmee tot de uitgangspunten.

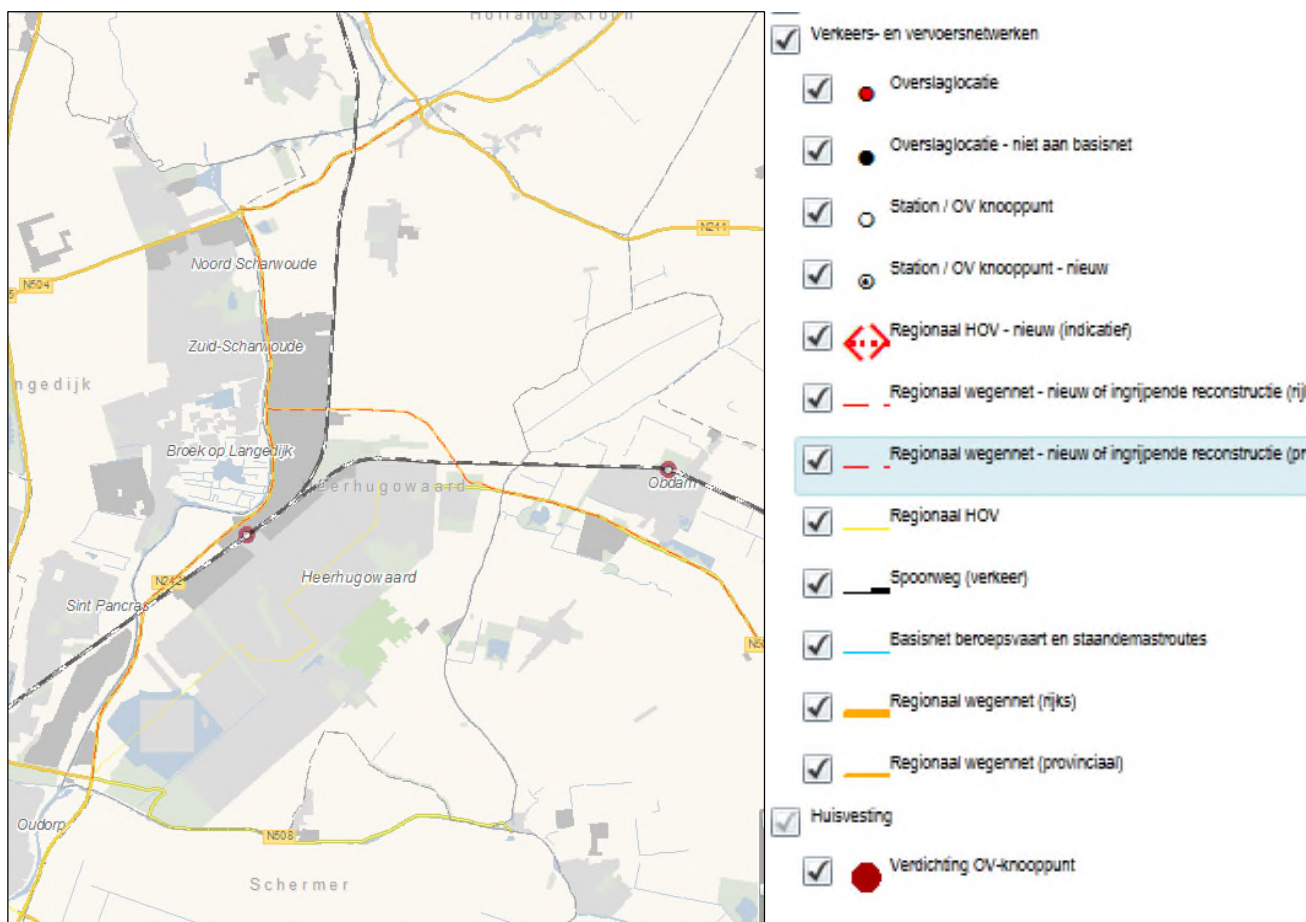
Geen van de risicobronnen leidt in de huidige situatie tot externe veiligheidsknelpunten.

Verkeer

Infrastructuur

De hoofdwegenstructuur binnen de gemeente Heerhugowaard is weergegeven in Figuur 4.14. De provinciale wegen N242, N504, N508, N507 en N241 zorgen voor de hoofdontsluiting van de gemeente. De N242 is recent heringericht. Het buitengebied kent verder lokale wegen met een maximum snelheid van 50 km/u (bijv. Middenweg) en 60 km/u (bijv. Veenhuizerweg). Het betreft smalle wegprofielen, soms over dijkes en soms over de wegen aangelegd bij de drooglegging van de Heerhugowaard.

De spoorlijnen (Alkmaar - Den Helder en Alkmaar - Hoorn) vormen de belangrijkste openbaar vervoersverbindingen. Heerhugowaard kent een treinstation aan de westzijde van de gemeente.

Figuur 4.14 Hoofdwegenstructuur Heerhugowaard (bron: Structuurvisie Noord-Holland 2040)

Verkeersveiligheid

Het lokale wegennet zorgt voor een ontsluiting van de percelen in het buitengebied op de gebiedsontwikkelingswegen (veelal provinciale wegen). Het profiel van de lokale wegen is vaak smal. Dit kan knelpunten opleveren, met name doordat het landbouwverkeer steeds zwaarder is geworden. Het kan de verkeersveiligheid voor verkeersdeelnemers zoals fietsers (scholieren, recreanten) negatief beïnvloeden.

Geluid

In Heerhugowaard en in de directe omgeving ervan komen geen geluidgezoneerde bedrijventerreinen voor. Ook het wegverkeer en verkeer over het spoor leiden tot geluid in het gebied. Deze geluidsbronnen zijn in beeld gebracht door de Milieudienst regio Alkmaar op de geluidkaart. Er zijn geen knelpunten op het gebied van geluid, zowel vanuit industrielaawaai als vanuit verkeer (weg en spoor).

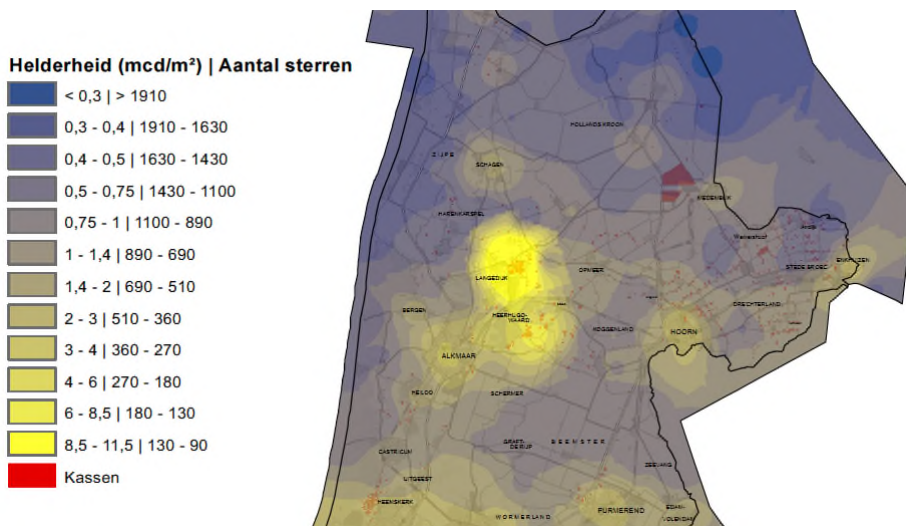
Lichthinder

Kunstlicht in open stallen

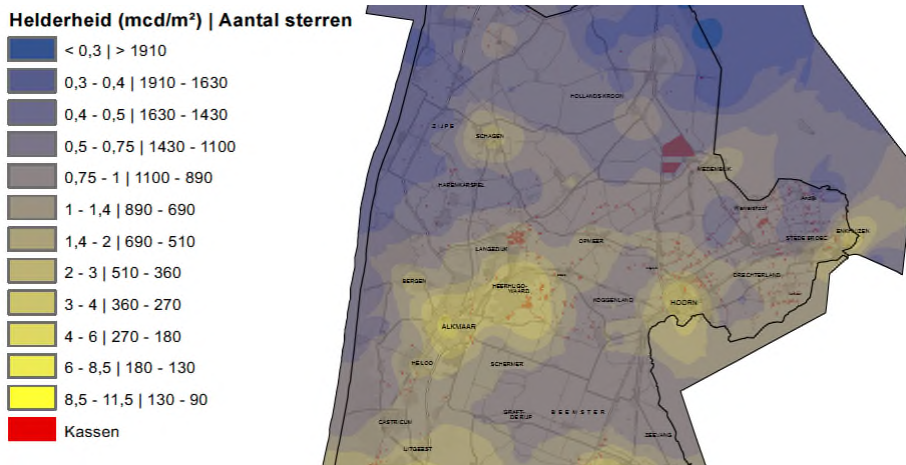
Bij de melkveehouderij is er een tendens aanwezig naar meer open staltypen (serrestal en andere typen met open gevels) en tevens een tendens naar meer verlichting: zowel gedurende een langere tijd als met een hogere verlichtingssterkte. Hierbij spelen overwegingen omtrent diergezondheid (bevordert door open stallen) en productiviteit (naar de huidige inzichten kan verlichting leiden tot een hogere melkproductie). Er kan onderscheid worden gemaakt tussen verlichting om het natuurlijk gedrag van het vee te stimuleren ('natuurlijk gedrag stimulerend kunstlicht') en verlichting om de productie verder te bevorderen ('stimulerend kunstlicht'). Voor het laatste is onder andere een hogere lichtintensiteit nodig, zodat de belichting door het vee wordt ervaren als vergelijkbaar met daglicht. De nagestreefde lichtintensiteit ter hoogte van het vee is hierbij van dezelfde orde grootte als verlichting in kantoren e.d. Vooral in combinatie met het toepassen van meer open staltypen kan hierdoor de lichtuitstraling naar de omgeving toenemen. In de gemeente is een beperkt aantal open stallen aanwezig.

Lichtuitstraling kassen

Van kassen is bekend dat zij lichtuitstralen naar de omgeving. In dit kader heeft de provincie Noord-Holland een kaart gemaakt van de lichtuitstraling (of donkerte) bij verlichting vanuit de kassen en een kaart van de lichtuitstraling als de kassen "uit" zijn. Voor Heerhugowaard, maar met name het naastgelegen Langedijk, is een duidelijk verschil waarneembaar in de helderheid/het aantal sterren dat zichtbaar is (vergelijk Figuur 4.15 met Figuur 4.16).

Figuur 4.15 Kaart lichtuitstraling bij "kassen aan". (Bron: www.noord-holland.nl)

Figuur 4.16 Kaart lichtuitstraling bij "kassen uit". (Bron: www.noord-holland.nl)

Zoals ook zichtbaar wordt in Figuur 4.16 leiden niet alleen de kassen, maar ook andere bronnen tot lichtuitstoot in de gemeente Heerhugowaard. Het stedelijke gebied met woongebieden, bedrijven, sportvelden en wegen leiden ook tot lichtuitstraling. Dit biedt een nuance ten aanzien van de lichtuitstoot van het kassengebied.

Autonome ontwikkeling

De autonome ontwikkeling komt voor geluid en externe veiligheid overeen met de feitelijke situatie, omdat er geen vergunde plannen zijn die de geluids- of externe veiligheidssituatie kunnen beïnvloeden.

Voor wat betreft verkeer wordt gewerkt aan de realisatie van de N23 (Westfriisiaweg), die een rechtstreekse verbinding tussen Heerhugowaard en Hoorn (en Enkhuizen) realiseert. Figuur 4.17 toont de plannen voor de Westfriisiaweg in Heerhugowaard. Hieruit blijkt dat ter hoogte van de Middenweg een ongelijkvloerse kruising onder de Middenweg door wordt gerealiseerd. Ook de Molenweg wordt gekruist. De Molenweg wordt hier afgesloten en een oversteekplaats voor alleen fietsverkeer wordt gerealiseerd. Vervolgens wordt een tunnel onder de spoorlijn door gerealiseerd. Voor het bestemmingsplan buitengebied Heerhugowaard betekent de realisatie van de Westfriisiaweg hiermee slechts beslag op de agrarische gronden en afsluiting van de Molenweg voor doorgaand verkeer. Er worden geen aansluitingen op de Westfriisiaweg gemaakt die relevant zijn voor de verkeersstromen in het buitengebied.

Figuur 4.17 Plannen voor realisatie van de Westfriisiaweg (N23). (Bron: www.noord-holland.nl)

De gemeente Heerhugowaard kent geen eigen beleid ten aanzien van kunstlicht in open stallen of in kassen. De provincie kent geen beleid op het gebied van kunstlicht in open stallen, maar wel op het gebied van verlichting van kassen. Aangezien geen specifiek beleid bestaat voor kunstlicht vanuit stallen neemt de kans op lichthinder door toename van het lichtniveau in de omgeving toe (gezien de trend). Daarmee kan de belevingswaarde van de duisternis in het gebied worden aangetast. Ook zal lichthinder voor in het wild levende dieren in het landelijke gebied, met name vlakbij nieuw te realiseren open stallen met kunstlicht, kunnen optreden. Daarbij geldt ook dat in de Heerhugowaard een belangrijke bron van lichthinder gelegen is in de verlichting van het stedelijke gebied, waardoor de toename van het lichtniveau genuanceerd kan worden.

Voor wat betreft verlichting vanuit de kassen geldt dat in het Activiteitenbesluit voorschriften zijn opgenomen ten aanzien van afscherming bij gebruik van assimilatiebelichting. Vanaf 1 januari 2014 moet de lichtuitstraling vanuit kassen met 98% beperkt worden tussen zonsondergang en zonsopgang. Hiervoor wordt een lichtscherm aangebracht aan de binnenzijde van de kas. In principe moeten alle kassen die assimilatieverlichting gebruiken een dergelijke afscherming vanaf 2018 bezitten. Daarmee wordt de lichtuitstoot vanuit kassen door landelijk beleid teruggebracht.

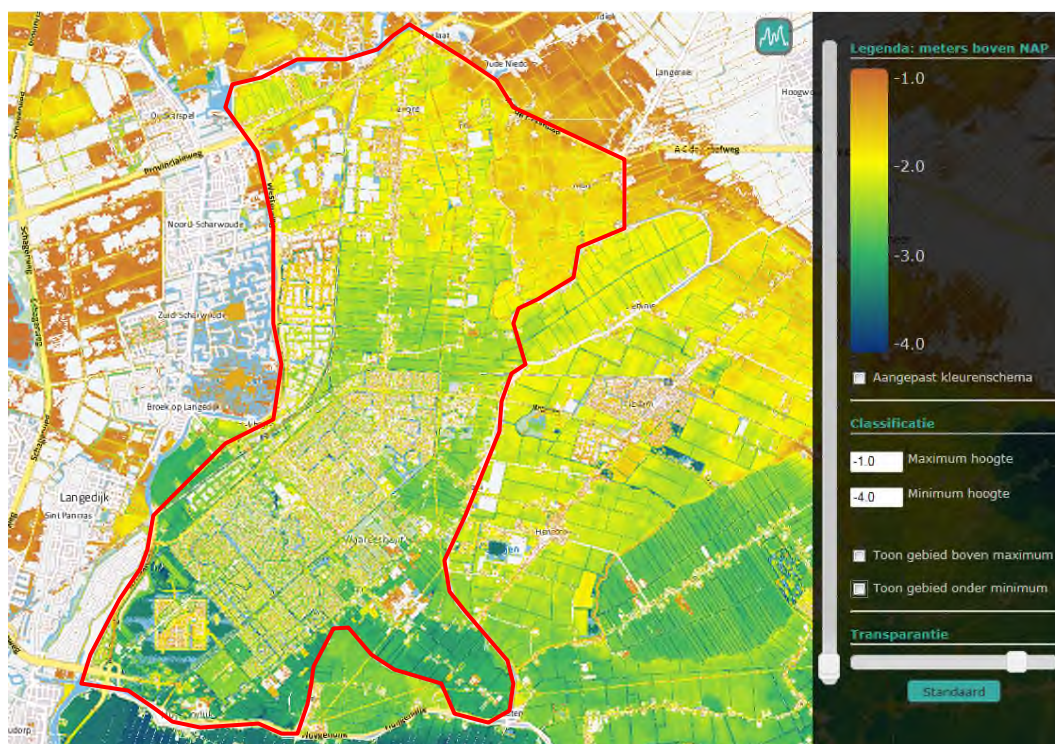
Aangezien ook het stedelijke gebied van Heerhugowaard en de open stalsystemen met kunstverlichting tot lichtuitstoot in het gebied leiden, zal per saldo de hoeveelheid lichtuitstoot in de autonome situatie gelijk blijven.

4.5 Bodem en water

4.5.1 Bodem

Bodemstructuur

De bodem van het plangebied bestaat uit zavel, waarop oorspronkelijk een groot veepakket aanwezig was. De bodem van Heerhugowaard ligt tussen de -1,0 en -4,0 m ten opzichte van NAP (zie Figuur 4.18). Globaal loopt de bodem op vanuit het zuiden naar het noorden en de Veenhuizerpolder kent de hoogste ligging van het maaiveld.

Figuur 4.18 Hoogtekaart Heerhugowaard (Bron: AHN-viewer)

Op de over het algemeen zavelige bodem vormen de oostranden, de Veenhuizerpolder (zuidrand van die polder) en de omgeving van Oterleek een uitzondering. Hier komt een moerige bodem voor. In deze laatste bodem is daarom nog een rest van veen in de bodem te vinden. De bodem is ontstaan als gevolg van veenvorming en latere afslag van de grond in de Zuiderwaert (zie ook paragraaf 4.3.1). De geomorfologische kaart spreekt dan ook van meerbodemafzettingen.

Bodemkwaliteit

De gemeente Heerhugowaard beschikt over een bodemkwaliteitskaart. De kaart kan in de reguliere vergunningverlening niet meer gebruikt worden, maar biedt wel informatie over de bodemkwaliteit in de gemeente. In het algemeen is de kwaliteit van de boven- en ondergrond in het buitengebied goed. De grond wordt als schoon aangemerkt op de verschillende kaarten. Dit houdt in dat er geen knelpunten bestaan ten aanzien van het gebruik van de grond. In de lintbebouwing (bijv. langs de Middenweg en de Veenhuizerweg) is de bovengrond wat minder schoon, maar ook hier vormt de bodemkwaliteit volgens de bodemkwaliteitskaart geen knelpunt. Er zijn geen mogelijke saneringssituaties bekend in het plangebied.

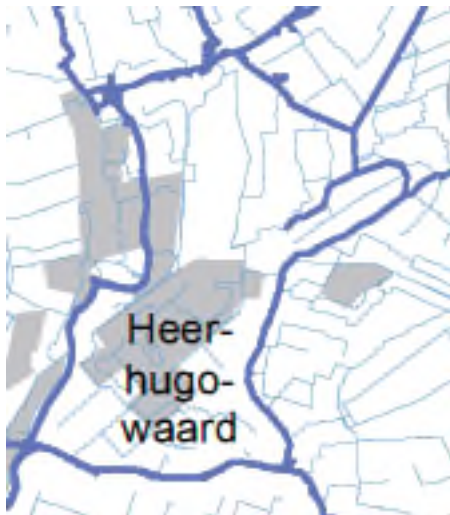
Autonome ontwikkeling

Er zijn geen concrete autonome ontwikkelingen die van invloed zijn op de bodem van het plangebied.

4.5.2 Water

Beschrijving Watersysteem

Het watersysteem van Heerhugowaard bestaat uit de dijken, boezemwateren en het stelsel van watergangen in de polder (polderwateren, stadswateren en afvoersloten). Gezamenlijk zorgen deze onderdelen voor een goede ontwatering en afwatering. Dit systeem is voornamelijk tot stand gekomen bij de droogmaking van de Heerhugowaard. De ringdijk rond Heerhugowaard heeft een waterkerende functie. Een dergelijke hooggelegen dijk om een droogmakerij heeft daarnaast ook een belangrijke waarde vanwege de beeldbepalende uitstraling voor het open Hollandse polderlandschap.

Figuur 4.19 Overzicht primaire wateren (Bron: Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, 2010)

Via de hoofdwaterlopen de Oostertocht en de Westertocht voeren de overige watergangen in de polder water af naar het poldergemaal Huygendijk dat het overtollige water uitslaat op de Schermerboezem. De tochten zijn noord-zuid georiënteerd. In de zomer wordt via deze tochten water ingelaten om de gewenste peilen te handhaven.

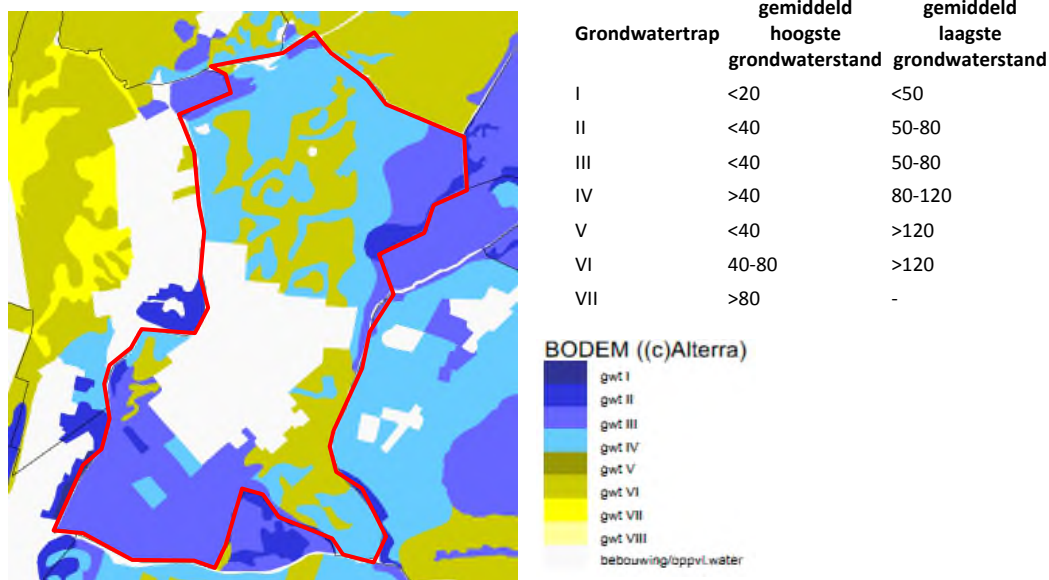
De waterlopen rondom de oude druiplanden hebben een cultuurhistorische waarde. De Veenhuizerkade is in de Monumenteninventarisatie eveneens als cultuurhistorisch waardevol aangeduid. Deze kade heeft een waterkerende functie en wordt deels ecologisch beheerd. In Heerhugowaard zijn er ook

enkele waterlopen van een grotere ecologische waarde. Daarnaast heeft aantal wateren in het buitengebied van Heerhugowaard potentie voor de ontwikkeling van een hogere ecologische kwaliteit.

Grond- en oppervlaktewater

De grondwatertrappen in het plangebied lopen sterk uiteen (zie Figuur 4.20).

Figuur 4.20 Kaart grondwatertrappen (Bron: Archis2).

In de gemeente is oppervlaktewater voornamelijk aanwezig in de vorm van sloten. Ook de Ringvaart is een groot oppervlaktewater.

Landbouw

De waterstructuur in het plangebied bestaat vooral uit een fijnmazig slotenpatroon, dat sterk samenhangt met het verkavelingspatroon. Met name de akkerbouw en de vollegrondsgroentetuinbouw vragen om een nauwgezet peilbeheer. Op dit gebied zijn geen knelpunten bekend. Er is geen sprake van verdroogde gebieden in de omgeving of van hydrologische knelpunten voor de landbouw.

Natuur

Delen van de ringvaart en van andere grote waterlichamen aan de randen van de gemeente Heerhugowaard zijn aangewezen als ecologische verbingszone. Zie voor meer informatie hierover paragraaf 4.2.3.

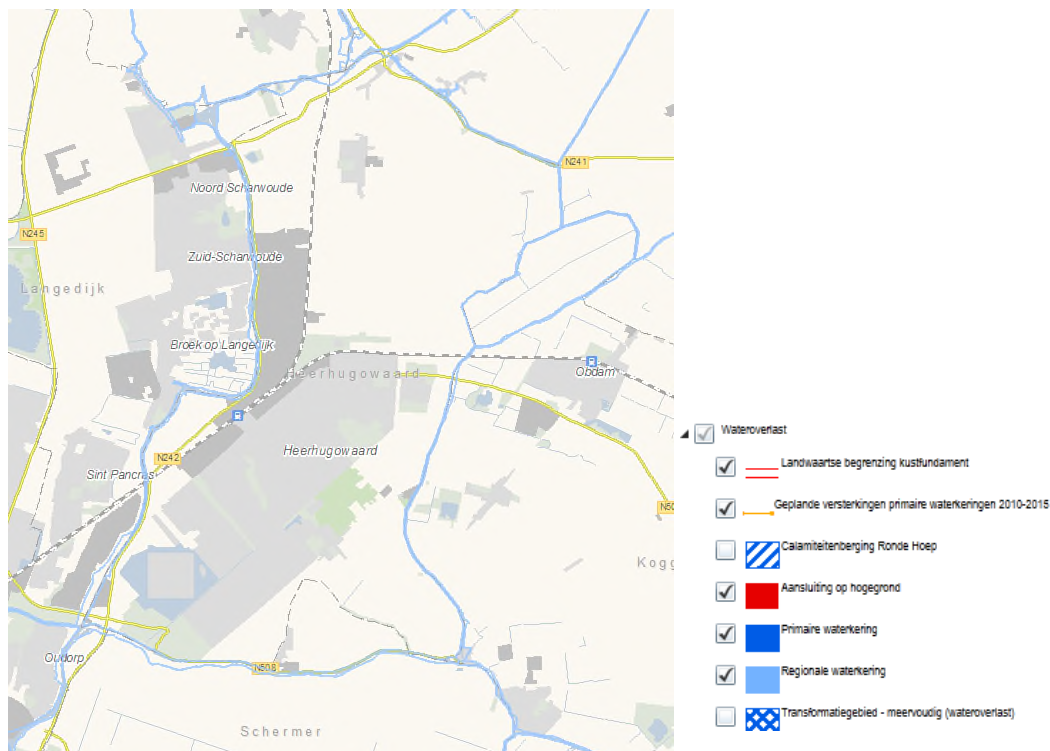
Glastuinbouw

Door meer kassen in het plangebied neemt de hoeveelheid verhard oppervlakte toe. Dit leidt tot minder mogelijkheden voor water om in de bodem te infiltreren. In dat kader is in 2012 een waterberging in Alton II. Ten behoeve van de verdere mogelijkheden voor groei van de glastuinbouwbedrijven is een waterberging gerealiseerd in de hoek van de Hasselaarsweg en Noordscharwouderpolderweg met een oppervlakte van 3,2 ha⁵ en is een drietal "slimme" stuwen aangelegd, waarmee het water langer in het gebied vastgehouden kan worden. Daarmee is een knelpunt ten aanzien van de toename van verharding in het gebied opgeheven. De waterberging is een gezamenlijk initiatief van het hoogheemraadschap en de tuinders.

⁵ Van deze 3,2 ha is 1 ha als directe compensatie gerealiseerd. De overige 2,2 ha wordt beschikbaar gesteld aan agrariërs die plannen willen realiseren waarvoor geen watercompensatie in de eigen plannen gerealiseerd kan worden. Hiervoor is er de mogelijkheid gebruik te maken van een fonds.

Waterkering

De gemeente Heerhugowaard wordt omgeven door regionale waterkeringen. Binnen de begrenzing van de regionale waterkeringen gelden beperkingen ten aanzien van bebouwing of het onttrekken van zand ter bescherming van de waterkerende functie. In de polder liggen ook eeuwenoude dijken die als bescherming tegen het water van de Zuiderwaert dienden, zoals de Groenedijk.

Figuur 4.21 Regionale waterkeringen rondom Heerhugowaard (Bron: www.noord-holland.nl)

Er zijn geen knelpunten bekend op het gebied van de waterkeringen.

Waterkwaliteit

In de gemeente Heerhugowaard komen geen grondwaterbeschermingsgebieden voor. Het dichtst bij gelegen grondwaterbeschermingsgebied ligt in de duinen bij Bergen en daarmee op ruime afstand van het plangebied (ruim 6 kilometer).

Het water in Heerhugowaard is rijk aan voedingsstoffen (stikstof en fosfaat) en heeft een enigszins verhoogd chloridegehalte. De belasting met fosfaten bedraagt ca. 50% van de totale belasting (exclusief belasting door inlaatwater). Naar verwachting vermindert dit door generiek, rijksbeleid waardoor de kwaliteit van het water op de lange termijn verbetert.

Op Europees niveau zijn afspraken gemaakt die de kwaliteit van het grondwater en het water van sloten, passen en vaarten in 2015 moeten verbeteren. Dat kan door bijvoorbeeld het aanleggen van natuurvriendelijke oevers, het aanpassen van gemalen, zodat vissen ze veilig kunnen passeren en het baggeren van waterbodems. Ook kan verandering van onderhoud bijdragen aan een betere waterkwaliteit. Deze afspraken zijn voortvloeit uit de Kaderrichtlijn Water (KRW). In paragraaf 4.2.4 is een beschrijving opgenomen van de KRW-watervangsten.

Afwatering en riolering

In het beheersgebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is in het hele gebied een volledig gescheiden rioleringsstelsel aanwezig. In het buitengebied is een aantal locaties nog niet aangesloten op het rioleringsstelsel, deze functies lozen dus op het oppervlaktewater. In het kader van

het Waterplan worden de maatregelen om deze locaties alsnog aan te sluiten op de riolering aangepakt. In het bestemmingsplan kan hier verder geen regeling voor opgenomen worden.

Autonome ontwikkeling

In het Waterplan Heerhugowaard 2006-2015 zijn maatregelen opgenomen gericht op de vergroting van de afvoercapaciteit, zoals het vergroten van de Oostertocht en het realiseren van een bypass watergang in de Veenhuizerpolder. Een deel van deze maatregelen is reeds genomen. De nog openstaande maatregelen worden binnen enkele jaren genomen. Het bestemmingsplan verzet zich niet tegen deze maatregelen. Verder worden geen autonome ontwikkelingen verwacht die van invloed zijn op het water in het plangebied.

5 Ontwikkelingsmogelijkheden plan en alternatieven

5.1 Nota van Uitgangspunten

Voorafgaand aan het opstellen van het voorontwerpbestemmingsplan is in Heerhugowaard een uitgebreide analyse gemaakt van de bestaande regeling, de wensen op het gebied van landschap en de ontwikkelingstrends in het gebied. Deze zijn input geweest voor de Nota van Uitgangspunten voor het bestemmingsplan.

In de Nota van uitgangspunten is het buitengebied benaderd vanuit vier verschillende waarden:

- economische waarden
- recreatieve waarden
- landschappelijke waarden
- cultuurhistorische waarden

De waarden hebben geleid tot de indeling in vijf deelgebieden, die ook besproken is in paragraaf 4.3. Voor de deelgebieden zijn gebiedsspecifieke speerpunten benoemd in de Nota van Uitgangspunten. Bij het formuleren van de uitgangspunten voor het buitengebied zijn afwegingen gemaakt tussen de economische, recreatieve, landschappelijke en cultuurhistorische waarden die voor elk van de thema's in het buitengebied spelen. De afweging van overige milieubelangen heeft in dit kader geen rol gespeeld.

Bij de totstandkoming van de Nota van Uitgangspunten zijn verschillende instanties schriftelijk geconsulteerd en zijn met de LTO twee bijeenkomsten belegd om de uitgangspunten met hen te bespreken. De Nota van Uitgangspunten is - met een amendement over de bedrijfsomvang - aangenomen door de gemeenteraad en vertaald in het voorontwerpbestemmingsplan. Daarmee is in het voorontwerpbestemmingsplan opgenomen dat in de Veenhuizerpolder de omvang van de bouwvlakken naar 2 hectare kan worden vergroot, in plaats van de voorgestelde 1,5 hectare.

In de notitie reikwijdte en detailniveau is een samenvatting van de ontwikkelingsmogelijkheden in het voorgenomen bestemmingsplan opgenomen, gebaseerd op de nota van uitgangspunten en het voorontwerpbestemmingsplan. In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de ruimte die het voorgenomen bestemmingsplan buitengebied Heerhugowaard biedt voor ruimtelijke ontwikkelingen. Ten opzichte van de Notitie reikwijdte en Detailniveau is het voornemen op een relevant punt gewijzigd. In het ontwerpbestemmingsplan is een omvormingsverbod (omschakelingsverbod) opgenomen voor agrarische bedrijven. Dit houdt in dat het huidige agrarische gebruik van de agrarische bouwvlakken gehandhaafd moet blijven en dat de huidige akkerbouw- en vollegrondstuinbouwbedrijven niet kunnen omschakelen naar een veehouderij.

Paragraaf 5.3 geeft per thema een opsomming van de uitgangspunten, ontwikkelingen en ontwikkelingsmogelijkheden die in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied zijn voorzien. Op basis van de uitgangspunten uit het bestemmingsplan buitengebied zijn het voornemen en alternatieven afgebakend (paragraaf 5.4), waarvan de milieueffecten in beeld worden gebracht.

5.2 Ontwikkelingsruimte vigerend en nieuw bestemmingsplan

In deze paragraaf wordt een vergelijking gemaakt van de planologische mogelijkheden van het vigerende plan en het nieuwe bestemmingsplan. Hierdoor wordt inzichtelijk welke verschillen er bestaan tussen de huidige regeling en de nieuwe regeling. Tevens wordt duidelijk in hoeverre de nieuwe regeling meer of minder ruimte biedt voor de ontwikkeling van de agrarische sector. Met name ten aanzien van de potentiële uitstoot van stikstof (en de depositie daarvan op de stikstofgevoelige habitats in de Natura 2000-gebieden) is de uitbreidingsmogelijkheid van de veehouderijen van belang.

Vergelijking bestemmingsplannen

In bijlage 2 is een tabel opgenomen waarin het nieuwe bestemmingsplan is vergeleken met de vigerende beheersverordening. De tabel toont aan dat het plan in grote lijnen vergelijkbaar is met het bestaande plan.

De regels voor de agrarische bouwvlakken zijn deels een-op-een overgenomen. Het aantal agrarische bouwvlakken is gelijk. De agrarische bouwvlakken bevatten in de huidige beheersverordening nog ruimte voor de bouw van bedrijfsgebouwen. De mogelijkheden verschillen per bedrijf, maar liggen gemiddeld op 0,4 ha. per bedrijf. Deze ruimte is in de vigerende beheersverordening en het nieuwe bestemmingsplan gelijk. In het huidige plan kunnen bouwvlakken worden uitgebreid tot 1,5 ha door middel van een wijzigingsbevoegdheid. In het nieuwe plan is ook uitbreiding tot 1,5 ha. mogelijk, maar voor het Open Midden en de Veenhuizerpolder is een uitbreiding tot 2 ha. mogelijk. De uitbreiding van de bouwvlakken is alleen mogelijk voor volwaardige bedrijven. De toetsing of sprake is van een volwaardig bedrijf wordt uitgevoerd door een onafhankelijk deskundige. Daarbij dienen toetsingscriteria als SBE, NGE of SO als belangrijke indicator, maar de onafhankelijke deskundige velt uiteindelijk het oordeel. Het totale oppervlakte van bouwvlakken dat bij recht in het bestemmingsplan is toegekend is gelijk gebleven. Het totale oppervlakte aan uitbreidingsmogelijkheden (wijzigingsbevoegdheden) is enigszins vergroot voor de agrarische bedrijven (een gedeelte van de bedrijven kan groeien naar 2 ha. in plaats van tot 1,5 ha.).

Voor dit plan-MER is van belang dat in het bestemmingsplan een omvormingsverbod (of omschakelingsverbod) is opgenomen. Dit betekent dat waar in het huidige plan alle agrarische bedrijven veehouderij kunnen worden, dit in het nieuwe plan niet meer mogelijk is. Het gaat in totaal om 27 veehouderijen, waarvan 5 intensieve veehouderijen. In het huidige plan kunnen nog 45 akkerbouw- en tuinbouwbedrijven omschakelen naar veeteelt. In potentie heeft de vigerende beheersverordening daarmee ruim 65 ha. extra mogelijkheden voor het houden van dieren dan het nu voorliggende ontwerpbestemmingsplan.

Overige regelingen zijn in de beheersverordening en het bestemmingsplan vrijwel vergelijkbaar, waarbij het nieuwe bestemmingsplan over het algemeen minder ruimte biedt voor activiteiten die tot stikstofdepositie kunnen leiden dan de vigerende beheersverordening. Alleen voor het hobbymatig houden van paarden en kleine recreatieve activiteiten is in de agrarische bouwvlakken meer ruimte dan in het vigerende plan. Andere mogelijkheden die het vigerende plan biedt zijn juist niet meer of beperkter mogelijk, zoals het oprichten van nieuwe agrarische bedrijven en het realiseren van paardenfokkerijen.

Wijzigingsbevoegdheden

De wijzigingsbevoegdheden in het bestemmingsplan maken het noodzakelijk voorafgaand aan een plan dat gebruik wil maken van de mogelijkheden daarbinnen een wijzigingsplan op te stellen. Gezien de jurisprudentie hierover in de afgelopen tijd is het duidelijk dat voorafgaand aan de vaststelling van een plan aannemelijk gemaakt moet worden dat deze wijzigingsbevoegdheid uitvoerbaar is. Dit is de reden dat in de buitengebieden de voorgestelde uitbreiding van agrarische bouwvlakken door middel van een wijzigingsbevoegdheid gerekend wordt tot de totale te ontwikkelen ruimte. Daarbij dient overigens ook de onbenutte ruimte van de bestaande bouwvlakken (bij recht) betrokken te worden in de onderzochte ontwikkelingsruimte.

Hiertegenover is een belangrijke nuancering te maken. Bestemmingsplannen buitengebied bieden ruimte voor het uitbreiden van agrarische bouwvlakken. Binnen de gemeente Heerhugowaard heeft de ontwikkeling van de agrarische sector vanaf de vaststelling van het vorige plan aangetoond, dat ondanks de geboden ruimte, het aantal bedrijven en de totale omvang van de bouwvlakken geleid hebben tot een vrijwel gelijkblijvend aantal dieren. De trend van de schaalvergroting, waarbij kleinere bedrijven verdwijnen en grotere bedrijven verder groeien, blijft daarbij zichtbaar. De grondgebondenheid van de sector, is hierbij van groot belang. Hierop wordt in paragraaf 5.3 nader ingegaan.

5.3 Uitgangspunten

Hoofduitgangspunt is dat de gebruiks- en bouw mogelijkheden die de geldende beheersverordening en de verleende vrijstellingen / ontheffingen / afwijkingen bieden, worden (waar mogelijk en wenselijk) overgenomen in het nieuwe bestemmingsplan.

Deze paragraaf geeft per thema een opsomming van de uitgangspunten, ontwikkelingen en ontwikkelingsmogelijkheden die in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied zijn voorzien.

Landbouw, met uitzondering van glastuinbouw

De agrarische bestemming geldt voor het grootste gedeelte van het bestemmingsplangebied. Er zijn in het buitengebied van Heerhugowaard ca. 110 agrarische bedrijven (inclusief glastuinbouw). De belangrijkste agrarische sectoren zijn de glastuinbouw (40 bedrijven) en vollegrondstuinbouw en akkerbouw (45 bedrijven). Daarnaast komen ca. 20 grondgebonden veehouderijen voor en 5 intensieve veehouderijen. Voor de glastuinbouw is een aparte bestemming opgenomen. De uitgangspunten voor deze bedrijven zijn daarmee verwoord onder het kopje "glastuinbouw". De gemeente acht het van belang de agrarische sector in stand te houden. Daarnaast is ook de landschappelijke en cultuurhistorische waarde van het buitengebied belangrijk.

De agrarische sector wordt in het bestemmingsplan met 3 bestemmingen gediend: Agrarisch, Agrarisch met waarden en Agrarisch - 1. De bestemmingen Agrarisch en Agrarisch met waarden zijn bedoeld voor de gebieden waarin zich hoofdzakelijk grondgebonden agrarische bedrijven bevinden. In deze paragraaf wordt alleen op het voornemen voor deze gebieden nader ingegaan. De bestemming Agrarisch - 1 wordt onder het kopje Glastuinbouw nader toegelicht.

Voornemen

Het voornemen bestaat voor wat betreft het thema landbouw uit de volgende onderdelen:

- Binnen het bestemmingsplangebied komen 5 intensieve veehouderijen voor. Het betreft pluimveehouderijen (3) en varkenshouderijen (2). Deze intensieve veehouderijen worden door middel van een aanduiding specifiek bestemd.
- Nieuwvestiging van agrarische bedrijven wordt beperkt voor grondgebonden agrarische bedrijven. Er is alleen nieuwvestiging mogelijk in de bestaande bebouwde linten langs de Middenweg, noordzijde van de Rustenburgerweg en Veenhuizerweg. Daarbij dient een volwaardig, reëel agrarisch bedrijf binnen de gemeente Heerhugowaard gerealiseerd te worden. Nieuwvestiging van intensieve veehouderijen is niet mogelijk.
- Huidige bouwvlakken worden één-op-één overgenomen uit de beheersverordening. In deelgebieden III en IV is uitbreiding tot 2 ha. mogelijk via een wijzigingsbevoegdheid. In de overige gebieden kunnen agrarische bedrijven groeien tot 1,5 ha. Er is geen onderscheid in deze regeling voor grondgebonden agrarische bedrijven en intensieve veehouderijen.
- Binnen het bouwvlak mogen agrarische gebouwen worden gerealiseerd. Tevens zijn gebouwen mogelijk ten behoeve van de verwerking van agrarische producten van het eigen bedrijf en van andere bedrijven. De hoeveelheid te verwerken producten van andere bedrijven mag het eigen productieniveau niet overstijgen.
- De huidige regeling met een goot- en bouwhoogte van 6,5 en 9 meter wordt in het nieuwe bestemmingsplan gehandhaafd. Met een afwijkingsbevoegdheid wordt echter een verhoging van de goot- en bouwhoogte tot respectievelijk 7 en 12 meter mogelijk gemaakt.
- Het bestemmingsplan maakt nevenactiviteiten mogelijk door middel van een afwijkingsbevoegdheid (een beperkt aantal nevenactiviteiten is bij recht mogelijk). Het maximale oppervlakte voor nevenfuncties bedraagt 300 m². Kinderopvang wordt niet mogelijk gemaakt als nevenfunctie. Tevens is het niet toegestaan een tweede bedrijfswoning op te richten.
- In vrijkomende agrarische bebouwing kunnen kleinschalige bedrijvigheid, wonen, zorg en recreëren worden mogelijk gemaakt, evenals de huisvesting van (buitenlandse) werknemers.
- Biovergisting wordt in het bestemmingsplan toegestaan binnen de agrarische bestemming. Het gaat daarbij om monovergisters en mestverwerkers die voor het eigen agrarische perceel gebruikt kunnen worden.

- Het bestemmingsplan bevat een omvormingsverbod (of omschakelingsverbod), waarmee omvorming van akkerbouw/tuinbouw naar veehouderij onmogelijk wordt gemaakt. Omvorming naar intensieve veehouderij is niet mogelijk door de specifieke aanduiding voor intensieve veehouderijen.
- De paardenfokkerijen hebben een agrarische functie en worden als grondgebonden agrarisch bedrijf gezien. De paardenfokkerijen zijn specifiek aangeduid in het bestemmingsplan. Het hobbymatig houden van paarden wordt bij de bestemmingen Agrarisch, Agrarisch met Waarden en Wonen in het buitengebied mogelijk gemaakt. Er zijn regels gebonden aan de uitvoering van paardenbakken en paddocks, zoals oppervlakte en het verbod om lichtmasten te plaatsen. Er kan per bouwvlak één paardenbak en één paddock gerealiseerd worden.
- In de vigerende beheersverordening is ruimte voor ondersteunend glas binnen het agrarische bouwvlak. De oppervlakte bedraagt 2000 m² ondersteunend glas, met een mogelijkheid tot uitbreiding tot 4.000 m² in het gebied met de bestemming "Agrarisch". Dit wordt gehandhaafd in het nieuwe bestemmingsplan.
- Buiten het bouwvlak kunnen binnen de bestemmingen Agrarisch en Agrarische met waarden boog- en gaaskassen gerealiseerd worden met een hoogte tot 3 meter. Dit betreft tijdelijke voorzieningen.

Grondgebondenheid

Vanuit de ervaringen met de huidige beheersverordening en vergunningverleningen voor vergroting en nieuwvestiging van agrarische bedrijven heeft de gemeente in de Nota van Uitgangspunten onderbouwd of sprake moet zijn van een geografisch grondgebondenheidscriterium of van een grondgebondenheidscriterium dat gekoppeld is aan de groeikracht van de grond. Hiermee heeft de gemeente de huidige regeling met geografische grondgebondenheid losgelaten, omdat dit een onnodig beperkende factor voor de agrarische sector zou zijn. Bij uitbreiding van bestaande agrarische bedrijven wordt losgelaten dat de grond die meetelt voor de bepaling of sprake is van een volwaardig bedrijf geheel binnen de gemeente Heerhugowaard moet liggen. Voor nieuwvestiging van bedrijven geldt deze regeling niet en moet wel aangetoond worden dat voldoende grond binnen de gemeentegrenzen beschikbaar is om het agrarische bedrijf uit te oefenen. In de praktijk leidt dit ertoe dat slechts een beperkte mogelijkheid bestaat om nieuwe agrarische bedrijven te realiseren. Nieuwe veehouderijen kunnen zich niet nieuw vestigen in het gebied.

Al met al geldt voor de agrarische bedrijven dat voor de mogelijkheden voor de omvang van de activiteiten niet zozeer de omvang van de bedrijfsgebouwen doorslaggevend is, maar de omvang en mogelijkheden van de beschikbare grond. Voor Heerhugowaard houdt dit in dat een groei van de agrarische activiteiten binnen de gemeentegrenzen mogelijk is. Daarbij is vooral de mogelijke toename van de veestapel in de gemeente een belangrijk aandachtspunt in verband met de toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in de omgeving.

De omschakeling van andere agrarische sectoren naar veehouderij wordt onmogelijk gemaakt. De uitbreiding van het aantal dierplaatsen is daarmee beperkt tot de uitbreiding van de bestaande agrarische bedrijven. Voor het laten groeien van de veestapel zijn daarbij zowel de mestwetgeving, de aanvoer van ruwvoeders als het hebben van een huiskavel van voldoende omvang van belang.

In de rapportage "Een definitie voor grondgebonden veehouderij" van het Centrum voor Landbouw en Milieu uit 2004 is een huiskavel nodig van 0,125 ha per koe. Deze huiskavel voor de beweiding moet direct in de buurt van de stal aanwezig zijn om beweiding mogelijk te maken. De minimale omvang van een huiskavel van een melkveehouderij brengt daarmee een beperking aan de mogelijkheden voor uitbreiding van de veestapel van grondgebonden veehouderijen⁶.

De mestregeling voor melkveehouderijen is afgeschaft in 2006. Nog altijd geldt een aantal regelingen ten aanzien van mest. De richtlijnen voor het gebruik van mest op de eigen grond zijn aangescherpt en

---

⁶ Kanttekening die daarbij geplaatst moet worden is de praktijk, waarbij (een deel van) het vee gedurende het gehele jaar op stal gehouden wordt. Dit zijn zaken die in het bestemmingsplan niet geregeld kunnen worden en daarmee een beperkte waarde hebben voor het bepalen hoeveel dieren mogelijk gehouden kunnen worden.

mest die niet gebruikt wordt, moet verhandeld worden of in opslag gehouden worden. Indien niet meer mest op het eigen bedrijf afgezet kan worden en de mest niet verhandeld kan worden, betekent dit een beperking van de mogelijkheden op het houden van dieren. Ook daarbij is de omvang van de totale agrarische grond maatgevend voor de mogelijkheden voor het houden van vee, tenzij andere mogelijkheden gevonden worden voor het verwerken of afstoten van de mest.

Tot slot moet ook een hoeveelheid ruwvoeder aangeleverd worden voor het melkvee. Dit gaat in grote (bulk)hoeveelheden. Vanwege de grote omvang van de benodigde hoeveelheid ruwvoeder is aanvoer over grote afstanden economisch niet rendabel (vervoerskosten). Ruwvoer zal overwegend uit de regio afkomstig zijn (straal van ca. 15 km rond een bedrijf). Hoewel dit voor een aantal bedrijven betekent dat ruwvoer uit de omliggende gemeenten afkomstig zou kunnen zijn, neemt niet alleen in de gemeente Heerhugowaard, maar ook in de omgeving de oppervlakte aan agrarische gronden niet toe.

Het aantal grondgebonden veehouderijen kan daarmee niet toenemen vanwege het verbod op omvorming naar veehouderij die in het bestemmingsplan is opgenomen. Het aantal te houden dieren kan slechts beperkt groeien (met name) in verband met de omvang van de huiskavel en de regelgeving op het gebied van mest. Intensieve veehouderijen zijn uitgesloten, omdat deze slechts op de daartoe aangewezen percelen gevestigd kunnen worden.

Binnen de bestemming Agrarisch met waarden is het niet toegestaan de bovenste 50 cm van de bodem te ontgraven. Daarmee wordt voorkomen dat de structuur van de bovenste grondlagen wordt gewijzigd, waarmee de visuele landschappelijke kwaliteit wordt behouden.

Glastuinbouw

In Heerhugowaard is een glastuinbouwconcentratiegebied aanwezig: het Altongebied. Een tweede concentratie bevindt zich rond 't Kruis (deelgebied Vb). Daarnaast komt in de gemeente verspreid liggend glas voor. In totaal zijn ca. 50 glastuinbouwbedrijven aanwezig. Het betreft 35 bedrijven in Alton en 23 bedrijven daarbuiten.

Voor glastuinbouw geldt in het voorgenomen bestemmingsplan de volgende regeling:

- Glastuinbouw is specifiek bestemd door middel van de bestemming Agrarisch - 1. Bestaande niet-glastuinbouwbedrijven worden wel toegestaan door een specifieke aanduiding.
- In het Altongebied is nog ruimte voor ruim 75 ha. nieuwe glastuinbouw (zie ook Figuur 5.1). Dit biedt ruimte voor het herstructureringsproject dat voor Alton is ingezet (provinciaal project).
- Binnen de bestemming Agrarisch - 1 is ook ruimte voor nevenfuncties conform de andere agrarische bestemmingen.
- Voor het verspreid liggende glas, inclusief de concentratie rond 't Kruis is ook de bestemming Agrarisch - 1 opgenomen.
- De uitbreidingsmogelijkheden voor het verspreid liggende glas worden ten opzichte van het huidige plan enigszins beperkt, door het verwijderen van een aantal aanwijzingen voor glastuinbouw. Buiten het glasconcentratiegebied bestaat nog een uitbreidingsruimte van ca. 45 ha.

Figuur 5.1 Uitbreidingsruimte glastuinbouwbedrijven.

De plannen voor het realiseren van een transportleiding voor CO₂ en warmte vanaf de Huisvuilcentrale in Alkmaar zijn voorlopig van de baan. Dit maakt daarmee geen onderdeel meer uit van het voornemen.

Wonen

In het buitengebied komen solitaire woningen en woningen in lintbebouwing voor. Een aantal van deze woningen heeft een monumentale status of aanwijzing als karakteristiek. De monumenten zijn door middel van de Monumentenwet of Monumentenverordening beschermd.

Voor wonen geldt in het voorgenomen bestemmingsplan de volgende regeling:

- Nieuwbouw van woningen wordt niet toegestaan in het bestemmingsplan. Wel kan een agrarische bestemming omgezet worden in een woonbestemming, eventueel met gebruikmaking van de nieuwe mogelijkheid om plattelandswoningen te bestemmen (wijzigingsbevoegdheid).
- Voor de aan-, uit- en bijgebouwen zijn regels opgenomen ten aanzien van de omvang, breedte en ligging ten opzichte van de zijdelingse perceelgrenzen. Dit wordt meegenomen in de beoordeling.
- Nevenfuncties zijn mogelijk, namelijk in de vorm van mantelzorg, bedrijf aan huis, Bed & Breakfast en het hobbymatig houden van paarden. Aan de nevenfuncties zijn voorwaarden verbonden. Deze worden bij de betreffende effectbeschrijvingen nader toegelicht.
- De als karakteristiek aangewezen woningen worden in het nieuwe bestemmingsplan beschermd op de uitwendige hoofdvorm. Deze bescherming is gerealiseerd door de dubbelbestemming Waarde - Cultuurhistorie aan te brengen.

Recreatie en toerisme

De gemeente Heerhugowaard heeft de nota 'Naar Buiten!' opgesteld, waarin het beleid ten aanzien van recreatie en toerisme is vastgelegd. Uitgangspunt is het aanbieden van recreatiemogelijkheden dicht bij huis en een ontwikkeling en versterking van de toeristisch-recreatieve sector.

Voor recreatie en toerisme geldt in het voorgenomen bestemmingsplan de volgende regeling:

- Er wordt geen grootschalige recreatieve ontwikkeling mogelijk gemaakt, maar het bestemmingsplan biedt ruimte voor kleinschalige ontwikkelingen gericht op het (extensieve) medegebruik van het buitengebied.
- Het bestemmingsplan maakt toeristisch-recreatieve nevenfuncties bij agrarische bedrijven mogelijk, zoals kamperen bij de boer (van 1 maart t/m 31 oktober), Bed & Breakfast en het plaatsen van trekkershutten (gekoppeld aan routestructuren). Deze faciliteiten kunnen bij ieder agrarische bouwvlak, met uitzondering van de glastuinbouwbedrijven, gerealiseerd worden. Het gaat daarmee om ca. 60 mogelijkheden. Bed & breakfast voorzieningen (max. 5 kamers) kunnen overigens ook bij woningen gerealiseerd worden. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van de bestaande bebouwing of nieuwe bebouwing binnen het bouwvlak, daarmee worden geen extra bouw mogelijkheden geboden.
- Mogelijkheden voor recreatiewoningen, bungalowparken en hotels worden niet geboden in het bestemmingsplan.

Duurzaamheid en energie

De gemeente Heerhugowaard wil in 2030 energieneutraal zijn en in dat kader mogelijkheden bieden voor het opwekken en transporteren van duurzame energie, waarbij wordt gedacht aan aardwarmte, biovergisting en zonne-energie.

Ten aanzien van duurzaamheid en energie gelden in het voorgenomen bestemmingsplan de volgende regelingen:

- Nieuwe mogelijkheden voor het opwekken van windenergie worden in het bestemmingsplan niet geboden, in verband met het besluit van de provincie Noord-Holland om geen nieuwe windturbines toe te staan.
- Ten opzichte van andere vormen van duurzame energieopwekking heeft de gemeente een positieve grondhouding. Het opwekken van zonne-energie en gebruik van aardwarmte worden niet in het bestemmingsplan geregeld, omdat hiervoor - voor zover noodzakelijk - andere vergunningprocedures bestaan.
- Biovergisting wordt mogelijk gemaakt gekoppeld aan de agrarische bestemming. De installaties hiervoor kunnen binnen de agrarische bouwvlakken gerealiseerd worden.

5.4 Scenario's

Bij de beschrijving van de ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw is inzichtelijk gemaakt dat de verwachte toename van de veestapel in de gemeente Heerhugowaard beperkt is. Het bestemmingsplan maakt wel de vergroting van bouwvlakken mogelijk via afwijkings- en wijzigingsbevoegdheden. Deze zijn bedoeld om de schaalvergroting in de agrarische sector mogelijk te maken. Schaalvergroting van het ene bedrijf zal namelijk gepaard gaan met het opheffen van een of meerdere andere bedrijven in verband met de noodzakelijke ruimte aan agrarische gronden ten behoeve van voer en mest. Daarom neemt in het maximaal scenario de veestapel beperkt toe. De hoeveelheid gras kan op basis van het bestemmingsplan toenemen met de genoemde ruimte van ca. 120 ha. Tevens zijn biovergisters mogelijk op de agrarische percelen waarop een veehouder gevestigd is en kunnen 15 kampeerplaatsen en 2 trekkershutten op ieder agrarisch bouwvlak (m.u.v. glastuinbouwbedrijven) gerealiseerd worden.

In een realistisch scenario wordt uitgegaan van een gelijkblijvend aantal dieren. De grootte van de bouwvlakken wordt hier slechts gebruikt voor schaalvergroting, waarbij volwaardige bedrijven groeien en kleinere bedrijven stoppen. Dit scenario sluit aan bij de verwachte ontwikkeling in de landbouw die in paragraaf 3.3 is geschetst. Van de realisatie van biovergisters is in het realistische scenario geen sprake,

omdat deze vorm van energieopwekking met de afschaffing van de subsidie ervoor niet meer nieuw wordt gerealiseerd.

Ten aanzien van de glastuinbouw wordt in dit scenario uitgegaan van het beeld dat geschetst is in de notitie over de toekomst van de glastuinbouw ("(naar een duurzame) Toekomst van de Glastuinbouw Heerhugowaard 2009-2015"). Uit deze toekomstverkenning blijkt dat met name in Alton mogelijkheden voor uitbreiding van glastuinbouwbedrijven bestaan. In het gehele gebied bestaan toekomstgerichte en niet-toekomstgerichte bedrijven. In Alton biedt deze combinatie de mogelijkheid voor uitbreiding van de toekomstgerichte bedrijven. Voor het verspreid liggende glas is deze ontwikkelingsmogelijkheid er niet op de bestaande kavel (deze biedt het bestemmingsplan overigens ook niet). Ook in 't Kruis ontbreekt de mogelijkheid voor wezenlijke groei. Daarmee geldt als realistisch scenario voor de ontwikkeling van de glastuinbouw dat beperkte uitbreiding in Alton wordt bereikt en dat in de overige gebieden geen verdere groei van de glastuinbouw optreedt. Aangezien de gasprijzen een belangrijk knelpunt vormen voor de glastuinders wordt er in het realistische scenario van uitgegaan dat energiebesparende en CO₂-reducerende maatregelen genomen worden.

Voor ontwikkelingen op het gebied van recreatie wordt in het realistische scenario ervan uitgegaan dat in het plangebied geen nieuwe recreatieve verblijfsaccomodaties worden gerealiseerd.

Aanbevelingen op basis van analyse achteraf

Doordat de optie om overal veehouderij toe te staan is vervallen en vanwege het overwegend conserverende karakter van het voorgenomen bestemmingsplan is er geen reden (meer) om andere alternatieven dan het voornemen te onderzoeken.

Op grond van de effectbeschrijving is een 'terugkoppeling' uitgevoerd op het voornemen. Belangrijke negatieve gevolgen voor het milieu zijn voorzien van mogelijke maatregelen om de effecten te beperken. De voorgestelde maatregelen heeft de gemeente niet overgenomen. De onderbouwing daarvan is opgenomen in de toelichting van het bestemmingsplan. Daarmee wijzigt de beoordeling van de aspecten in het plan-MER niet.

6 Effectbeschrijving

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de (mogelijke) effecten van de realisatie van het voornemen (het bestemmingsplan) beschreven, onderverdeeld in de effecten op het realistische scenario en het maximale scenario. Op basis van de notitie reikwijdte en detailniveau is er een onderverdeling gemaakt in drie hoofdthema's, te weten: Natuur, Landschap en cultuurhistorie, en Leefmilieu en gezondheid. Als gevolg van het advies van de commissie m.e.r. daarop is het hoofdthema Bodem en water aan het beoordelingskader toegevoegd. Onderstaand is het beoordelingskader weergegeven.

Tabel 6.1 Beoordelingskader

Hoofdaspect	Criterium	Methodiek
Natuur		
Natura 2000-gebieden	Mogelijke effecten op instandhoudingsdoelen Natura 2000-gebieden	Kwalitatief
Ecologische Hoofdstructuur (EHS)	Mogelijke effecten op EHS-gebieden	Kwalitatief
Overige natuurwaarden buiten de EHS	Mogelijke effecten op weidevogelgebieden	Kwalitatief
	Mogelijke effecten op flora en fauna in overige gebieden	Kwalitatief
Landschap en cultuurhistorie		
Aardkundige waarden	Mogelijke effecten op aardkundige waarden	Kwalitatief
Archeologie	Mogelijke effecten op archeologische waarden	Kwalitatief
Cultuurhistorische waarden	Mogelijke effecten op de historisch-bouwkundige waarden	Kwalitatief
	Mogelijke effecten op de historisch-geografische waarden	Kwalitatief
Landschappelijke waarden	Mogelijke effecten op landschapstypen en -structuren	Kwalitatief
	Mogelijke effecten op ruimtelijk-visuele kenmerken	Kwalitatief
Leefmilieu en gezondheid		
Geur	Kans op toename geurbelasting op geurgevoelige objecten	Kwalitatief
Fijn stof	Kans op toename concentratie fijn stof in de lucht	Kwalitatief
Gezondheid	Kans op gezondheidseffecten in relatie tot intensieve veehouderij	Kwalitatief
Verkeer	Kans op verslechtering van de verkeersafwikkeling	Kwalitatief
	Kans op verslechtering van de verkeersveiligheid	Kwalitatief
Externe veiligheid	Kans op externe veiligheidsrisico's	Kwalitatief
Geluid	Kans op toename geluidbelasting op geluidgevoelige objecten	Kwalitatief
Licht	Kans op toename lichtuitstraling op lichtgevoelige objecten	Kwalitatief
Bodem en water		
Bodem	Mogelijke effecten op bodemstructuur	Kwalitatief
	Mogelijke effecten op bodemkwaliteit	Kwalitatief
Water	Mogelijke effecten op grondwaterstand	Kwalitatief
	Mogelijke effecten op waterkwaliteit	Kwalitatief

De mogelijke effecten op de genoemde criteria zijn afgezet tegen de referentiesituatie, die in hoofdstuk 4 is beschreven. Voor de beoordeling van de effecten ten opzichte van deze referentie is een beoordelingschaal gehanteerd van 'duidelijk positief' naar 'duidelijk negatief'. Deze schaal is in Tabel 6.2 weergegeven.

Tabel 6.2 Gehanteerde scores

Score	Beschrijving
++	beoordeling duidelijk positief in vergelijking met de referentiesituatie
+	beoordeling enigszins positief in vergelijking met de referentiesituatie
0	beoordeling neutraal in vergelijking met de referentiesituatie
-	beoordeling enigszins negatief in vergelijking met de referentiesituatie
--	beoordeling duidelijk negatief in vergelijking met de referentiesituatie

6.2 Natuur

6.2.1 Natura 2000-gebieden

Aanpak Passende beoordeling

In het kader van het plan-m.e.r. is een passende beoordeling uitgevoerd. In de passende beoordeling wordt de volgende vraag beantwoord:

Kunnen de ontwikkelingen die het voorgenomen bestemmingsplan mogelijk maakt - gelet op de instandhoudingsdoelstelling voor de Natura 2000-gebieden in het plangebied en de directe omgeving - de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in die gebieden verslechteren of een significant verstrend effecten hebben op de soorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen?

De beantwoording van de vraagstelling is uitgevoerd in twee stappen:

1. In stap 1 is nagegaan of activiteiten, waarop het bestemmingsplan zich richt, negatieve gevolgen kunnen hebben voor de instandhoudingsdoelstelling van Natura 2000-gebieden in de omgeving van gemeente Heerhugowaard (zie paragraaf 4.2.1). In stap 1 is bepaald welke activiteiten en aspecten niet leiden tot negatieve gevolgen en dus niet nader beoordeeld hoeven te worden.
2. In stap 2 is ingezoomd op de mogelijke activiteiten / aspecten die wel gevolgen kunnen hebben. Daarbij is ook ingegaan op de vraag of de gevolgen als significant moeten worden beschouwd.

De Passende beoordeling is als losse bijlage bij het plan-MER toegevoegd.

Stap 1: Beoordeling voornemen op significantie effecten

Belangrijke thema's die mogelijk van invloed zijn op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden zijn de volgende ontwikkelingsmogelijkheden:

- Landbouw: uitbreidingsmogelijkheden van agrarische bedrijven waarbij stikstof vrijkomt;
- Glastuinbouw: uitbreidingsmogelijkheden voor glastuinbouwbedrijven waarbij stikstof vrijkomt;

Landbouw en glastuinbouw

De landbouw draagt door de uitstoot van ammoniak in belangrijke mate bij aan de vermisting van natuurgebieden. De glastuinbouw draagt bij aan depositie van stikstof door middel van de uitstoot van stikstof vanuit WKK-installaties. Overmatige depositie van stikstof leidt tot verstoring van de voedingsstoffenbalans in de bodem en verontreiniging van het grond- en oppervlaktewater, wat kan leiden tot de achteruitgang of zelfs het verdwijnen van karakteristieke soorten in bossen en natuurterreinen. De hoeveelheid stikstofdepositie die een habitat nog kan verdragen zonder schade te ondervinden, wordt de kritische depositiewaarde (KDW) genoemd. Uit de analyse is gebleken dat de kritische depositiewaarde van een aantal habitattypen in een aantal van de beschouwde Natura 2000-gebieden reeds wordt overschreden. De achtergronddepositiewaarden liggen boven de KDW van habitattypen als 'overgangs- en trilvenen', 'grijze duinen' (kalkarm), 'duinheiden met kraaiheide' en 'vochtige duinvalleien'.

Conclusie

De Natura 2000-gebieden in de omgeving van Heerhugowaard hebben (onder andere) habitats die (zeer) gevoelig zijn voor stikstofdepositie. De kritische depositiewaarden worden in de huidige situatie overschreden. Om deze reden kan niet op voorhand worden uitgesloten dat als gevolg van de ontwikkelingsmogelijkheden in de agrarische sector, het voorgenomen bestemmingsplan geen significant negatieve gevolgen zal hebben voor de Natura 2000-gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelen.

Stap 2: Nadere beoordeling van mogelijke effecten van stikstofdepositie vanuit de veehouderij op Natura 2000-gebieden

Het accent van de passende beoordeling ligt op de milieugevolgen van de ontwikkelingsmogelijkheden in de agrarische sector (veehouderij) en glastuinbouw.

De depositie op de verschillende Natura 2000-gebieden is in voorliggende Passende beoordeling niet rekenkundig geanalyseerd, omdat uit berekeningen voor omliggende gemeenten reeds duidelijk is dat

significant negatieve effecten niet uit te sluiten zijn. Het rekenen voor de situatie van Heerhugowaard vormt in dit kader geen meerwaarde voor het bepalen van de effecten. Bovendien bieden de berekeningen vanuit de plannen in de omgeving voldoende richting voor het bepalen van de effecten. Om een idee te krijgen van de orde grootte van de stikstofdepositie is gekeken naar de stikstofberekeningen in het kader van de passende beoordelingen voor de bestemmingsplannen Buitengebied van Zijpe en Schagen. Met name de Passende beoordeling Buitengebied Schagen is vergelijkbaar met de die van Heerhugowaard. De plangrens van het buitengebied van Schagen ligt op vergelijkbare afstand van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (tussen de 5 en 10 km). In het maximaal scenario was de berekende depositie in Schoorlse duinen en Zwanenwater & Pettemerduinen, uitgaande van 24 veehouderijen 5 tot 10 mol N/ha/jr met lokaal een toename van 15 tot 20 mol N/ha/jr.

Het plan-MER (en de Passende beoordeling) Landelijke gebied van Schagen concludeert dan ook met een dergelijke toename dat potentieel significant negatieve effecten op de instandhoudings-doelen van de Natura 2000-gebieden in de omgeving niet uitgesloten kunnen worden, als gevolg van het maximale scenario. Iedere toename van de stikstofdepositie is ten slotte teveel in de reeds overspannen situatie in het Natura 2000-gebied. Deze conclusie geldt ook voor het maximaal scenario in het bestemmingsplan Heerhugowaard gezien het aantal agrarische bedrijven (27), het aantal intensieve veehouderijen (5) en de glastuinbouwontwikkelingen; al is het maximaal scenario vele malen lager dan de 'maximale invulling' in de vigerende beheersverordening. Door het invoeren van een omvormingsverbod in het nieuwe bestemmingsplan wordt de mogelijkheid om de 45 akkerbouw- en vollegrondstuinbouwbedrijven om te zetten in veehouderijen opgeheven, zodat de potentie van het nieuwe bestemmingsplan kleiner is dan het huidige plan.

De toename van de stikstofdepositie van de glastuinbouwbedrijven is overigens veel kleiner dat die van de veehouderijen. De extra uitstoot van stikstof uit de WKK-installaties is namelijk veel beperkter dan de toename door een aantal stuks vee. Daarmee is de toename van de veehouderij maatgevend.

Om te bepalen of sprake is van een uitvoerbaar scenario is getoetst aan de grenzen die hiervoor gehanteerd worden bij de verlening van Nb-wetvergunningen door het bevoegde gezag (provincie Noord-Holland) aan individuele agrariërs. Bij de behandeling van aanvragen en plantoetsen toetst de provincie Noord-Holland in eerste instantie aan het afstandscriterium van 10 kilometer. Indien een individueel agrarisch bedrijf buiten de afstand van 10 kilometer vanaf Natura 2000-gebieden ligt, wordt een Nb-wetvergunning niet noodzakelijk geacht.

Indien een ontwikkeling wel binnen een afstand van 10 kilometer van een Natura 2000-gebied ligt maakt de provincie Noord-Holland gebruik van twee toetsgrenzen. De provincie Noord-Holland hanteert een ondergrens van 0,051 mol N/ha/jr als grens voor het toetsen of een vergunning vereist is. Bij een 'toename' van de stikstofdepositie onder de 0,051 mol N/ha/jr is volgens de provincie Noord-Holland geen Nb-wetvergunning vereist. De berekende depositie wordt als nul beschouwd. Bij een toename van de stikstofdepositie boven de 0,051 mol N/ha/jr, maar onder 0,5% van de kritische depositiewaarde van het betreffende habitatype geeft de provincie aan dat een initiatief vergunbaar is. Dit houdt in dat de provincie een vergunning verleent bij een toename tot 0,5% van de kritische depositiewaarde. Boven deze waarde wordt alleen een vergunning verleend indien uit een Passende beoordeling blijkt dat significante effecten zijn uit te sluiten.

Toename stikstofdepositie	Standpunt provincie Noord-Holland
toename < 0,051 mol N/ha/jr	geen NB-wetvergunning noodzakelijk
toename > 0,051 mol N/ha/jr, maar < 0,5% van Kdw	NB-wetvergunning noodzakelijk, situatie wordt als vergunbaar geacht
toename > 0,5% van de Kdw	Nb-wetvergunning noodzakelijk, passende beoordeling moet worden uitgevoerd om vergunbaarheid aan te tonen

De meest stikstofgevoelige habitatypes in de Natura 2000-gebieden die in de passende beoordeling bij voorliggend plan-MER in beschouwing zijn genomen kennen een Kritische depositiewaarde (Kdw) van 714 mol N/ha/jr. Een toename groter dan 3,57 mol N/ha/jr valt daarmee boven de 0,5% van de meest kritische depositiewaarde voor de drie gebieden binnen de 10 km. Gezien de ligging ten opzichte van de

Eilandspolder (3,7 km) is een overschrijding van deze grenswaarde waarschijnlijk in het maximaal scenario.

Hiermee wordt geconcludeerd dat significant negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden als gevolg van het maximale scenario van het bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard niet uitgesloten kunnen worden. Het effect wordt als negatief (-) beoordeeld.

Voor het realistische scenario geldt deze toename van de stikstofdepositie niet, omdat uitgegaan wordt van een stand still ten aanzien van het aantal dieren en een zeer beperkte toename van het aantal glastuinbouwbedrijven. Daarmee kunnen voor het realistische scenario significant negatieve effecten voor de Natura 2000-gebieden uitgesloten worden. Het effect wordt hiermee als neutraal (0) beoordeeld.

Tabel 6.3 Beoordeling van mogelijke effecten op Natura 2000 gebieden

Hoofdaspect	Criterium	Beoordeling realistisch scenario	Beoordeling maximaal scenario
Natura 2000	Effecten op de instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebieden	0	--

Uitvoerbaarheid

Voor de agrarische bedrijven in Heerhugowaard is het afstandscriterium dat de provincie Noord-Holland hanteert bij de vergunningverlening van groot belang. Hoewel de plangrenzen op kortere afstand van de Natura 2000-gebieden liggen, liggen de individuele bedrijven (met name de veehouderijen) op grotere afstand dan 10 kilometer vanaf de Natura 2000-gebieden. Dit betekent dat de provincie Noord-Holland bij de toetsing van een aanvraag voor de uitbreiding van de veehouderijen tot de conclusie komt dat geen Nb-wetvergunning noodzakelijk is. Dit hebben wij niet meegewogen in de effectbeoordeling van dit bestemmingsplan, maar is van cruciaal belang voor de uitbreidingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven in het plangebied.

Programmatische aanpak stikstof

Op alle bestuurlijke niveaus wordt gewerkt aan de programmatische aanpak stikstof (PAS). Deze aanpak is erop gericht de impasse die er is ten aanzien van de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden te doorbreken. Het PAS wordt wettelijk verankerd in de Natuurbeschermingswet en treedt naar verwachting in de loop van 2014 in werking. Naast de wettelijke verankering worden verschillende bestuurlijke afspraken met betrekking tot de invulling van de ontwikkelingsruimte gemaakt.

De PAS gaat uit van ontwikkelingsruimte en ontwikkelingsbehoefte. Daarbij fungeert de PAS min of meer als een depositiebank, waarin de ontwikkelingsruimte uitgegeven kan worden om in de ontwikkelingsbehoefte te kunnen voorzien. De protocollen voor de uitgifte van de ontwikkelingsruimte zijn in ontwikkeling en worden in bestuurlijke afspraken (tussen rijk en provincie) nader vastgelegd.

Ten behoeve van de PAS is een PAS-analyse uitgevoerd, waarin de combinatie van generieke maatregelen op het gebied van stikstofemissie met specifieke herstelmaatregelen in de Natura 2000-gebieden is beoordeeld. Op basis van deze maatregelen ontstaat een betere situatie voor de stikstofgevoelige habitats. In het PAS is rekening gehouden met economische groei. Een deel van de ontwikkelingsruimte mag ingezet worden om de economische groei te dienen.

Voor de Natura 2000-gebieden in Noord-Holland zijn inmiddels PAS-analyses opgesteld, die onderdeel uitmaken van de concept beheerplannen voor de gebieden. De vaststelling van de beheerplannen wordt verwacht in 2014.

Toekomstige ontwikkelruimte

Uit de PAS analyse voor de Noord-Hollandse duingebieden komt naar voren dat er voldoende maatregelen in de duinen in aanmerking komen om de negatieve effecten van stikstofdepositie terug te dringen. Voor een groot deel gaat het om maatregelen die al jaren worden uitgevoerd, zoals het weghalen van struiken, het maaien, begrazen en plaggen. De provincie Noord-Holland, PWN en

Staatsbosbeheer zullen medio 2014 een samenwerkingsovereenkomst afsluiten over de maatregelen die samenhangen met de stikstofproblematiek. De maatregelen die voor Natura 2000 nodig zijn, krijgen een plek in de beheernota.

De genoemde maatregelen zijn een aanvulling op de bedrijfsinterne maatregelen (generieke maatregelen) die binnen de agrarische sector genomen worden om de uitstoot van stikstof terug te dringen. Op grond van deze maatregelen ontstaat er ontwikkelruimte voor economische ontwikkelingen in het gebied. Per geval zal beoordeeld worden of ontwikkelingsruimte beschikbaar is voor de ontwikkelingsbehoefte. Met andere woorden: ten behoeve van de gewenste uitbreiding van een bedrijf wordt beoordeeld in hoeverre de stikstofsituatie hiervoor ruimte biedt. Beoordeling ervan zal plaatsvinden met behulp van de rekentools die in het kader van PAS beschikbaar komen.

Eilandspolder

Het beheerplan is door de provincie Noord-Holland op 14 mei 2013 in ontwerp vastgesteld. Het concept van het beheerplan is het enige beschikbare concept beheerplan, er zijn nog geen beheerplannen in concept gereed van Natura 2000-gebieden in de kuststrook (de PAS-analyses van deze gebieden zijn wel geraadpleegd).

Uit het concept beheerplan van Eilandspolder blijkt uit de PAS-analyse dat de generieke maatregelen en de voorgestelde herstelmaatregelen voldoende ontwikkelingsruimte bieden om te voorzien in de ontwikkelingsbehoefte. Dit betekent dat er voldoende ruimte is door de maatregelen om zowel te voorzien in de verbetering van de instandhoudingsdoelen als om ruimte te bieden aan een economische groei in het gebied. Deze economische groei is nog niet toegedeeld aan activiteiten met een ontwikkelingsbehoefte. In het beheerplan is echter opgenomen dat voldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is voor de ontwikkelingsbehoefte.

Ecologisch gezien zou het wenselijk zijn om in de Eilandspolder grootschalige, systeemgerichte maatregelen te nemen ter verbetering van de kwaliteit van water en bodem. Dat is echter in dit gebied, dat van nature al relatief voedselrijk is en waar agrarisch gebruik onmisbaar is voor het halen van andere Natura 2000 doelen (voor vogelsoorten van rijker grasland) en het weidevogelbeheer, niet mogelijk. Het is ook niet noodzakelijk om te voorkomen dat de kwaliteit en het oppervlak van het veenmosrietland de eerste beheerplanperiode verder achteruitgaat. De PAS-analyse van het stikstofprobleem voor Eilandspolder-Oost geeft aan dat met verbetering van het reguliere beheer voor dit habitatype al een belangrijke stap gezet wordt voor verbetering van het habitatype. In aanvulling zijn de beheer- en effectgerichte maatregelen *opslag verwijderen*, *vroeger in het seizoen maaien* en *lokaal plaggen* in het beheerplan opgenomen.

Volgens het landelijke PAS rekenmodel AERIUS komt in relatie tot het veenmosrietland in Eilandspolder-Oost tot aan 2030 meer ontwikkelruimte beschikbaar dan nodig is voor de voorziene ontwikkelbehoefte; er is dus sprake van een overschot. Die ontwikkelruimte is groter dan de verwachte ontwikkelbehoefte, dus zijn er bij de voorziene economische groei geen knelpunten te verwachten voor wat betreft de vergunningverlening in relatie tot stikstof (Ontwerp beheerplan Natura 2000 Eilandspolder | Provincie Noord-Holland, mei 2013).

Voor de ontwikkeling van de agrarische activiteiten in Heerhugowaard wordt ervan uitgegaan dat geen toename van het aantal dieren optreedt (zie paragraaf 5.5). De PAS-analyse toont aan dat er - weliswaar met te nemen herstelmaatregelen - ruim voldoende ruimte is voor economische groei. Gezien het uitgangspunt in het **realistische scenario** dat geen toename van het aantal dieren optreedt waren significante effecten reeds uitgesloten. Met de PAS-analyse blijkt zelfs ruimte te zijn om ook ontwikkelingen op te vangen die tot een (tijdelijke) toename van het aantal dieren leiden, bijvoorbeeld door het eerder vergroten van een bedrijf en het (wat) later beëindigen van een andere veehouderij. Significante negatieve effecten in het **realistische scenario** kunnen rekening houdend met de PAS-analyse uitgesloten worden. Voor alle Noord-Hollandse Natura 2000-gebieden is door middel van de PAS-analyse vastgesteld dat in ieder geval de instandhoudingsdoelen gehaald kunnen worden, dit is niet waarschijnlijk bij het **maximaal scenario**.

In de passende beoordeling is hiermee geconcludeerd dat significant negatieve effecten voor het maximale scenario niet zijn uit te sluiten (zie ook beoordeling in Tabel 6.3).

6.2.2 Ecologische hoofdstructuur (excl. Natura 2000-gebieden)

Realistisch scenario

Landbouw en glastuinbouw

De omvang van de EHS is in de gemeente Heerhugowaard beperkt tot de zones rond de watergangen aan de rand van de gemeente. Het nieuwvestigen van functies (agrarische en niet-agrarische bedrijven, glastuinbouw) in de EHS-gebieden zijn daarmee niet mogelijk. De zones hebben in het bestemmingsplan de dubbelbestemming 'Waarde - Ecologie'. Er is geen sprake van ruimtebeslag in de overige EHS-gebieden als gevolg van nieuwe bebouwing. Het effect is neutraal beoordeeld (0).

Recreatie

Overige ontwikkelingen, zoals recreatief medegebruik (fiets- en wandelpaden) in de EHS zijn alleen toegestaan als deze geen negatieve effecten hebben op deze gebieden, of als negatieve effecten kunnen worden tegengegaan door het nemen van mitigerende maatregelen. Ervan uitgaande dat wandelaars en fietsers gebruik maken van de aanwezige paden, zal het effect op eventuele verstoring zeer beperkt zijn. Het effect is neutraal beoordeeld (0).

De EHS heeft, in tegenstelling tot Natura 2000-gebieden, geen 'externe werking' die een toets van gebruik aangrenzend op het natuurgebied verplicht stelt. Het totaaleffect is neutraal beoordeeld (0).

Maximaalscenario

Landbouw, glastuinbouw en recreatie

In het maximale scenario is eveneens geen sprake van nieuwvestiging van functies in de overige EHS-gebieden. Wel kan de toename van extensief recreatief gebruik (wandelen en fietsen) van EHS-gebieden door de toename van recreanten verstoringseffecten veroorzaken. Ervan uitgaande dat wandelaars en fietsers gebruik maken van de aanwezige paden, zal het effect op eventuele verstoring zeer beperkt zijn. Het effect is eveneens neutraal beoordeeld (0).

Tabel 6.4 Beoordeling van mogelijke effecten op overige Ecologische hoofdstructuur

Hoofdaspect	Criterium	Beoordeling realistisch scenario	Beoordeling maximaal scenario
EHS (excl. N2000-gebieden)	Effecten op de overige ecologische hoofdstructuur	0	0

6.2.3 Weidevogelgebieden

Realistisch scenario

Landbouw

Openheid en rust zijn gunstige kenmerken voor weidevogelgebieden. Binnen de gemeente is een deel van de Veenhuizerpolder aangewezen als weidevogelgebied. In dit gebied ligt een (beperkt) aantal agrarische bedrijven met de mogelijkheid om te groeien naar een bouwvlak van 2 ha. Tevens zijn buiten het bouwvlak gebouwen met een maximale oppervlakte van 150 m². De nokhoogte van deze gebouwen bedraagt maximaal 5 meter. Negatieve effecten op de weidevogelpopulatie zijn als gevolg van deze uitbreiding in het open gebied niet geheel uit te sluiten. De uitbreidingen zijn beperkt, omdat het een beperkt aantal agrarische bedrijven betreft. De openheid en rust wordt door de uitbreiding van agrarische bebouwing lokaal aangetast. Het effect is enigszins negatief beoordeeld (-). In de bestemming 'Agrarisch met waarden' is het middels een gebruiksverbod het ontgraven van de bovenste 50 cm van de bodem verboden. Daarmee blijft het gebruik van de grond als grasland behouden.

Recreatie

In het realistisch alternatief zijn geen plannen voor kleinschalig kamperen of andere recreatieve ontwikkelingen in het weidevogelgebied voorzien. Het effect is neutraal beoordeeld (0).

Maximaal scenario

Landbouw

In het maximumalternatief breiden alle agrarische bedrijven (grondgebonden veehouderij, tuinbouw en akkerbouw) hun agrarische bebouwing naar 1,5 hectare of 2 hectare (Open Midden en Veenhuizerpolder) uit. In het weidevogelgebied gaat het om 10 bedrijven. De openheid en rust in het weidevogelgebied wordt als gevolg van deze uitbreidingen met agrarische bebouwing beperkt aangetast. Dit effect is enigszins negatief beoordeeld (-).

Recreatie

In het maximale scenario wordt uitgegaan van in totaal 10 initiatieven voor minicampings en bed & breakfast. Deze worden alleen binnen het bestaande bouwvlak mogelijk gemaakt. De effecten op het weidevogelgebied zijn daarmee onderdeel van de beoordeling van de vergrotingsmogelijkheden van het bouwvlak (en hier niet separaat beoordeeld). Aangezien het gaat om een relatief klein aantal kampeervoorzieningen worden geen negatieve effecten op de openheid en rust van het weidevogelgebied verwacht. Het effect is neutraal (0) beoordeeld.

Het totaaleffect van het maximale scenario op het weidevogelgebied is enigszins negatief (-) beoordeeld.

6.2.4 Beschermde flora en fauna

De effectenanalyse en beoordeling van de alternatieven op de flora en fauna is op integrale wijze (functies en ontwikkelingsmogelijkheden tezamen) per type soort uitgevoerd.

Realistisch scenario

Flora

Het bestemmingsplan heeft naar verwachting geen effecten op het beschermde flora aangezien deze niet op de planlocaties van eventuele bouwblokken zijn te verwachten.

Vogels

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik zijn alleen tijdens het broedseizoen beschermd. Dit geldt niet voor de Steenuil, Kerkuil en Huismus die zijn opgenomen in categorie 1 t/m 4 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van LNV, 2009). Het onderbrengen van deze soort op deze lijst geeft aan dat vaste rust- en verblijfplaats van deze vogelsoort jaarrond is beschermd. De functionaliteit van de rust- en verblijfplaats moet altijd gewaarborgd blijven door het nemen van mitigerende maatregelen. Deze jaarrond beschermde broedplaatsen gaan mogelijk verloren bij het aanpassen van (oude) boerderijen.

In het realistisch alternatief zijn de uitbreidingsmogelijkheden beperkt. Het uitbreiden van bouwblokken, ten behoeve van agrarische bedrijvigheid of kleinschalig kamperen en het vergroten of moderniseren van boerderijen heeft veelal een negatief effect op de beschikbaarheid van dergelijke nestplaatsen. Bij het verbouwen en aanpassen van boerderijen dient onderzocht te worden of jaarrond beschermde nestlocaties in het geding zijn. Bij aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten dienen passende maatregelen genomen te worden, zoals het aanbieden van voldoende nieuwe nestplaatsen, om de functionaliteit van de rust- en verblijfplaats te waarborgen. De uitbreidingsplannen dienen te voldoen aan de Flora- en faunawet. Negatieve effecten op de jaarrond beschermde vogels zijn als gevolg van deze wetgeving uit te sluiten. Het effect is neutraal beoordeeld (0).

Zoogdieren

Het aanpassen en moderniseren van bestaande boerderijen en bedrijfsgebouwen hebben mogelijk een negatief effect op gebouwbewonende vleermuizen die gebruik maken van oude lege zolders, ruimten in

spouwmuren of onder de dakbekleding. Het verstoren van vaste- rust en verblijfplaatsen van strikt beschermde (tabel 3-soorten) mag niet plaatsvinden zonder ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet. Daarnaast dienen mitigerende maatregelen opgenomen te worden. Voor de overige soorten zijn effecten op beschermde soorten in het buitengebied uit te sluiten omdat ze niet aanwezig zijn, of omdat ze niet binnen de invloedssfeer van de beoogde uitbreiding van gebouwen te verwachten zijn. Het effect is licht negatief beoordeel (-).

Amfibieën en Reptielen

De belangrijkste leefgebieden van de aanwezig strikt beschermde amfibieën wordt in beginsel niet aangetast door de beoogde ontwikkeling van de agrariërs in het buitengebied. De uitbreidingsmogelijkheden voor agrariërs en glastuinbouw zijn mogelijk wel schadelijk voor de rugstreeppad. Voorafgaand aan bouwactiviteiten in potentieel leefgebied is veldonderzoek noodzakelijk waarna bij het aanwezig zijn van de soort, mitigerende en compenserende maatregelen noodzakelijk kunnen zijn. Het effect is vooralsnog licht negatief beoordeeld (-).

Bij het uitvoeren van werkzaamheden in watergangen, door het aanpassen van bouwblokken, waarin mogelijk algemeen beschermde soorten (tabel 1) aanwezig zijn, dient gewerkt te worden conform de zorgplicht.

Vissen

De ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt heeft in eerste instantie geen effect op het leefgebied van de aanwezige beschermde vissoorten in de gemeente. Het is niet aannemelijk dat watergangen aangepast hoeven te worden voor het vergroten van de bouwvlakken. Indien er wel bestaande watergangen verplaatst dienen te worden is het noodzakelijk om het werk conform een goedgekeurde gedragscode uit te voeren. Het effect is neutraal beoordeeld (0).

Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen

Het bestemmingsplan heeft naar verwachting geen effecten op het beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet aangezien er geen beschermde soorten voorkomen. Het effect is neutraal beoordeeld (0).

Het totaaleffect is vanwege mogelijke enigszins negatieve effecten als gevolg van de extra bebouwing enigszins negatief beoordeeld (-). Met de uitvoering van de noodzakelijke natuurtoetsen voor de bouwplannen dient nader te worden onderzocht of de ontwikkelingen leefgebieden van beschermde soorten aantasten en zo nodig mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.

Maximaal scenario

In het maximaal scenario worden alle bouwvlakken vergroot. Dit leidt niet tot extra effect op de genoemde flora- en faunasoorten. Het effect blijft hiermee enigszins negatief beoordeeld (-). Met de uitvoering van de noodzakelijke natuurtoetsen voor de bouwplannen dient nader te worden onderzocht of de ontwikkelingen leefgebieden van beschermde soorten aantasten en zo nodig mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.

Tabel 6.5 Beoordeling van mogelijke effecten op overige natuurwaarden

Hoofdaspect	Criterium	Beoordeling realistisch scenario	Beoordeling maximaal scenario
Overige natuurwaarden	Effecten op weidevogelgebieden	-	-
	Effecten op flora en fauna in overige gebieden	-	-

6.3 Landschap en cultuurhistorie

De effecten op het gebied van landschap en cultuurhistorie zijn op basis van de beschrijvingen daarover in de voorgaande hoofdstukken en de Nota's "stand van het landschap", "Historisch-geografische inventarisatie" en "Beleidsnota Archeologie" van de gemeente bepaald. Bij de effectbeschrijving is

uitgegaan van de onderverdeling van het landschap in de vijf deelgebieden die in de Nota stand van het landschap zijn gehanteerd.

6.3.1 *Cultuurhistorische waarden*

Onder cultuurhistorische waarden wordt aandacht besteed aan aardkundige waarden, archeologische waarden, historisch-bouwkundige waarden en historisch-geografische waarden.

Aardkundige waarden

Aangezien geen aardkundig waardevolle gebieden of aardkundige monumenten in het plangebied voorkomen zijn hierop geen effecten te verwachten. Het effect wordt als neutraal (0) beoordeeld. Er is geen verschil tussen het realistische en het maximumalternatief.

Tabel 6.6 Beoordeling van mogelijke effecten op aardkundige waarden

Hoofdaspect	Criterium	Beoordeling realistisch scenario	Beoordeling maximaal scenario
Aardkundige waarden	Mogelijke effecten op aardkundige waarden	0	0

Archeologische waarden

In het plangebied zijn geen beschermde archeologische waarden aanwezig. Er zijn daarmee geen effecten op de bekende archeologische waarden. Voor de archeologische verwachtingswaarde geldt het volgende:

Landbouw

In het maximumalternatief worden alle bouwvlakken vergroot naar 1,5 dan wel 2 hectare. De effecten hiervan op de archeologische waarden zijn geborgd door de vertaling van de archeologische beleidskaart van de gemeente in het bestemmingsplan. Het is weliswaar mogelijk dat archeologische waarden niet behouden kunnen blijven in de grond, maar het behoud ex situ wordt hiermee wel geborgd. Daarmee is het effect op de archeologische waarden als neutraal te beoordelen (0).

Glastuinbouw

Ook bij de bestemming Agrarisch - 1 is sprake van een dubbel bestemming "Waarde - Archeologie". Ook bij de bouw van nieuwe kassen en uitbreiding van glastuinbouwbedrijven is daarmee het behoud van de archeologische waarden geborgd. Het effect is daarmee als neutraal (0) te beoordelen.

Overige ontwikkelingen

Voor de overige ontwikkelingen is geen effect op de archeologische waarden te verwachten. Voor wonen, recreatie en duurzaamheid en energie zijn geen grote ontwikkelingen te verwachten. Ook hiervoor geldt dat het bestemmingsplan met een dubbelbestemming "Waarde - Archeologie" het behoud van de archeologische waarden waarborgt. Ook hiervoor geldt daarmee dat het effect als neutraal (0) kan worden beoordeeld.

Aangezien op alle onderdelen een neutrale beoordeling is gegeven, wordt over het geheel het effect ook als neutraal (0) beoordeeld. Deze beoordeling geldt zowel voor het maximale al het realistische scenario, omdat in alle gevallen de dubbelbestemming een waarborg voor het behoud van de archeologische waarden biedt.

Tabel 6.7 Beoordeling van mogelijke effecten op archeologie

Hoofdaspect	Criterium	Beoordeling realistisch scenario	Beoordeling maximaal scenario
Archeologie	Mogelijke effecten op archeologische waarden	0	0

Overige cultuurhistorische waarden: historische bouwkunde en historische geografie

De historisch-bouwkundige waarden vallen uiteen in twee groepen: de beschermde monumenten en de karakteristieke panden, objecten en ensembles. De beschermde monumenten zijn beschermd door middel van de Monumentenwet (rijksmonumenten) of de Monumentenverordening (provinciale en gemeentelijke monumenten). De effecten van bouwvlakvergrotingen, verbouwingen e.d. zijn gewaarborgd door deze bescherming. Voor karakteristieke panden, objecten en ensembles geldt deze wettelijke bescherming niet.

Alle historisch waardevolle panden, objecten en ensembles (zowel beschermde monumenten als niet-beschermde waarden) zijn in het bestemmingsplan beschermd met een dubbelbestemming "Waarde - Cultuurhistorie". Hiermee worden de panden bewaard conform de huidige hoofdvorm (breedte en hoogte van de panden) en worden ingrepen in de gronden gekoppeld aan een omgevingsvergunning. Effecten op de gebouwen, objecten en ensembles zelf worden hiermee voorkomen. De fysieke en inhoudelijke kwaliteit van de waarden is daarmee geborgd. De beleefde kwaliteit (zichtbaarheid en herkenbaarheid) kan echter aangetast worden doordat in de omgeving van deze waarden een ontwikkeling kan plaatsvinden, zoals de vergroting van een bouwvlak of het oprichten van nieuwe kassen. De verbeelding kan hierin overigens wel een signalerende functie vervullen. Het effect wordt hiermee als enigszins negatief beoordeeld voor het maximale scenario, omdat in dit scenario alle bouwvlakken vergroot worden en ervan uitgegaan wordt dat alle locaties voor glastuinbouw benut worden. Effect op de beleefde kwaliteit van de waarden kan daarmee niet uitgesloten worden. Het effect wordt als enigszins negatief (-) beoordeeld.

Voor de historisch-geografische waarden geldt dat de resten van molengangen en dijkstructuren beschermd zijn met de dubbelbestemming "Waarde - Cultuurhistorie", zoals ter hoogte van de Molendijk. Deze elementen zijn namelijk opgenomen op de lijst met karakteristieke panden, objecten en ensembles. De druiplanden kennen (over het algemeen) de bestemming Agrarisch met waarden. Daarmee gaat de bescherming van deze bestemming uit naar deze gebieden. Overigens is zowel in de bestemming Agrarisch als in de bestemming Agrarisch met waarden expliciet de bescherming van landschappelijke en cultuurhistorische waarden in de bestemmingsomschrijving opgenomen. Om de verkavelingsstructuren in de Veenhuizerpolder te beschermen hebben de sloten een dubbelbestemming Waarde - Cultuurhistorie gekregen. Veel van het water is meegenomen in de agrarische bestemming. Het dempen van sloten is echter alleen mogelijk met een ontheffing van de keur. De wegenstructuren in de droogmakerij zijn wel beschermd, omdat deze de bestemming "Verkeer" kennen en daarmee niet zomaar verwijderd kunnen worden. Het effect op de historisch-geografische waarden wordt op basis van de bovenstaande als neutraal (0) beoordeeld. Dit geldt zowel voor het maximale als voor het realistische scenario, omdat de effecten niet zozeer gekoppeld zijn aan de vergrotingen van bouwvlakken alswel aan de wijzigingen van de verkavelingsstructuur.

In het realistische scenario is de gerealiseerde uitbreiding geringer. De aantasting van de beleefde kwaliteit is daarmee ook meer gering. Aangezien niet voor alle waarden een effect op de beleefde kwaliteit uitgesloten kan worden wordt het effect als gelegen tussen neutraal en enigszins negatief (0/-) beoordeeld.

Tabel 6.8 Beoordeling van mogelijke effecten op overige cultuurhistorische waarden

Hoofdaspect	Criterium	Beoordeling realistisch scenario	Beoordeling maximaal scenario
Cultuurhistorische waarden	Mogelijke effecten op historisch-bouwkundige waarden	0/-	-
	Mogelijke effecten op historisch-geografische waarden	0	0

6.3.2 **Landschappelijke waarden**

In paragraaf 4.3.2 zijn de landschapstypen en -structuren en de ruimtelijk visuele kwaliteit van het plangebied in de huidige situatie beschreven. Daarbij is een onderscheid gemaakt in vijf deelgebieden conform de nota "stand van het landschap".

Landschapstypen en -structuren

Landbouw

Voor de landbouw zijn de karakteristieken in de deelgebieden III, IV en V van belang. Hiervan kent deelgebied III een relatief grootschalige en rechtlijnige structuur met een open landschap, gedomineerd door agrarische gebruiksvormen. Verdichting bestaat hier langs de hoofdinfrastructuur. De mogelijkheid om hier bouwvlakken van 2 ha. mogelijk te maken, sluit relatief goed aan op de ruimtelijke structuur van deze polder. Dit is in de Nota van uitgangspunten voor het bestemmingsplan ook aangegeven. Daarbij geldt dat alleen toevoegingen van nieuwe agrarische bouwvlakken langs de hoofdinfrastructuur zijn toegestaan, zodat deze goed passen in het reeds verdichte deel van het gebied. Het effect van het maximale scenario wordt hiermee als neutraal (0) beoordeeld, omdat de uitbreidingsmogelijkheden passen in de structuur van de polder.

Deelgebied IV is de oude Veenhuizerpolder met een onregelmatige verkaveling, overwegend grasland en verspreide bebouwing. Het maken van grotere bouwvlakken leidt hier tot enige verdichting in de bebouwing. Gezien de grote openheid van de polder en de verspreide ligging van de bedrijven is bouwvlakvergroting mogelijk. De vergroting van de bouwvlakken tot 2 ha., zoals voorgesteld in het amendement op de Nota van Uitgangspunten leidt voor deze polder echter tot een grote toename van de bouwvlakmogelijkheden. Daarmee wordt het effect voor het maximale scenario voor de Veenhuizerpolder als enigszins negatief (-) beoordeeld, omdat de vergroting van de bouwvlakken tot 2 ha. leidt tot een grootte van de bouwvlakken die niet geheel past bij de verkavelingsstructuur en het landschapstype van de Veenhuizerpolder.

In deelgebied V is een vergroting van de agrarische bouwvlakken tot 1,5 ha. toegestaan. Dit past in het wat kleinschaliger landschap van het deelgebied Zuidoost. Het effect wordt hiermee voor dit deelgebied als neutraal (0) beoordeeld.

Glastuinbouw

Voor Alton geldt dat de huidige karakteristiek gedomineerd wordt door de kassen. Met de specifieke bestemming voor glastuinbouw (Agrarisch - 1) wordt deze bestaande landschappelijke karakteristiek gehandhaafd. Deze karakteristiek staat vrij los van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden in de zin dat geen waarden in de verkaveling van de grond gevonden worden. Dit past bij het landschap dat in de jaren '60 ingrijpend herverkaveld is ten bate van de glastuinbouw. De effecten van zowel het maximale als het realistische scenario op de landschapstypen en -structuren van dit deelgebied zijn in dit kader neutraal (0) te beoordelen, omdat voortzetting van de glastuinbouw past binnen de huidige structuur. Uitbreiding van de glastuinbouw en een herstructurering zouden tot een positief effect op de landschappelijke waarden kunnen leiden. Er is echter nog geen zicht op de daadwerkelijke realisatie daarvan en de reikwijdte van een herstructurering, zodat dit niet meegenomen is in de beoordeling.

De overige ontwikkelingen leiden niet tot een wezenlijk andere beoordeling van de effecten voor landschap, omdat de voorstellen hiervoor beperkt zijn, binnen de bestaande bouwvlakken vallen en/of weinig invloed op de landschapstypen en -structuren heeft. In de Smuigelpolder spelen de effecten van de landbouw of de glastuinbouw geen rol, omdat dit gebied wordt gedomineerd door infrastructuur en natuur. Hierin worden geen ontwikkelingen verwacht, zodat geen effecten op de landschapstypen en -structuren te verwachten zijn.

Tabel 6.9 Beoordeling van mogelijke effecten op landschapstypen en -structuren

Hoofdaspect	Criterium	Beoordeling realistisch scenario	Beoordeling maximaal scenario
Landschappelijke waarden	Mogelijke effecten op landschapstypen en -structuren Smuigelpolder	0	0
	Mogelijke effecten op landschapstypen en -structuren Alton	0	0
	Mogelijke effecten op landschapstypen en -structuren Open Midden	0	0
	Mogelijke effecten op landschapstypen en -structuren Veenhuizerpolder	-	-
	Mogelijke effecten op landschapstypen en -structuren Zuidoost	0	0

Ruimtelijk-visuele kenmerken

Voor de ruimtelijk-visuele kenmerken kan onderscheid gemaakt worden tussen het gesloten gebied van Alton en de overige (meer) open gebieden.

De ruimtelijk visuele kenmerken van Alton worden op dit moment negatief beïnvloed door de vrij rommelige zone tussen de kassen en de openbare weg. Deze situatie wordt in het nieuwe bestemmingsplan niet gewijzigd. De voorkeur wordt in het bestemmingsplan gegeven aan het maken van een zachte overgang van het openbare gebied naar de kassen in verband met de herkenbaarheid van de lintbebouwing. De druk op deze gebieden blijft hiermee hoog. In het maximale scenario wordt uitgegaan van het realiseren van kassen op alle percelen met de bestemming "Agrarisch - 1". Daarmee neemt de verdichting in het gebied toe, maar zal het rommelige karakter van het gebied naar verwachting verminderen door het meer eenduidige gebruik. Al met al worden het effect op de ruimtelijk-visuele kenmerken van Alton als neutraal (0) beoordeeld.

De ruimtelijk-visuele kenmerken van de andere deelgebieden bestaan uit de openheid van deze gebieden, waarmee een weidsheid gepaard gaat en zicht op bijvoorbeeld omliggende steden en dorpen. De vergroting van de bouwvlakken leidt tot een aantasting van deze openheid. Deze aantasting is echter beperkt, omdat de bebouwing veelal langs wegen in lintbebouwing ligt. In de Veenhuizerpolder ligt meer verspreide bebouwing. De voorgestelde vergroting van de bouwvlakken tot 2 ha. leidt hier tot een grotere aantasting van de ruimtelijk-visuele kwaliteit van het gebied. In het Open Midden en Zuidoost wordt deze aantasting als kleiner gezien, omdat in het Open Midden een duidelijk meer verdichte structuur langs de hoofdwegen aanwezig is, waarin de vergroting van de bouwvlakken tot 2 ha. minder effect heeft op de ruimtelijk-visuele kwaliteit. In Zuidoost wordt een kleiner bouwvlak (tot 1,5 ha.) mogelijk gemaakt, zodat het effect hier ook kleiner is.

Voor de druiplanden is een regeling opgenomen (onder de bestemming Agrarisch met waarden) waarin de bovenste 50 cm van de bovengrond niet ontgraven mag worden. Daarmee is een bescherming van de openheid van het landschap geboden, omdat voornamelijk grasland aanwezig zal blijven. Het toepassen van wijzigingen voor bollenteelt is hiermee niet mogelijk gemaakt in dit deelgebied. De reizende bollenkraam heeft hiermee geen invloed op de druiplanden en de ruimtelijk-visuele kenmerken daarvan. Binnen de droogmakerij (Deelgebied Open midden en delen van Zuidoost) past het toepassen van bollenteelt beter in de ruimtelijke structuur.

De Ruimte-voor-Ruimte-regeling maakt het omzetten van bestaande agrarische bedrijfsbestemmingen naar Wonen mogelijk. Daarbij worden maatwerkregelingen voor het opheffen van glastuinbouwbedrijven getroffen. De Ruimte-voor-Ruimte-regeling leidt hiermee tot het opheffen van verspreid liggend glas. Dit komt de openheid van het buitengebied ten goede. Aangezien sprake is van maatwerkregelingen, die bovendien afhankelijk zijn van initiatieven van de ondernemers in het buitengebied wordt het gebruik van deze regeling niet meegewogen in de beoordeling van de milieueffecten, omdat het bestaan van verspreid liggend glas ten aanzien van de ruimtelijk-visuele kenmerken in dit geval het "worst-case-scenario" zijn.

Het bestemmingsplan maakt buiten het bouwvlak tijdelijke boog- en gaaskassen tot 3 m mogelijk. Deze hebben invloed op de openheid van het landschap. De voorzieningen zijn echter van tijdelijke aard, zodat zij steeds weer verwijderd worden. Belangrijker is de mogelijkheid voor het bouwen van 150 m² aan gebouwen buiten het bouwvlak. De nokhoogte van deze gebouwen bedraagt maximaal 5 meter. Deze gebouwen hebben potentieel een negatief effect op de openheid van het landschap.

Het effect op de ruimtelijk-visuele kenmerken wordt hiermee als enigszins negatief (-) beoordeeld voor alle deelgebieden.

Tabel 6.10 Beoordeling van mogelijke effecten op ruimtelijk-visuele kenmerken

Hoofdaspect	Criteria	Beoordeling realistisch scenario	Beoordeling maximaal scenario
Landschappelijke waarden	Mogelijke effecten op de ruimtelijk-visuele kenmerken van de Smuigelpolder	-	-
	Mogelijke effecten op de ruimtelijk-visuele kenmerken van Alton	-	-
	Mogelijke effecten op de ruimtelijk-visuele kenmerken van het Open midden	-	-
	Mogelijke effecten op de ruimtelijk-visuele kenmerken van de Veenhuizerpolder	-	-
	Mogelijke effecten op de ruimtelijk-visuele kenmerken van Zuidoost	-	-

6.4 Leefmilieu en gezondheid

6.4.1 Geur

In de huidige situatie zijn geen knelpunten bekend ten aanzien van geur. Voor de 5 intensieve veehouderijen zou een knelpunt kunnen optreden bij de omzetting van een agrarisch bedrijf in de omgeving naar een woonfunctie. Het bestemmingsplan maakt dit mogelijk, maar de milieutoetsing en gebruikelijke planvorming binnen de gemeente Heerhugowaard rond een dergelijke ontwikkeling sluiten het ontstaan van een nieuw knelpunt uit.

De groei van de intensieve veehouderijen zou eventueel tot een knelpunt kunnen leiden. Het effect wordt in het maximale scenario daarmee als enigszins negatief (-) beoordeeld, omdat het gaat om een zeer klein aantal bedrijven. In het realistische scenario is de kans op effect ongeveer gelijk aan het maximale scenario, omdat de groei van de intensieve veehouderijen gelijk kan zijn. Een beperking van de groei is voor deze bedrijven namelijk niet ingegeven door grondgebondenheid.

Voor de bedrijven zonder geuremissiefactor geldt eveneens dat bij het toevoegen van een nieuwe woonfunctie toetsing plaatsvindt aan het aspect geur. Deze ontwikkeling leidt daarmee niet snel tot een knelpunt op het gebied van geur. Bovendien wordt in het maximale scenario geen toename van de woonfunctie in het buitengebied verwacht, omdat de agrarische bedrijven in dit scenario als agrarisch bedrijf blijven functioneren.

De groei van de bedrijven leidt slechts tot een kleine vergroting van de geurcirkels rond deze bedrijven. In het buitengebied heeft dit naar verwachting nauwelijks effect op de geursituatie en leidt de vergroting van de bouwvlakken niet tot nieuwe knelpunten. Bij de woonkernen in het buitengebied, zoals Veenhuizen en de verdichte bewoning aan met name de Middenweg vormt dit wel een aandachtspunt. Hier zouden eventueel knelpunten kunnen optreden. Ook voor de dieren zonder geuremissiefactor wordt het effect daarmee als enigszins negatief (-) beoordeeld. In het realistische scenario wordt het effect eveneens als enigszins negatief (-) beoordeeld. De belangrijkste reden hiervoor is de onbekendheid met de werkelijke geursituatie.

Zowel voor dieren met als zonder geuremissiefactor wordt het effect daarmee in beide scenario's als enigszins negatief (-) beoordeeld.

Tabel 6.11 Beoordeling van mogelijke effecten op geur

Hoofdaspect	Criterium	Beoordeling realistisch scenario	Beoordeling maximaal scenario
Geur	Kans op toename geurbelasting op geurgevoelige objecten	-	-

6.4.2 Concentratie fijn stof in de lucht

Landbouw en glastuinbouw

In het maximale scenario neemt de agrarische bedrijvigheid ten opzichte van de referentiesituatie in beperkte mate toe. Er is weliswaar ruimte voor de uitbreiding van bouwvlakken, maar de hoeveelheid beschikbare grond blijft gelijk. Extra fijn stof van de agrarische bedrijfsvoering alsmede het landbouwverkeer is daarmee beperkt. De achtergrondconcentratie zal hier niet door worden beïnvloed. Het effect is neutraal beoordeeld (0). Aangezien de intensieve veehouderij een relatief beperkte omvang heeft zal ook een toename van deze sector niet leiden tot een beïnvloeding van de achtergrondconcentratie.

De andere aspecten waarop het bestemmingsplan ontwikkelingen mogelijk maakt, leiden niet tot een toename van de concentratie fijn stof in de lucht.

Tabel 6.12 Beoordeling van mogelijke effecten op concentratie fijn stof in de lucht

Hoofdaspect	Criterium	Beoordeling realistisch scenario	Beoordeling maximaal scenario
Fijn stof	Kans op toename concentratie fijn stof in de lucht	0	0

6.4.3 Gezondheid

Landbouw

In het plangebied zijn akkerbouwers, tuinders en veehouders aanwezig. Effecten op gezondheid zijn vooral te verwachten van intensieve veehouderijen. Daarbij gaat het om concentraties van deze bedrijven. In Heerhugowaard komen slechts 5 intensieve veehouderijen voor waarvan 3 pluimveehouders en 2 varkenshouders. Van een concentratie van deze bedrijven is geen sprake.

In het plangebied kunnen zich geen nieuwe intensieve veehouderijen vestigen, zodat van een verdere concentratie van intensieve veehouderijen geen sprake zal zijn. De intensieve veehouderijen kunnen wel groeien. Aangezien het aantal intensieve veehouderijen echter beperkt is, zal dit geen effect hebben op de gezondheid. Het effect op gezondheid wordt daarmee als neutraal (0) beoordeeld. Dit geldt zowel voor het maximale als het realistische scenario.

Glastuinbouw

Er zijn geen gegevens bekend van gezondheidsrisico's vanuit de glastuinbouwsector voor omwonenden. Wel zijn er rapportages bekend omtrent gezondheidsrisico's voor mensen die in deze sector werken, gericht op het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Het gebruik van bestrijdingsmiddelen neemt in het algemeen gesproken af. De toelating van bestrijdingsmiddelen geschiedt door het College van Toezicht op Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden. Afhankelijk van het middel wordt de naleving van regels door verschillende inspecties onderzocht (Arbeidsinspectie, Voedings- en warenautoriteit, Rijkswaterstaat, milieu-inspectie). Gezien de uitvoerige controle van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden wordt ervan uitgegaan dat het realistisch alternatief geen kans op toename van gezondheidsrisico heeft. Het effect is neutraal tot enigszins negatief beoordeeld (0/-) voor het maximale scenario, omdat een negatief effect niet geheel uit te sluiten is, maar

wetenschappelijk niet hard te maken is. In het realistische scenario wordt het effect neutraal (0) beoordeeld.

Vanuit de overige functies die in het bestemmingsplan buitengebied mogelijk gemaakt worden, zijn geen effecten op de gezondheid te verwachten.

Tabel 6.13 Beoordeling van mogelijke effecten op gezondheid

Hoofdaspect	Criterium	Beoordeling realistisch scenario	Beoordeling maximaal scenario
Gezondheid	Kans op gezondheidseffecten	0	0/-

6.4.4 Verkeer

Verkeersafwikkeling

In paragraaf 4.4.4 is de verkeershoofdstructuur van Heerhugowaard verwoord en verbeeld. De wegen in het buitengebied hebben een smal profiel en de verschillende categorieën van vervoer maken gezamenlijk gebruik van deze wegen.

Landbouw

Ten behoeve van de landbouw wordt slechts zeer beperkt extra verkeer verwacht op de wegen als gevolg van de grotere bedrijven en de schaalvergroting. Dit leidt niet tot problemen in de verkeersafwikkeling op de wegen. Ook de omzetting naar een woonfunctie heeft weinig invloed op de verkeersafwikkeling. Hierdoor komt naar verwachting wat meer autoverkeer in het buitengebied op gang, maar in de fase dat de bedrijfswoningen in gebruik waren als onderdeel van het agrarische bedrijf vond ook reeds een aantal autoverkeerbewegingen plaats. De toename is met andere woorden naar verwachting beperkt, zowel in het maximale scenario als in het realistische scenario.

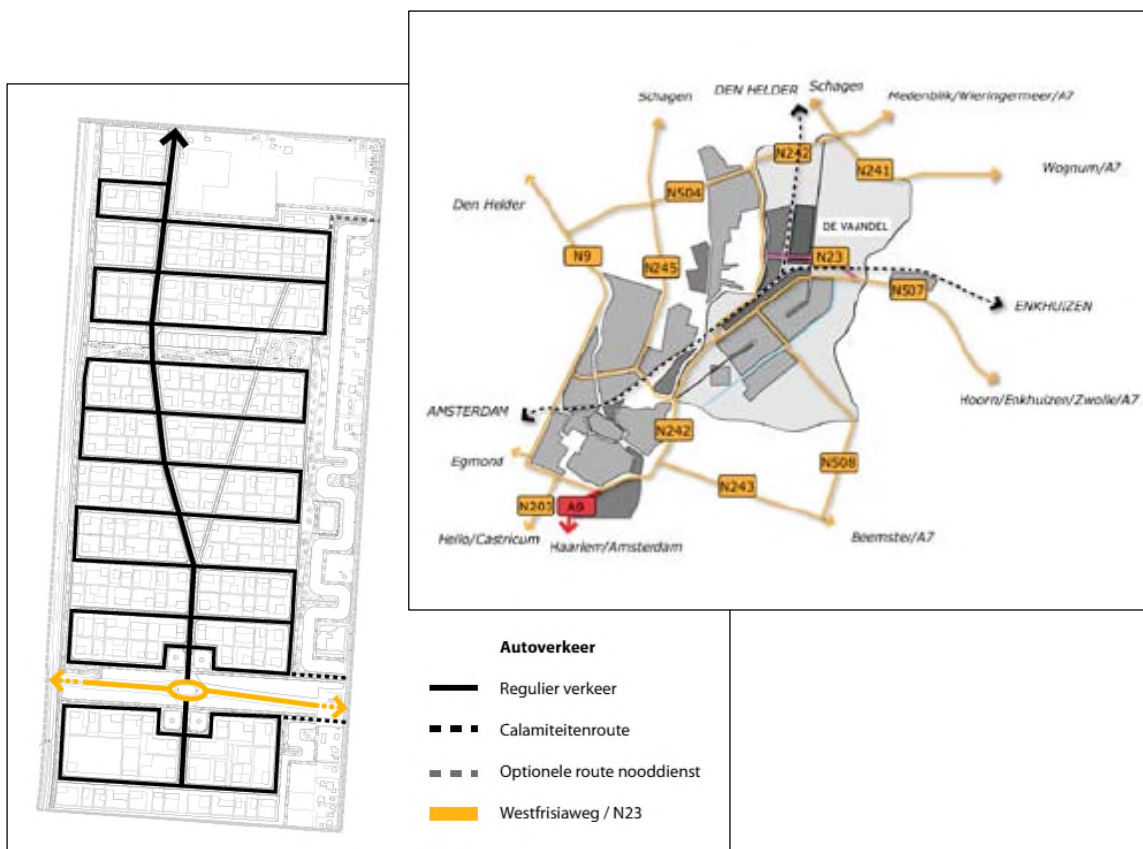
Glastuinbouw

In het maximale scenario wordt ervan uitgegaan dat in het Altongebied op het beschikbare areaal voor glastuinbouw kassen worden gebouwd. Met de komst van meer kassen zal het toeleverende verkeer voor de glastuinbouw en de afvoer van producten (enigszins) toenemen. Anderzijds verdwijnt het verkeer naar de nu nog voor vollegrondsteelten (akkerbouw en vollegrondsgroenteteelt) in gebruik zijnde percelen bij het oprichten van nieuwe of grotere kassen. In zijn geheel bieden de wegen hiermee voldoende ruimte voor het afwikkelen van het verkeer. Ook in het realistische scenario bieden de wegen daarmee voldoende ruimte om het verkeer af te wikkelen.

De Commissie m.e.r. heeft in haar advies over reikwijdte en detailniveau aandacht gevraagd voor de verkeersafwikkeling van bedrijventerrein De Vaandel. Dit bedrijventerrein maakt geen onderdeel uit van het bestemmingsplan. Het plan moet nog gerealiseerd worden en ligt tussen het reeds bestaande bedrijventerrein Zandhorst en het buitengebied in. De verkeersontsluiting van het bedrijventerrein leidt niet door het buitengebied heen en heeft daarmee geen invloed op de verkeersafwikkeling van de wegen in het buitengebied. Figuur 6.1 toont aan dat het bedrijventerrein geen rechtstreekse aansluitingen op de Middenweg heeft, maar alleen wordt ontsloten op de omgeving door een aansluiting op de Hasselaarsweg en de nieuwe N23. Daarmee heeft het bedrijventerrein geen invloed op de verkeersstromen op de wegen in het buitengebied en wordt geen knelpunt verwacht op de wegen.

Recreatie

Potentieel neemt het verkeer als gevolg van recreatie op de wegen in het buitengebied toe. Deze toename is beperkt, omdat een beperkte toename van de recreatie kan plaatsvinden. De toename van het recreatieverkeer zal geen knelpunten veroorzaken, omdat de wegen in het buitengebied in de huidige situatie niet veel verkeer verwerken en het recreatieve verkeer geen grote toename van dit verkeer betekent.

Figuur 6.1 Ligging en ontsluiting bedrijventerrein De Vaandel (Bron: planboek De Vaandel, 2011)

Het effect op de verkeersafwikkeling wordt hiermee als neutraal (0) beoordeeld voor zowel het maximale als het realistische scenario.

Verkeersveiligheid

Op het gebied van verkeersveiligheid speelt zowel de omvang van de verkeersstromen op de wegen een rol als het gebruik van deze wegen door verschillende vervoersvormen (landbouwverkeer, autoverkeer, fietsers). Bij de verkeersafwikkeling is reeds beredeneerd dat de verkeersafwikkeling niet tot knelpunten leidt.

Landbouw

De vergroting van de agrarische bedrijven leidt mogelijk tot enig extra verkeer, maar de grootste invloed op de verkeersveiligheid vormt de ontwikkeling naar steeds zwaarder landbouwverkeer. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor de verkeersveiligheid, met name voor fietsers (waaronder scholieren, recreanten). Dit is echter geen effect van het voornemen, het effect treedt ook op bij autonome ontwikkeling. Het effect op de verkeersveiligheid is als gevolg van de mogelijke ontwikkelingen voor de landbouw hiermee als neutraal (0) te beoordelen, zowel in het maximale als in het realistische scenario.

Glastuinbouw

De ontwikkeling van de glastuinbouw in het maximale scenario leidt tot een eveneens beperkte toename van het verkeer. Vrachtverkeer ten behoeve van de bedrijven in Alton zal via de N242 het gebied benaderen. Een groot deel van het gebied blijft hiermee gevrijwaard van vrachtverkeer ten behoeve van de glastuinbouw. Aangezien de toename van het verkeer bovendien beperkt zal zijn, is het effect op de verkeersveiligheid eveneens zeer beperkt. Het effect wordt zowel voor het maximale als het realistische scenario als neutraal (0) beoordeeld.

De mogelijke ontwikkelingen op het gebied van recreatie zijn beperkt. Een effect op de verkeersveiligheid is daarmee niet te verwachten.

Tabel 6.14 Beoordeling van mogelijke effecten op verkeersveiligheid

Hoofdaspect	Criterium	Beoordeling realistisch scenario	Beoordeling maximaal scenario
Verkeer	Kans op verslechtering van de verkeersafwikkeling	0	0
	Kans op verslechtering van de verkeersveiligheid	0	0

6.4.5 Overige effecten

Externe veiligheid

Zowel in het maximale als in het realistische scenario zijn er geen ontwikkelingen die effect hebben op de externe veiligheid. Er worden geen ingrepen mogelijk gemaakt aan inrichtingen die onder het Bevi horen of aan de hogedruk aardgastransportleidingen. Deze inrichtingen en transportleidingen zijn op de verbeelding van het bestemmingsplan opgenomen, alsmede eventuele vrijwaringszones. Het effect wordt als neutraal (0) beoordeeld.

Tabel 6.15 Beoordeling van mogelijke effecten op externe veiligheid

Hoofdaspect	Criterium	Beoordeling realistisch scenario	Beoordeling maximaal scenario
Externe veiligheid	Kans op externe veiligheidsrisico's	0	0

Geluid

In het maximale scenario is sprake van een groei van de agrarische bedrijven in het plangebied, evenals een groei van de glastuinbouwbedrijven. De bedrijfsvoering van deze agrarische bedrijven gaat gepaard met enig geluid naar de omgeving. In de huidige situatie wordt het buitengebied van Heerhugowaard ook reeds grotendeels agrarisch gebruikt. Vanuit de richtlijnen voor bedrijven en milieuzonering geldt voor de meeste landbouwbedrijven een afstand van 30 meter voor geluid tot een geluidgevoelige bestemming. Voor varkens- en pluimveehouderijen geldt een afstand van 50 meter. In de meeste gevallen wordt aan deze afstand voldaan. In het maximale scenario is geen ruimte voor groei van de woonfunctie, omdat geen nieuwe woningen gerealiseerd kunnen worden buiten bestaande bouwvlakken en in het maximale scenario de bestaande agrarische bedrijven verder groeien en daarmee geen ruimte laten voor omzetting van agrarische bedrijven naar een woonfunctie. Hiermee kan het effect in het maximale scenario als neutraal (0) worden beoordeeld.

Bij het toenemen van de woonfunctie in het buitengebied (dat is in het realistische scenario) zal getoetst moeten worden aan de geluidsnormen. Met name in de buurt van de dichterbebouwde kernen (De Noord (buiten het bestemmingsplan), 't Kruis en Veenhuizen) vormt dit een aandachtspunt. De schaalvergroting van de bedrijven leidt echter anderzijds ook tot een afname van geluid ter plaatse van de agrarische bedrijven die de activiteiten stoppen. Per saldo zal hiermee het geluid eerder afnemen dan toenemen. Het effect wordt hiermee in het realistische scenario eveneens als neutraal (0) beoordeeld.

Tabel 6.16 Beoordeling van mogelijke effecten op geluid

Hoofdaspect	Criterium	Beoordeling realistisch scenario	Beoordeling maximaal scenario
Geluid	Kans op toename geluidbelasting op geluidgevoelige objecten	0	0

Licht

Landbouw

De ontwikkelingsmogelijkheden voor open veestallen kunnen gevolgen hebben voor de zichtbaarheid van lichtbronnen in het buitengebied. Bedrijven kunnen hun veestallen vervangen door stallen die meer licht uitstralen. Niet alle bedrijven zullen tijdens de bestemmingsplanperiode hun stallen vervangen, maar er kan wel een substantiële vervanging plaatsvinden. Deze ontwikkeling kan invloed hebben op de verlichtingssterkte ter plaatse van gebouwen en objecten in de nabije omgeving, terwijl ook de luminantie van de gevel (de waarneembaarheid als 'lichtbron', als verlicht vlak) kan toenemen.

Op basis van algemene inzichten kan worden aangenomen dat op een afstand van bijvoorbeeld 100 - 200 m de toename van het lichtniveau niet merkbaar zal zijn ten opzichte van heersende lichtniveau in een bebouwde omgeving. Dit neemt niet weg dat de verlichte stal wel tot een grotere afstand als een verlichte vlek waarneembaar zal zijn, afhankelijk van de reflectie van het licht tegen materialen in de stal, materiaal van de wanden (indien deze gesloten zijn, dit zal afhangen van de weersomstandigheden en de windrichting) en deeltjes (bijvoorbeeld vocht) in de lucht in de stal en vlak daarbuiten. Het effect zal ongeveer vergelijkbaar zijn met de lichtuitstraling van een kantoor of een werkruimte waarbij de lampen niet naar buiten schijnen en van buiten niet zichtbaar zijn (dit is bij werkplaatsen en woningen vaak anders). Deze zichtbaarheid kan worden ervaren als een negatieve invloed op de belevingswaarde van het landelijk gebied. Het betreft een aantal van maximaal 22 agrarische bedrijven. Aangezien geen beperkingen zijn aangegeven voor de lichtperiode, zal er wel sprake zijn van een enigszins negatief (-) effect in het maximale scenario.

In het realistische scenario zal een kleiner aantal bedrijven nieuwe (open) stallen bouwen. Ook in dit scenario is geen sprake van een beperking ten aanzien van de periode van verlichting, zodat de kans bestaat dat lichthinder voor omwonenden toeneemt. Ook voor het realistische scenario is het effect daarom beoordeeld als gelegen tussen enigszins negatief en neutraal (0/-).

Glastuinbouw

Lichthinder door de glastuinbouw is een onderwerp dat al langer de aandacht heeft. In dat kader zijn ook de kaartbeelden van Figuur 4.15 en Figuur 4.16 gemaakt. In het Activiteitenbesluit zijn richtlijnen opgenomen voor het beperken van de lichtuitstraling als gevolg van het gebruik van assimilatieverlichting in kassen. In het bestemmingsplan zelf zijn hiervoor geen aanvullende maatregelen genomen. Vanaf 2014 is het echter vanuit landelijke regelgeving verplicht de lichtuitstraling als gevolg van assimilatieverlichting met 98% terug te brengen. Bij vernieuwing van kassen wordt hiermee de bestaande lichtuitstraling teruggebracht. Daarbij kan gebruik gemaakt worden van afschermdende voorzieningen, aanpassing met armaturen voor het beperken van strooilicht, etc. Het effect van het voornemen wordt hiermee als neutraal (0) beoordeeld.

De overige onderdelen van het voornemen leiden niet tot een toename van de lichtuitstraling. De mogelijke toename van de lichtuitstraling wordt daarmee voor het maximale scenario als enigszins negatief (-) beoordeeld en voor het realistische scenario als gelegen tussen enigszins negatief en neutraal (0/-).

Tabel 6.17 Beoordeling van mogelijke effecten op licht

Hoofdaspect	Criterium	Beoordeling realistisch scenario	Beoordeling maximaal scenario
Licht	Kans op toename lichtuitstraling op lichtgevoelige objecten	0/-	-

6.5 Bodem en water

6.5.1 Bodem

Bodemstructuur

Landbouw

In het maximale scenario breiden de huidige landbouwbedrijven zich uit naar bedrijven met een maximaal bouwvlak van 1,5 of 2 ha. afhankelijk van de plaats waar de bedrijven liggen. Deze uitbreiding leidt niet tot een wezenlijke verandering van de bodemstructuur. Ditzelfde geldt voor het realistische scenario, waarin het aantal groeiende agrarische bedrijven kleiner is dan in het maximale scenario.

Glastuinbouw

Voor de glastuinbouwbedrijven geldt dat de invloed op de bodemstructuur eveneens beperkt is. Hoewel de gronden grotendeels overdekt worden met kassen - zeker in het maximale scenario - is de impact op

de bodemstructuur beperkt. Kassen zijn relatief lichte constructies, waarvoor slechts beperkte fundering nodig is. Het gebruik van de gronden in de kas kan divers zijn. De bodem kan gebruikt worden voor de teelt van gewassen, maar de gewassen kunnen ook op andere ondergronden geteeld worden. Hierover wordt in het bestemmingsplan niets geregeld. Het gebruik van de bodem in de kas heeft geen effect op de bodemstructuur, omdat de gronden ook in de huidige situatie agrarisch gebruikt worden en de grondbewerkingen slechts invloed hebben op de bovenste toplaag van de bodem.

Het effect op de bodemstructuur is hiermee zowel voor het maximale als voor het realistische scenario als neutraal (0) beoordeeld.

Bodemkwaliteit

Landbouw en glastuinbouw

Het huidige landbouwkundige gebruik leidt voor zover bekend niet tot effecten op de bodemkwaliteit. Ook bij inwerkingtreding van het nieuwe bestemmingsplan wordt het huidige gebruik ongewijzigd voortgezet. Het gebruik van bestrijdingsmiddelen en andere teeltondersteunende middelen in de glastuinbouw leiden niet tot een aantasting van de bodemkwaliteit. Op die plaatsen waar de glastuinbouw kan uitbreiden wordt een ander landbouwkundig gebruik vervangen. Dit leidt naar verwachting niet tot knelpunten.

De effecten van de landbouw en de glastuinbouw op de bodemkwaliteit zijn daarmee als neutraal (0) te beoordelen. Deze effectbeoordeling geldt zowel voor het maximaal scenario als voor het realistische scenario.

Tabel 6.18 Beoordeling van mogelijke effecten op bodem

Hoofdaspect	Criterium	Beoordeling realistisch scenario	Beoordeling maximaal scenario
Bodemstructuur	Mogelijke effecten op bodemstructuur	0	0
Bodemkwaliteit	Mogelijk effecten op bodemkwaliteit	0	0

6.5.2 Water

Grond- en oppervlaktewater

Als compensatie voor de mogelijke extra verhardingen in het plangebied door de toename van de glastuinbouwbedrijven in Alton zijn reeds maatregelen genomen. Extra waterberging en "slimme stuwen" bieden de mogelijkheid om water langer in het gebied vast te houden. Het vergroten van de agrarische bouwvlakken leidt eveneens tot een toename van het verharde oppervlakte. Hiervoor moet per situatie een compensatie gerealiseerd worden. Dit geldt eveneens voor het dempen van eventuele sloten. Voor deze compensatie is voldoende ruimte aanwezig. Invloed op grondwater als gevolg van het voornemen worden niet verwacht.

In zowel het realistische als het maximale scenario wordt daarmee het effect op grond- en oppervlakte water als neutraal (0) beoordeeld.

Waterkwaliteit

In paragraaf 4.5.2 is geconcludeerd dat de situatie van de KRW-watervan in het buitengebied van Heerhugowaard (zeer) slecht is. De ontwikkelingen binnen het bestemmingsplan Buitengebied hebben echter naar verwachting geen wezenlijk effect op het al dan niet bereiken van de KRW-doelstellingen van deze waterlichamen. Het plan is niet gericht op het verbeteren van de waterkwaliteit en de mogelijkheden om de waterkwaliteit te verbeteren kunnen in de ruimtelijke regeling van het bestemmingsplan niet geborgd worden. De mogelijke effecten van het bestemmingsplan op de waterkwaliteit worden hiermee als neutraal (0) beoordeeld.

Aangezien geen grondwaterbeschermingsgebieden voorkomen en het bestemmingsplan geen specifieke regels stelt ten aanzien van afwatering en riolering worden deze aspecten niet nader beoordeeld in dit plan-MER.

Tabel 6.19 Beoordeling van mogelijke effecten op water

Hoofdaspect	Criterium	Beoordeling realistisch scenario	Beoordeling maximaal scenario
Grond - en oppervlaktewater	Effecten op grondwaterstand	0	0
Waterkwaliteit	Effecten op waterkwaliteit	0	0

7 Vergelijking, conclusies en aanbevelingen

7.1 Overzicht scores

In de onderstaande tabel zijn de scores per (hoofd-)aspect samengevoegd in één overzichtstabel. In de navolgende paragrafen is de tabel per hoofdaspect samenvattend toegelicht. Gekoppeld daaraan zijn aanbevelingen gegeven voor het beperken van effecten. Deze aanbevelingen kunnen gevolgen hebben voor het voorgenomen bestemmingsplan. Bij de effectbeoordeling zijn twee scenario's beschouwd; het realistische scenario en het maximale scenario.

Tabel 7.1 Overzicht effectbeoordeling milieuthema's

Hoofdaspect	Criterium	Beoordeling realistisch scenario	Beoordeling maximaal scenario
Natuur			
Natura 2000	Effecten op de instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000-gebieden	0	--
EHS (excl. N2000- gebieden)	Effecten op de overige ecologische hoofdstructuur	0	0
Overige natuurwaarden	Effecten op weidevogelgebieden	-	-
	Effecten op flora en fauna in overige gebieden	-	-
Landschappelijke en cultuurhistorische waarden			
Aardkundige waarden	Mogelijke effecten op aardkundige waarden	0	0
Archeologie	Mogelijke effecten op archeologische waarden	0	0
Cultuurhistorische waarden	Mogelijke effecten op historisch-bouwkundige waarden	0/-	-
	Mogelijke effecten op historisch-geografische waarden	0	0
Landschappelijke waarden	Mogelijke effecten op landschapstypen en - structuren Smuigelpolder	0	0
	Mogelijke effecten op landschapstypen en - structuren Alton	0	0
	Mogelijke effecten op landschapstypen en - structuren Open Midden	0	0
	Mogelijke effecten op landschapstypen en - structuren Veenhuizerpolder	-	-
	Mogelijke effecten op landschapstypen en - structuren Zuidoost	0	0
	Mogelijke effecten op de ruimtelijk-visuele kenmerken van de Smuigelpolder	-	-
	Mogelijke effecten op de ruimtelijk-visuele kenmerken van Alton	-	-
	Mogelijke effecten op de ruimtelijk-visuele kenmerken van het Open midden	-	-
	Mogelijke effecten op de ruimtelijk-visuele kenmerken van de Veenhuizerpolder	-	-
	Mogelijke effecten op de ruimtelijk-visuele kenmerken van Zuidoost	-	-
	Leefmilieu en gezondheid		
Geur	Kans op toename geurbelasting op geurgevoelige objecten	-	-
Fijn stof	Kans op toename concentratie fijn stof in de lucht	0	0
Gezondheid	Kans op gezondheidseffecten	0	0/-
Verkeer	Kans op verslechtering van de verkeersafwikkeling	0	0
	Kans op verslechtering van de verkeersveiligheid	0	0
Externe veiligheid	Kans op externe veiligheidsrisico's	0	0
Geluid	Kans op toename geluidbelasting op	0	0

	geluidgevoelige objecten		
Licht	Kans op toename lichtuitstraling op lichtgevoelige objecten	0/-	-
Bodem en water			
Bodem	Mogelijke effecten op bodemstructuur	0	0
	Mogelijk effecten op bodemkwaliteit	0	0
Water	Effecten op grondwaterstand	0	0
	Effecten op waterkwaliteit	0	0

7.2 Conclusies

Natuur

Omdat bij het maximale scenario significant negatieve gevolgen op Natura 2000-gebieden niet zijn uitgesloten, is de beoordeling voor dit scenario voor wat betreft de mogelijke invloed op gevoelige habitats duidelijk negatief. Bij deze beoordeling kunnen drie kanttekeningen geplaatst worden:

4. Het bestemmingsplan maakt weliswaar theoretisch een grotere uitstoot van stikstof mogelijk door een uitbreiding van de veestapel, maar in vergelijking met het huidige planologische regime is de potentiële uitbreiding in het nieuwe bestemmingsplan kleiner. De interpretatie van artikel 19kd Nb-wet op het gebied van de vergelijking van plannen laat veel ruis bestaan. De ministeriële brief over het artikel heeft aangegeven dat een planologische vergelijking van de mogelijkheden niet wordt beoogd met het artikel. Een gerechtelijke uitspraak hierover is echter niet gedaan.
5. De provincie Noord-Holland houdt een stroomschema aan voor het toetsen van Nb-wetvergunningen voor de uitbreiding van agrarische bedrijven. Daarbij is een van de eerste stappen in het schema de vraag of het bedrijf op een afstand korter dan 10 kilometer van de rand van een Natura 2000-gebied ligt. De overgrote meerderheid van de agrarische bedrijven ligt op een afstand van meer dan 10 kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Daarmee geeft de provincie aan dat geen Nb-wetvergunning noodzakelijk is. Ten aanzien van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan bestaat dan ook geen belemmering voor de uitbreiding van de agrarische bedrijven.
6. De PAS is in ontwikkeling en de PAS-analyse die in dat kader is uitgevoerd wijst erop dat in de verschillende Natura 2000-gebieden in de omgeving van Heerhugowaard voldoende ontwikkelingsruimte beschikbaar is om aan de ontwikkelingsbehoefte te kunnen voldoen.

Effecten op EHS-gebieden zijn voor beide alternatieven uitgesloten. Effecten op weidevogelgebieden en flora en fauna zijn in beide scenario's als enigszins negatief (-) beoordeeld. Voor de weidevogels biedt vooral de mogelijkheid om de bouwvlakken te vergroten en in het open gebied buiten het bouwvlak (ondergeschikte) gebouwen met een beperkte omvang te realiseren een potentiële aantasting van het weidevogelgebied. Hierdoor kunnen effecten op de weidevogels niet geheel uitgesloten worden, zowel in het realistische als het maximale scenario.

Voor flora en fauna zijn effecten op vlermuizen en enkele voorkomende rugstreeppadden niet uitgesloten. Voor de overige flora en faunasoorten zijn geen negatieve effecten verwacht.

Landschap en cultuurhistorie

Voor de cultuurhistorische en landschappelijke waarden kunnen negatieve effecten op aardkundige, archeologische en historisch-geografische waarden worden uitgesloten. Dit geldt niet voor de effecten op historisch-bouwkundige waarden. Voor de historisch-bouwkundige waarden is dit met name gelegen in de beleefde kwaliteit, omdat de regeling in het bestemmingsplan niet kan voorkomen dat de beleefde kwaliteit van een pand of object verminderd als gevolg van de ontwikkeling van plannen in de omgeving.

De effecten voor de landschapstypen en -structuur en voor ruimtelijk-visuele kenmerken zijn voor vrijwel alle delen van het plangebied als neutraal beoordeeld, met uitzondering van de Veenhuizerpolder. De mogelijkheid om hier de bouwvlakken naar 2 ha. te vergroten leidt in verhouding tot de landschapsstructuur en de ruimtelijk-visuele kenmerken tot een negatief effect, omdat een dergelijke vergroting van de bouwvlakken in verhouding tot het landschap te grootschalig is.

Leefmilieu en gezondheid

Voor leefmilieu en gezondheid zijn geur, fijn stof, gezondheid, verkeer, externe veiligheid, geluid en licht beoordeeld. Van het voorgenomen bestemmingsplan worden geen negatieve gevolgen verwacht, uitgezonderd geurhinder- en lichthindereffecten.

De negatieve beoordeling voor geur is met name ingegeven door de onzekerheid over het voorkomen van knelpunten. Er is geen inventarisatie van potentiële geurknelpunten uitgevoerd. Tegelijkertijd zijn geen geurknelpunten bekend. De uitbreiding van bedrijven - met name veehouderijen - kan leiden tot knelpunten op het gebied van geur. Ten aanzien van geur bestaat met andere woorden voornamelijk een leemte in kennis.

De ontwikkeling van open staltypen in combinatie met extra verlichting in de stal kan een negatief effect hebben op de belevingswaarde van het nachtelijk duister in het landelijk gebied. Hierbij kan als kanttekening worden geplaatst dat er feitelijk geen verschil is met wat nu mogelijk is.

Bodem en water

Op het gebied van bodem en water zijn geen potentieel negatieve effecten gesignaleerd.

7.3 Aanbevelingen mitigerende maatregelen richting natuur-en-landschaps-alternatief

In het voorgaande is aangegeven dat het voorgenomen bestemmingsplan niet voldoet aan de voorwaarden die de Natuurbeschermingswet stelt. Het voorgenomen plan is daardoor juridisch gezien niet zondermeer uitvoerbaar. Tegelijkertijd geldt bij individuele uitbreidingsplannen dat Nb-wetvergunningverlening niet leidt tot belemmeringen, omdat de bedrijven (overwegend) op een grotere afstand dan 10 kilometer van de rand van de Natura 2000-gebieden liggen. In het onderstaande worden daarom spelregels geformuleerd om de effecten op Natura 2000-gebieden te beperken.

Daarnaast is geconstateerd, dat er op het landschap negatieve gevolgen kunnen optreden. Deze staan de uitvoerbaarheid van het plan juridisch gezien niet onmiddellijk in de weg, maar gelet op het belang dat in het beleid (ook het gemeentelijke beleid) wordt gehecht aan landschappelijke waarden is het gewenst om na te gaan of ook deze mogelijke effecten kunnen worden beperkt. Ditzelfde geldt voor de effecten op de weidevogelgebieden. De effecten op de weidevogelgebieden kunnen verder beperkt worden door aanvullende spelregels.

Verder is naar voren gekomen dat als gevolg van het voorgenomen plan de kans op geurbelasting en lichtuitstraling kan toenemen. De lichthindereffecten staan de uitvoerbaarheid van het plan juridisch gezien eveneens niet onmiddellijk in de weg. Maar ook voor dit aspect is het gewenst om na te gaan of deze mogelijke effecten kunnen worden beperkt.

Om aan bovengenoemde bezwaren tegemoet te komen, is een zogenaamd 'natuur-en-landschaps-alternatief' ontwikkeld. Dit alternatief geeft nadere 'spelregels' om negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden alsook het weidevogelgebied te voorkomen, effecten op het landschap en de beleving van lichthinder en effecten op eventuele geurbelasting verder te beperken. Hier wordt onderstaand op ingegaan.

7.3.1 Spelregels beperking effecten natuur

Beperking effecten op Natura 2000-gebieden

In de beoordeling van de effecten op de Natura 2000-gebieden is bij de negatieve beoordeling reeds een aantal kanttekeningen geplaatst. Om een bestemmingsplan te realiseren dat volgens de Natuurbeschermingswet kan voldoen moet tenminste een 'stand still' van de stikstofdepositie door de veehouderij worden bereikt ten opzichte van de huidige situatie.

De grote afstand tot de Natura 2000-gebieden leidt ertoe dat het invoeren van een zonering, waarbij bedrijven dicht bij deze gebieden stopgezet worden ten bate van de uitbreiding op grotere afstand,

heeft daarom weinig toegevoegde waarde. Daar komt bij dat het voornamelijk gaat om grondgebonden bedrijven, die door hun aard moeilijk zijn te verplaatsen.

Het opnemen van spelregels in het bestemmingsplan, die er per agrarisch bedrijf op toezien dat bij uitbreiding van het aantal dierplaatsen geen toename van de stikstofdepositie in daarvoor gevoelige habitats in Natura 2000-gebieden optreedt lijkt wel mogelijk. Dit betekent dat ook voor het bouwen van nieuwe dierverspreiden binnen de bestaande bouwvlakken ingebouwd moet worden dat de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden niet toeneemt. Het betreffende bedrijf kan dat bereiken met bijvoorbeeld een combinatie van de volgende maatregelen:

- indien uitbreiding gepaard gaat met stopzetting van een ander bedrijf, waardoor nieuwe dierplaatsen op een grotere afstand van de Natura 2000-gebieden worden gerealiseerd (saldering op stikstofdepositie: het opheffen of verminderen van depositie ten gevolge van het ene bedrijf, gecombineerd met een toename door uitbreiding op het andere bedrijf, waarbij de totale depositie op de gevoelige habitats niet toeneemt);
- en/of emissiearmere stallen toepassen: hiervoor bestaan ook voor de melkrunderveehouderij steeds meer mogelijkheden. Bovendien biedt dit voor de intensieve veehouderijen in het plangebied wellicht een goede mogelijkheid.

Op grond van het voorgaande wordt er van uitgegaan dat in het natuur-en-landschaps-alternatief uitbreiding van dierverspreiden niet 'bij recht' mogelijk is, maar alleen bij afwijking (binnen het in het bestemmingsplan opgenomen bouwperceel) dan wel bij wijziging, en in beide gevallen met toepassing van de volgende 'spelregel':

Uitbreiding of nieuwbouw van dierverspreiden, dan wel het realiseren van nieuwe dierplaatsen in bestaande dierverspreiden is alleen mogelijk indien is aangetoond dat significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten.

De regel is vooral bedoeld om mogelijke effecten van toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden te voorkomen.

Beperking effecten op het weidevogelgebied

Gezien de reeds dalende weidevogel populatie in de provincie Noord-Holland is bescherming van weidevogelgebied een belangrijk aandachtspunt.

Zoals weergegeven in paragraaf 2.3 voorziet op basis van de provinciale verordening een bestemmingsplan dat betrekking heeft op weidevogelleefgebieden niet in:

- de mogelijkheid van nieuwe bebouwing, anders dan binnen een bestaand bouwvlak of een uitbreiding daarvan;
- de mogelijkheid van aanleg van nieuwe weginfrastructuur;
- de mogelijkheid van aanleg van bossen of boomgaard;
- de mogelijkheid van versturende activiteiten, buiten de huidige agrarische activiteiten, te verrichten die het weidevogelleefgebied verstoren, en;
- de mogelijkheid werken uit te voeren die realisatie van nieuwe peilverlagingen mogelijk maken.

Deze regels zijn in het bestemmingsplan opgenomen. Daarmee voldoet het bestemmingsplan vrijwel geheel aan de uitgangspunten van het provinciale beleid. De mogelijkheden om buiten de bouwvlakken 150 m² aan gebouwen op te richten vormen met name een mogelijke aantasting van het weidevogelgebied. Daarnaast vormt de uitbreiding van bouwvlakken een beperkte aantasting, maar deze wordt ook in de provinciale regeling mogelijk gemaakt.

7.3.2 Spelregels beperking effecten landschap

Beperking effecten van agrarische bebouwing Veenhuizerpolder

Gezien het effect van de vergroting van de bouwvlakken op de Veenhuizerpolder, ligt het voor de hand terug te gaan naar de uitgangspunten die in de Nota van Uitgangspunten zijn opgenomen ten aanzien

van de Veenhuizerpolder. De maximale uitbreidingsmogelijkheid tot 1,5 ha. past landschappelijk gezien beter in deze polder.

Ten aanzien van de Veenhuizerpolder zou in dat geval de omvang van de bouwvlakken op 1,5 ha. gemaximeerd moeten worden. Het beperken van de bouwvlakken heeft in dit geval niet alleen invloed op de landschappelijke inpassing, die door invoering van deze optie neutraal (0) beoordeeld worden, maar ook op de stikstofdepositie in het maximale scenario, omdat in deze polder een groot aantal van de veehouders gevestigd is. Daarmee worden de bouw mogelijkheden van deze veehouders niet meer rechtstreeks in het bestemmingsplan mogelijk gemaakt. Dit heeft overigens geen effect op de uiteindelijke beoordeling van de effecten op de Natura 2000-gebieden, omdat een toename van de stikstofdepositie hiermee niet is uitgesloten en iedere hoeveelheid extra stikstof leidt tot een negatief effect.

7.3.3 Spelregels beperking effecten geur

In de wijzigingsbevoegdheid voor de vergroting van het agrarisch bouwvlak naar 1,5 of 2 hectare is reeds opgenomen dat de vergroting van het bouwvlak milieuhygiënisch inpasbaar is. Voor de geursituatie betekent dit dat de veehouderijen dienen te voldoen aan de geldende afstandsnormen tot aan geurgevoelige objecten.

Voor de uitbreiding van de agrarische bebouwing binnen het bouwvlak 'bij recht' zijn geen milieuhygiënische eisen in het bestemmingsplan gesteld. In aansluiting op de spelregel ter beperking van de natuureffecten kan bij deze regel het volgende worden gesteld:

Uitbreiding of nieuwbouw van dierverblijven, dan wel het realiseren van nieuwe dierplaatsen in bestaande dierverblijven is alleen mogelijk indien is aangetoond dat de activiteit niet leidt tot onevenredige aantasting van de milieuhygiënische situatie.

7.3.4 Spelregels beperking effecten lichthinder

Voor zowel de uitbreiding van de agrarische bebouwing binnen het bouwvlak 'bij recht', als de uitbreiding van de agrarische bebouwing buiten het bouwvlak via een wijzigingsbevoegdheid zijn geen eisen ten aanzien van lichtuitstraling in het bestemmingsplan gesteld. In aansluiting op de spelregel ter beperking van de natuureffecten kan bij deze regel het volgende worden gesteld:

Uitbreiding of nieuwbouw van dierverblijven, dan wel het realiseren van nieuwe dierplaatsen in bestaande dierverblijven is alleen mogelijk indien een lichtplan is ingediend waaruit blijkt dat lichthinder/lichtvervuiling wordt beperkt.

8 Leemten in kennis en aanzet evaluatieprogramma

8.1 Leemten in kennis

Effecten op Wav-gebieden

Zoals reeds weergegeven zijn de zeer kwetsbare gebieden (Wav-gebieden) nog niet definitief door de provincie aangewezen. De effecten op Wav-gebieden kunnen daarmee niet in beeld gebracht worden.

Geur

Ten aanzien van het aspect geur ontbreekt een overzicht van bestaande en potentiële geurknelpunten. Aangezien geen knelpunten bekend zijn, ligt het niet in de verwachting dat deze er in de huidige situatie zijn. Het is echter onduidelijk of een dergelijk knelpunt ontstaat bij een uitbreiding van de bedrijfsactiviteiten binnen de mogelijkheden van het bestemmingsplan. Er wordt daarom aanbevolen om voor het aspect geur in beeld te brengen welke contouren de verschillende bedrijven (met name veehouderijen) hebben.

Werkelijke gevolgen voor landschap

De werkelijke gevolgen voor landschap kunnen mede afhankelijk zijn van het aantal concrete initiatieven voor agrarische bedrijfsuitbreidingen en precieze locatie van deze initiatieven. In de praktijk kan het gebeuren dat een veelheid van deelbeslissingen voor verschillende bedrijfsuitbreidingen wordt genomen, maar dat het zicht op de totale gevolgen enigszins verdwijnt. Daarom wordt aan de gemeente aanbevolen om het totaaleffecten van ontwikkelingen op het landschap regelmatig in beeld te brengen, zodat hier rekening mee kan worden gehouden. Dit kan bijvoorbeeld door de quick scan "stand van het landschap" regelmatig te herijken en te verfijnen.

Effecten op beschermde en rode lijst soorten

Voor de beoordeling van natuureffecten in het plan-MER is op basis van de gebiedseigenschappen en beschikbare inventarisatiegegevens een inschatting gedaan van de aan te treffen soorten en de effecten daarvan. Er heeft geen veldinventarisatie plaatsgevonden naar de aanwezigheid van beschermde en bedreigde (Rode Lijst-)soorten dieren en planten. Het plangebied is hiervoor te groot en de resultaten van een inventarisatie zijn bovendien niet houdbaar voor de gehele planperiode. Het ontbreken van deze informatie leidt niet tot het ontbreken van essentiële milieu-informatie die nodig is voor het nemen van een verantwoord besluit.

Het verzamelen van verspreidingsgegevens van dier- en plantensoorten in het buitengebied van de gemeente Heerhugowaard zou leiden tot inzicht in locaties waar bestemmingen en activiteiten in het bestemmingsplan mogelijk in conflict kunnen komen met de aanwezigheid van deze soorten. De feitelijke beoordeling van mogelijke conflictsituaties is echter pas mogelijk op basis van een concrete uitgewerkte situatie, waarvan in het bestemmingsplan nog geen sprake is. Een 'worst case'- benadering in deze is niet zinvol omdat in de praktijk legio mogelijkheden bestaan om effecten door detailinrichting te vermijden of te mitigeren.

Omgekeerd geldt dat, bij volledig inzicht in de nu aanwezige soorten, dit geen bevestiging geeft van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. De houdbaarheid van een soorteninventarisatie (gemiddeld 3 jaar) loopt niet in de pas met de looptijd van een bestemmingsplan (10 jaar) en kan dus geen uitspraken doen over de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan op middellange termijn (4-10 jaar). Tot slot geldt dat de leefgebieden van beschermde en Rode Lijstsoorten in de EHS en Natura 2000-gebied(en) uit hoofde van de gebiedenbescherming zijn beschermd. Effecten op beschermde soorten kunnen aldaar nagenoeg worden uitgesloten.

8.2 Aanzet evaluatieprogramma

Wettelijk bestaat bij activiteiten die worden voorbereid met behulp van m.e.r. de verplichting om evaluatieonderzoek te (laten) verrichten. In een milieueffectrapport wordt daarom een opzet voor een evaluatieprogramma opgenomen.

Voor het bestemmingsplan buitengebied Heerhugowaard kan de evaluatie verschillende doelen dienen, namelijk:

- Het invullen van leemten in milieu-informatie;
- Het vergelijken van de daadwerkelijke optredende milieugevolgen met de in dit MER voorspelde gevolgen (monitoring milieugevolgen).

Het belangrijkste te monitoren effect is:

- Gevolgen van alle ontwikkelingen samen in een bepaalde landschappelijke eenheid voor de karakteristieken van dat landschap. Hierdoor zal het mogelijk worden om bij de afweging van nieuwe initiatieven het cumulatieve effect mee in beschouwing te nemen. Dit kan bijvoorbeeld door de quick scan 'stand van het landschap' regelmatig te herijken en te verfijnen.

Referenties

- Compendium voor de leefomgeving (2011). Weidevogels 1990 -2010.
- Cultuurcompagnie Noord-Holland (2012). Gemeente Heerhugowaard; een historisch-geografische inventarisatie (inclusief de karakteristieke bebouwing)
- Dam, S. van (2009). Informatieblad Intensieve veehouderij en gezondheid, GGD'en Brabant / Zeeland
- Dusseldorp A. et al. (2008). Intensieve veehouderij en gezondheid. Overzicht van kennis over werknemers en omwonenden, RIVM, Bilthoven
- Gemeente Heerhugowaard & Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (2006). Waterplan Heerhugowaard 2006-2015
- Gemeente Heerhugowaard (2011). Structuurvisie Heerhugowaard 2020
- Gemeente Heerhugowaard (2012a). Nota van Uitgangspunten Herziening Bestemmingsplan Buitengebied
- Gemeente Heerhugowaard (2012b). Buitengebied Heerhugowaard "de stand van het landschap" quickscan.
- Heederik, D.J.J., et al., (2011). Mogelijke effecten van bedrijven met intensieve veehouderij op de gezondheid van omwonenden: onderzoek naar blootstelling en gezondheidsproblemen, IRAS Univ. v. Utrecht, NIVEL, RIVM
- Herder (2010). Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen.
- Heederik, D.J.J., et al. (2011). Mogelijke effecten van bedrijven met intensieve veehouderij op de gezondheid van omwonenden: onderzoek naar potentiële blootstelling en gezondheidsproblemen, IRAS Univ. v. Utrecht, NIVEL, RIVM
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (2010). Waterbeheersplan 2010-2015. 'Van veilige dijken tot schoon water'.
- Hopper (2011). Planboek Bedrijventerrein De Vaandel.
- Kornalijnslip, J.E., J.C. Rahamat-Langendoen, Y.T.H.P. van Duynhoven (2008). Volksgezondheidsaspecten van veehouderij megabedrijven in Nederland. zoönosen en antibioticumresistentie, RIVM, Bilthoven
- Kuijten, C.W., J. Herder & J. Kranenburg (2008). Bijzondere vissoorten in Noord-Holland.
- Landbouw Economisch Instituut (2009). Landbouwperspectieven in Noord-Holland tot 2040.
- Landbouw Economisch Instituut (2011). Landbouw-economische berichten.
- Ministerie Infrastructuur en Milieu (2011). Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.
- Planbureau voor de leefomgeving (2006). Welvaart en leefomgeving 2040.
- Provincie Noord-Holland (2010, laatst gewijzigd 2011). Structuurvisie Noord-Holland 2040.
- Provincie Noord-Holland (2010, laatst gewijzigd 2013). Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie
- Scharinga (2010). Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels
- Steunpunt Cultureel Erfgoed Noord-Holland (2010), Beleidsnota Archeologie Gemeente Heerhugowaard
- De Straat Milieuadviseurs (2006). Bodemkwaliteitskaart

Websites:

- [ahn-viewer](#)
- [archis2.archis.nl](#)
- [geodata.rivm.nl/gcn/](#)
- [maps.google.nl](#)
- <http://statline/cbs.nl>
- [www.noord-holland.nl](#)
- [www.telmee.nl](#)
- [www.waarneming.nl](#)

Bijlage 1: Beleidskader

B1.1 Europees beleid

Vogel- en Habitatrichtlijn, Natura 2000

De Europese Vogelrichtlijn (vastgesteld in 1979) heeft tot doel alle in het wild levende vogelsoorten, hun eieren, nesten en leefgebieden en de bescherming van trekvogels wat hun broed-, rui- en overwinteringgebieden betreft en rustplaatsen in hun trekzones te beschermen. De richtlijn kent twee sporen: algemeen geldende regels voor de bescherming van de soorten, die overal van toepassing zijn en de instelling (door de lidstaten) van speciale beschermingszones (de 'Vogelrichtlijngebieden') voor vogelsoorten die bijzonder kwetsbaar zijn. Na 1979 is de richtlijn nog diverse malen aangepast, maar hij is nog altijd van kracht.

In 1992 werd de Vogelrichtlijn aangevuld met de Habitatrichtlijn. De Habitatrichtlijn draagt bij aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het in stand houden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. Van zowel typen habitats als van soorten dieren en planten zijn lijsten opgesteld die in het kader van de richtlijn beschermd dienen te worden. Ook in deze richtlijn kunnen de genoemde sporen worden onderscheiden: enerzijds de algemene bescherming van bepaalde soorten, anderzijds de aanwijzing van speciale beschermingszones (de 'Habitatrichtlijngebieden'). De speciale beschermingszones vormen samen een samenhangend Europees netwerk van natuurgebieden, dit netwerk wordt aangeduid als Natura 2000. Gezamenlijk vormen deze gebieden de hoeksteen voor behoud en herstel van biodiversiteit.

In Nederland zijn de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn vertaald in de Flora- en faunawet (voor de soortbescherming) en in de Natuurbeschermingswet (voor de bescherming van de Natura 2000-gebieden). Voor het plangebied zijn de Natura 2000-gebieden Schoorlse Duinen, Noordhollands Duinreservaat en Eilandspolder van belang.

Relatie met het Bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

Om na te gaan of het voornemen geen significante negatieve effecten heeft op Natura 2000-gebieden, is een passende beoordeling opgesteld. In het kader van het bestemmingsplan is vooral de depositie van stikstof van de veehouderij punt van aandacht. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de mogelijke effecten van de stikstofdepositie vanuit de veehouderij op Natura 2000-gebieden.

Kader Richtlijn Water

Water is een landgrens overschrijdend thema en daarom is sinds het eind van 2000 de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) van kracht. Deze moet ervoor zorgen dat de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in Europa in 2015 op orde is. Door het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is beleid aangaande het beheergebied vastgelegd in het Waterbeheerplan.

Relatie met het Bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

In het kader van het bestemmingsplan is een watertoets uitgevoerd. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de mogelijke effecten van het voornemen op de waterhuishouding en de uitkomsten van de watertoets.

Overig Europees beleid

Binnen het Nederlandse milieubeleid heeft het Europese beleid op verschillende punten doorwerking. Te denken valt bijvoorbeeld aan de doorwerking van het beleid inzake de luchtkwaliteit, inzake archeologie en cultuurhistorie (het verdrag van Valletta) en de Kaderrichtlijn Water in het nationale beleid. Op dit internationale beleid wordt in dit plan-MER niet specifiek ingegaan.

B1.2 Rijksbeleid

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 regelt de bescherming van de Natura 2000-gebieden en vertaalt deze bescherming naar de Nederlandse regelgeving (daarnaast bevat de wet een regeling voor andere specifieke beschermde natuurmonumenten van nationaal belang⁷).

Op basis van de Natuurbeschermingswet worden in Nederland de Natura 2000- gebieden aangewezen. Deze worden door middel van een ministeriële aanwijzing vastgelegd. Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd, die (meestal door de provincies) in beheerplannen moeten worden uitgewerkt. Op dit moment is de aanwijzing van Vogelrichtlijngebieden definitief, maar voor Habitatrictlijngebieden is de aanwijzing nog in procedure. Bij gebieden die onder beide richtlijnen vallen, worden de aanwijzingen gecombineerd in één aanwijzing als Natura 2000-gebied.

Relatie met het Bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

Zoals reeds is aangegeven, is voor het bestemmingsplan een passende beoordeling nodig in verband met mogelijke effecten op een aantal Natura 2000-gebieden.

Programmatische aanpak stikstof

Voor veel van de Nederlandse Natura 2000-gebieden geldt, dat om de natuurdoelen van de gebieden te kunnen halen, de neerslag van stikstofverbindingen uit de lucht - de stikstofdepositie - minder moet worden. Die depositie daalt weliswaar al tientallen jaren maar is in veel gevallen nog steeds te groot om de stikstofgevoelige leefgebieden (habitats) van planten en dieren de gewenste kwaliteit te bezorgen.

Omdat de te hoge stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden een probleem is van meerdere overheidslagen en verschillende sectoren moet gezamenlijk worden gewerkt aan een plan voor de vermindering van de stikstofdepositie. In het kader van deze Programmatische Aanpak Stikstof worden afspraken gemaakt over de bijdrage van partijen aan de vermindering van stikstofdepositie en ontwikkelruimte die binnen deze aanpak gevonden kan worden. De Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) vindt haar wettelijke basis in § 2a.2 (artikel 19kg t/m 19km) van de Natuurbeschermingswet 1998.

Eind juni 2010 is een Voorlopig Programma Stikstof (VPAS) verschenen. Dit geeft echter nog geen regionale uitwerking. Het VPAS geeft wel informatie, achtergronden en ideeën, maar biedt nog geen concrete handvatten voor de vergunningverlening. Het algemene beeld is, dat elke sector een evenredige bijdrage zal moeten leveren aan de gewenste daling van de stikstofbelasting van overbelaste stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden. Voor deze gebieden wordt een lijn uitgezet voor het tempo waarin de belasting moet dalen, met tussendoelen in de tijd. Dit wordt thans uitgewerkt in de beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden.

Er is nog geen duidelijkheid ten aanzien van het PAS. Een voorlopige toets door de Commissie m.e.r. geeft aan dat door de huidige opzet de impasse tussen de noodzaak voor economische ontwikkelingsruimte en de natuur nog niet wordt doorbroken. Het is nog onduidelijk welke consequenties dit voor het PAS heeft. Ondertussen zijn er wel stappen gezet. Zo is er meer duidelijkheid over mogelijke herstelstrategieën die ingezet kunnen worden om de stikstofdoelen te behalen.

Relatie met het Bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

Zoals reeds is aangegeven, is voor het bestemmingsplan een passende beoordeling nodig in verband met mogelijke effecten op een aantal Natura 2000-gebieden.

⁷ deel Alde Feanen is natuurmonument van nationaal belang

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

In het regeerakkoord tussen VVD en PvdA van 29 oktober 2012 staat dat de ecologische hoofdstructuur (EHS) wordt uitgevoerd, inclusief de verbindingszones. Er zullen afspraken gemaakt worden met provincies en natuurbeheerorganisaties over prioriteiten, tijdspad en inzet van middelen. Een concreet tijdspad is derhalve niet bekend. Naar verwachting zal de EHS wel binnen de bestemmingsplanperiode (tot 2022) worden gerealiseerd.

De Natura 2000-gebieden (met natuurwaarden van Europees belang) en de twintig Nationale Parken maken deel uit van de EHS, evenals de Noordzee en de grote wateren. Bij de realisatie van de EHS zal aandacht zijn voor de toegankelijkheid, de recreatieve waarde en de cultuurhistorische en landschappelijke waarden. De nationale EHS is de belangrijkste Nederlandse bijdrage aan het keren van de internationale achteruitgang van biodiversiteit. De mogelijkheid voor soorten om zich tussen natuurgebieden te verplaatsen wordt vooral gerealiseerd via landbouwgebied en ander particulier beheerd groengebied.

De provincie Noord-Holland werkt aan de aanleg van de EHS samen met natuurbeherende organisaties, boeren, gemeenten en waterschappen. In het Natuurbeheerplan 2013 van de provincie Noord-Holland, vastgesteld door Gedeputeerde Staten op 4 september 2012 zijn de Natura 2000-gebieden, de EHS, de ecologische verbindingszones, de landschapselementen en de agrarische gebieden met natuurwaarden, waaronder het weidevogelleefgebied, aangeduid ('begrensd'). De begrenzing van de Natura 2000-gebieden, de EHS en de ecologische verbindingszones is vastgelegd op de begrenzingkaart. In het Natuurbeheerplan staat tevens waar welke soort natuur, agrarische natuur of landschap aanwezig is of ontwikkeld kan worden. Het Natuurbeheerplan vormt verder de basis voor de subsidiëring van het natuurbeheer.

Het Natuurbeheerplan heeft geen planologische consequenties. Het planologische beleid van de provincie Noord-Holland is vastgelegd in de Structuurvisie 2040 en de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (PRVS). Deze documenten bevatten eveneens de begrenzing van de Natura 2000-gebieden, de EHS, de ecologische verbindingszones en het weidevogelleefgebied en vormen de basis voor de ruimtelijke bescherming van deze gebieden.

Op grond van artikel 19 van de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (PRVS) zijn gemeenten verplicht om EHS-gebieden waar de natuurfunctie reeds is gerealiseerd, in het bestemmingsplan een natuurbestemming te geven. De begrenzing van EHS-gebieden waar de natuurfunctie nog niet is gerealiseerd, leidt in beginsel niet tot consequenties voor de uit een vigerend bestemmingsplan voortvloeiende gebruiksmogelijkheden. Deze gebieden houden doorgaans hun oorspronkelijke (meestal agrarische) bestemming tot de gronden zijn verworven voor natuurontwikkeling of een overeenkomst voor functieverandering is afgesloten. Pas dan dient de gemeente de vigerende bestemming te wijzigen in een natuurbestemming. Het is de eigenaar of gebruiker van de gronden echter niet toegestaan om maatregelen te nemen die de beoogde natuurontwikkeling minder of zelfs geheel niet meer mogelijk maken. Gemeenten en provincie dienen ervoor te zorgen dat geen onomkeerbare ingrepen plaatsvinden.

Voor gronden die grenzen aan de EHS, maar daar zelf buiten liggen, gelden geen beperkingen. De EHS heeft, in tegenstelling tot Natura 2000-gebieden, geen 'externe werking' die een toets van gebruik aangrenzend op het natuurgebied verplicht stelt.

Ingrepen in de EHS, ecologische verbindingszones en weidevogelleefgebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op deze gebieden, of als negatieve effecten kunnen worden tegengegaan door het nemen van mitigerende maatregelen (maatregelen die de negatieve effecten zoveel mogelijk beperken). Heeft een ingreep wel een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van een EHS-gebied, dan geldt het 'nee, tenzij-regime'. Een project kan dan alleen doorgaan als er geen reële alternatieven zijn en als sprake is van een groot openbaar belang. Als een ingreep wordt toegestaan moet de initiatiefnemer de (potentiële) natuurwaarden die verloren gaan op eigen kosten compenseren. De regelgeving voor natuurcompensatie is verankerd in de PRVS en de Beleidsregel compensatie natuur en recreatie Noord-Holland.

De provincie Noord-Holland heeft de wezenlijke kenmerken en waarden niet uitputtend vastgelegd. Van de initiatiefnemer van het plan waarvoor effecten in beeld gebracht moeten worden, wordt verwacht dat hij/zij een eigen inschatting geeft van de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied (Natuurbeheerplan 2013, provincie Noord-Holland, 2012).

Relatie met het Bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

In het bestemmingsplan is de Ecologische Hoofdstructuur bestemd met de dubbelbestemming Waarde - Ecologie. Hierdoor is in elk geval geen sprake van eventueel ruimtebeslag van andere functies en ontwikkelingen in de Ecologische Hoofdstructuur. In hoofdstuk 6 wordt nader ingegaan op de (mogelijke) effecten van het voornemen op de EHS.

Wet ammoniak en veehouderij

Op 8 mei 2002 is de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) in werking getreden. De Wav vormt een onderdeel van de nieuwe ammoniakregelgeving voor dierenverblijven van veehouderijen. Deze nieuwe regelgeving kent een emissiegerichte benadering voor heel Nederland met daarnaast aanvullend beleid ter bescherming van de kwetsbare gebieden.

De emissiegerichte benadering heeft gestalte gekregen in het Besluit huisvesting ammoniakemissie veehouderij (AMvB Huisvesting). Hierin zijn eisen opgenomen ten aanzien van de (maximaal) toegestane ammoniakemissie per diercategorie.

Wanneer een veehouderij in de nabijheid (zone 250 meter) van een zeer kwetsbaar gebied is gesitueerd kan een bedrijf slechts beperkt worden uitgebreid. Intensieve veehouderijen mogen in deze zone niet of zeer beperkt uitbreiden. Voor grondgebonden rundveehouderijen geldt de volgende regelgeving:

- de mogelijkheid voor uitbreiding van melkrundveehouderijbedrijven tot 200 stuks melkrundvee inclusief 140 stuks jongvee in de zone van 250 meter rond de beschermde gebieden;
- het verbod op de vestiging van nieuwe veehouderijen geldt niet voor het houden van dieren ten behoeve van het natuurbeheer.

De ligging van de dierverblijven is maatgevend voor de vraag of het bedrijf binnen of buiten de zone valt. De provincie bepaalt welke natuurgebieden als zeer kwetsbaar in het kader van de Wav moeten worden aangemerkt. In Noord-Holland zijn deze gebieden nog niet aangewezen.

Relatie met het Bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

Omdat de Wav-gebieden nog niet zijn vastgesteld door de provincie Noord-Holland, heeft de toetsing van de effecten nog niet plaatsgevonden.

Wet geurhinder en veehouderij

In de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) worden eisen gesteld aan de maximale geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken ten opzichten van geurgevoelige objecten, zoals woningen. De wet is in plaats gekomen van de Wet stankemissie veehouderijen in landbouwontwikkelings- en verwevingsgebieden.

Het nationale geurbeleid bestaat uit de volgende beleidslijnen:

- als er geen hinder is, zijn maatregelen niet nodig;
- als er wel hinder is, worden maatregelen op basis van BBT (Best Beschikbare Technieken) afgeleid;
- voor bepaalde branches is het hinderniveau bepaald en in een bijzondere regeling vastgelegd;
- de mate van hinder die nog acceptabel is, wordt vastgesteld door het bevoegd gezag.

De Wgv stelt alleen eisen aan de geurhinder vanwege dierenverblijven. In het algemeen kan de geuremissie vanuit die geurbronnen door het treffen van redelijk eenvoudige maatregelen of voorzieningen of door het aanhouden van minimumafstanden worden voorkomen of tot een acceptabel niveau worden teruggebracht (Infomil, 2007).

De Wgv maakt onderscheid tussen dieren met geuremissiefactoren en dieren zonder geuremissiefactoren. Voor dieren waarvoor een geuremissiefactor is opgenomen mag de geurbelasting

op een geurgevoelig object de wettelijk vastgestelde norm niet overschrijden. Voor dieren waarvoor geen geuremissiefactor is opgenomen dient een minimale afstand tussen een veehouderij en een geurgevoelig object te worden aangehouden. Verder is binnen de Wgv een onderscheid gemaakt in twee categorieën voor geurgevoelige objecten, te weten objecten gelegen binnen de bebouwde kom en objecten gelegen buiten de bebouwde kom.

Dieren met geuremissiefactoren

Indien de ligging van de geurgevoelig objecten bekend is, kan per object worden bepaald welke waarde voor de geurbelasting op de buitenzijde van het geurgevoelig object is toegestaan. Deze maximale waarde voor de geurbelasting is opgenomen in artikel 3 van de Wgv en wordt uitgedrukt in aantallen Europese odour units in een volume-eenheid lucht (ouE/m³). Voor de geurbelasting is uitgegaan van de gebruikelijke 98-percentiel geurconcentratie. Dat betekent dat de berekende geurconcentratie gedurende 98 procent van het jaar niet wordt overschreden (ouE/m³; P98).

Tabel 2.2: Geurbelastingsnormen uit de Wgv

Het geurgevoelig object is gelegen in een:	Ten hoogste toegestane geurbelasting:
- concentratiegebied, binnen bebouwde kom	3.0 ouE/m ³
- concentratiegebied, buiten bebouwde kom	14.0 ouE/m ³
- niet-concentratiegebied, binnen bebouwde kom	2.0 ouE/m ³
- niet-concentratiegebied, buiten bebouwde kom	8.0 ouE/m ³

Binnen de gemeente Heerhugowaard komen 5 intensieve veehouderijen voor en daarmee geen concentratiegebieden voor intensieve veehouderij. Binnen het plangebied zijn dan ook de normen ten aanzien van 'niet-concentratiegebieden' van toepassing.

Dieren zonder geuremissiefactoren

Voor veehouderijen met dieren waarvoor geen geuremissiefactor is vastgesteld en voor veehouderijen met pelsdieren gelden wettelijk vastgestelde afstanden tussen veehouderij en geurgevoelig object. De beoordeling van geurhinder bestaat uit de toetsing of aan de voorgeschreven minimumafstanden wordt voldaan (artikel 4, eerste en tweede lid Wgv). Het gaat hier om de afstand tussen het emissiepunt van een dierenverblijf en de buitenzijde van het geurgevoelig object.

De minimumafstand tussen een veehouderij met 'afstandsdieren' en een geurgevoelig object (artikel 4, eerste lid van de Wgv) bedraagt:

- binnen de bebouwde kom 100 meter;
- buiten de bebouwde kom 50 meter.

De ligging van het geurgevoelig object is hierbij bepalend.

Relatie met het Bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

In hoofdstuk 4 en 6 wordt ingegaan op de het aspect geur.

Wet luchtkwaliteit

De belangrijkste wet- en regelgeving voor luchtkwaliteit is vastgelegd in Titel 5.2 Luchtkwaliteitseisen van de Wet milieubeheer, ook wel de Wet luchtkwaliteit genoemd. Deze wijziging van de Wet milieubeheer is op 15 november 2007 in werking getreden en vervangt het Besluit luchtkwaliteit 2005. Met deze wet zijn de richtlijnen voor luchtkwaliteit van de Europese Unie geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. In de wet zijn grenswaarden opgenomen voor stikstofdioxide (NO₂), fijn stof (PM₁₀, de stoffractie kleiner dan 10 micron), zwaveldioxide (SO₂), koolmonoxide (CO), benzeen en lood, waarvan de belangrijkste zijn weergegeven in tabel 2.3.

Tabel 2.3: Grenswaarden Wet luchtkwaliteit

Stof	Grenswaarden		
	Type norm	Concentratie ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Max. aantal Overschr. p/j
NO ₂	Jaargemiddelde	40	
	Uurgemiddelde	200	18
PM ₁₀	Jaargemiddelde	40	
	24-uurgemiddelde	50	35
SO ₂	24-uurgemiddelde	125	3
	Uurgemiddelde	350	24
CO	8-uurgemiddelde	10.000	
Benzeen	Jaargemiddelde	5	
Lood	Jaargemiddelde	0,5	

In veel gevallen is wel het jaargemiddelde van fijnstof (PM₁₀) bekend, maar niet de daggemiddelde concentratie. Als vuistregel kan worden aangehouden dat aan de grenswaarde van het 24-uurs gemiddelde wordt voldaan indien het jaargemiddelde de concentratie van 32,5 microgram/m³ niet overschrijdt.

Het Europees parlement heeft in 2007 ook normen afgesproken voor de fijnere fractie van fijn stof (PM_{2,5}). De nieuwe grenswaarden voor PM_{2,5} zijn in Nederland niet strenger dan de huidige norm voor daggemiddelde concentraties van PM₁₀. Er dus geen extra fijnstofbeleid nodig om de PM_{2,5} grenswaarden te halen vergeleken met het beleid dat nodig is om de PM₁₀ normen te halen. Om de streefwaarden voor PM_{2,5} te halen is in Nederland mogelijk wel extra fijnstofbeleid nodig.

Relatie met het Bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

Om na te gaan of het aannemelijk is dat het voornemen past binnen de vigerende normen inzake de luchtkwaliteit, is de invloed op de concentraties in de lucht van fijnstof (de fractie kleiner dan 10 micron, afkorting PM₁₀) relevant. Bij allerlei bedrijfsprocessen kan fijnstof vrijkomen. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de mogelijke effecten van fijnstof vanuit bedrijfsprocessen.

Nederlandse emissierichtlijn (NeR)

De Nederlandse emissierichtlijn lucht (NeR) is bedoeld voor alle instanties die betrokken zijn bij het verlenen van een omgevingsvergunning (Wabo). Dit zijn in de eerste plaats gemeenten en provincies, maar ook bedrijven, adviesbureaus en particulieren. Het doel van de NeR is harmonisering van de vergunningen met betrekking tot emissies naar de lucht.

Relatie met het Bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

In de NeR zijn geen specifieke eisen aan de emissie van fijnstof en geur door de veehouderij opgenomen.

De watertoets

Bij ruimtelijke plannen geldt vanaf 1 november 2003 de wettelijke verplichting van een waterparagraaf/watertoets. De watertoets is één van de pijlers van het Waterbeleid voor de 21e eeuw, waarin aan water een meesturende rol in de ruimtelijke ordening is toegekend. Met de watertoets wordt beoogd waterbeheerders vroegtijdig in het ruimtelijke ordeningsproces te betrekken. De watertoets betreft het hele proces van informeren, adviseren, afwegen en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. Voor het plangebied van de gemeente Heerhugowaard is Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier de waterbeheerder.

Relatie met het Bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

In het kader van het bestemmingsplan is een watertoets uitgevoerd. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de mogelijke effecten van het voornemen op de waterhuishouding en de uitkomsten van de watertoets.

Wet op de archeologische monumentenzorg

In 1992 werd het Europese Verdrag van Valletta, tegenwoordig vaak aangeduid als het Verdrag van Malta, onder andere ook door Nederland ondertekend. De doelstelling van dit verdrag is onder andere te komen tot een bescherming van het Erfgoed in brede zin, zowel ondergronds als bovengronds en dit te kunnen delen met een zo groot mogelijk publiek. Een van de uitgangspunten is daarbij het

verstoordersprincipe. Dit houdt zoveel in dat bij nieuwe ontwikkeling de kosten voor onderzoek naar mogelijk aan te tasten waarden en het eventueel behoud daarvan voor rekening komen van de initiatiefnemer.

In 1998 werd het interimbeleid inzake archeologie van kracht. Onder dit interimbeleid werd al zo veel mogelijk in de geest van het verdrag gehandeld en werd archeologie opengesteld voor de markt. Het proces is vervolgens in 2007 afgerond: in september 2007 werd de Wet op de Archeologische Monumentenzorg (WAMz 2007) van kracht als onderdeel van de Monumentenwet 1988. Bij de WAMz 2007 horen ook enkele algemene maatregelen van bestuur. Onder de WAMz zijn de gemeenten de bevoegde overheid inzake archeologie en dienen zij het aspect archeologie onder meer te borgen in de nieuw te verschijnen bestemmingsplannen.

Relatie met het Bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

In hoofdstuk 4 en 6 wordt ingegaan op de mogelijke effecten van het voornemen op de archeologische (verwachtings)waarden.

B 1.2 Provinciaal beleid

Ruimte voor ruimte

Op 25 september 2007 hebben Gedeputeerde Staten de 'Beleidsregel Ruimte voor Ruimte in Noord Holland' vastgesteld. Deze beleidsregel is gericht op een aantoonbare en duurzame verbetering van de kwaliteit van het landelijke gebied door landschappelijk storende en/of niet passende bebouwing en functies te saneren en een bestemmingswijziging van de betreffende gronden.

In de beleidsregel is bepaald dat realisering van aanvullende woningen in het landelijk gebied mogelijk is als compensatie voor het saneren van storende en/of niet passende bebouwing of functies (artikel 2). Ook is het - onder voorwaarden - hervestigen van (agrarische) bedrijven als compensatie mogelijk (artikel 3). Verder is bepaald dat de locaties voor compensatie door middel van woningen eerst in het landelijke gebied aansluitend aan bestaand stedelijk gebied moeten worden gezocht (artikel 4). De saneringslocatie is dus niet de eerst aangewezen locatie voor de bouw van woningen als compensatie. Uit het Beeldkwaliteitsplan moet blijken hoe compensatie leidt tot een verbetering van de (beeld)kwaliteit (artikel 5).

Uitgesloten van compensatie zijn monumentale, cultuurhistorisch waardevolle en karakteristieke bebouwing; illegale bebouwing die - dit ter beoordeling van het gemeentebestuur - nog met handhavingsacties is op te heffen; geprojecteerde, nog niet gerealiseerde bebouwing; en fiscale aspecten met betrekking tot de saneringslocatie.

Betekenis voor het bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

De Ruimte voor Ruimte regeling wordt overgenomen in het bestemmingsplan.

Informatiekaart en Leidraad Landschap en Cultuurhistorie

De Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie geeft informatie over landschapstypen, aardkundige waarden, cultuurhistorische objecten, archeologische verwachtingen en structuurdragers als molens, militaire structuren en historische dijken. De kaart is een geografische uitwerking van de Leidraad landschap en Cultuurhistorie en een herziening van de Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW). Het beleid ten aanzien van landschap en cultuurhistorie is uitgewerkt in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie. Hierin is een indeling gemaakt in landschapstypen en regio's en zijn de prioritaire aandachtsgebieden van de provincie beschreven. Heerhugowaard behoort grotendeels tot het droogmakerijenlandschap. De informatiekaart en de leidraad leggen verbanden tussen landschap en cultuurhistorie in Noord-Holland. De provincie heeft voor deze benadering gekozen omdat zij landschap en cultuurhistorie meer wil verankeren in de ruimtelijke ontwikkeling.

Betekenis voor het bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

De gemeente Heerhugowaard heeft de landschappelijke en cultuurhistorische informatie verder uitgewerkt in een historisch-geografische inventarisatie (incl. karakteristieke panden) en een quick scan "stand van het landschap".

Provinciaal Milieubeleidsplan 2009-2013

Leven in een gezonde, schone en veilige omgeving is het uitgangspunt dat ten grondslag ligt aan het Provinciaal Milieubeleidsplan 2009-2013. In dit Milieubeleidsplan wordt beschreven wat de provincie gaat doen om bij te dragen aan deze langetermijnvisie.

De activiteiten in de komende vier jaar moeten er in ieder geval toe leiden dat eind 2013 overal in Noord-Holland de zogeheten basiskwaliteit is bereikt. De basiskwaliteit is vastgelegd in Europese en nationale milieunormen en regels en hangt samen met de functie van een gebied: wonen, werken of recreëren. Er zijn twee overkoepelende doelen:

- het voorkomen van schade aan de menselijke gezondheid, dier en plant;
- het stimuleren van duurzame ontwikkeling in Noord-Holland voor nu en in de toekomst, zonder afwenteling van de milieubelasting naar elders.

Waterplan 2010-2015

Het Provinciaal Waterplan beschrijft de kaders voor waterbeheer in Noord-Holland. Binnen deze kaders nemen hoogheemraadschappen, waterleidingbedrijven en gemeenten maatregelen om inwoners te beschermen tegen wateroverlast, de kwaliteit van het water te verbeteren en te zorgen voor voldoende water aan- en afvoer. Het Waterplan heeft het motto 'Beschermen, benutten, beleven en beheren'. Provinciale Staten hebben het plan 16 november 2009 vastgesteld. Bij de beschrijving van het beleid van het Hoogheemraadschap wordt nader ingegaan op het waterbeleid van de waterbeheerder in het plangebied.

Relatie met het Bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

In het kader van het bestemmingsplan is een watertoets uitgevoerd. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de mogelijke effecten van het voornemen op de waterhuishouding en de uitkomsten van de watertoets.

B 1.3 Beleid Hoogheemraadschap

Waterbeheersplan

Op 14 oktober 2009 heeft het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) het waterbeheersplan 4, 'Waterbeheersplan 2010-2015 - van veilige dijken tot schoon water' (WBP 4) vastgesteld. Hierin geeft het hoogheemraadschap aan wat de doelstellingen zijn voor de periode tot 2015. Het hoogheemraadschap bereidt zich voor op de verwachte klimaatveranderingen. De missie van het HHNK is erop gericht om ook de komende jaren, ondanks klimaat- en weersveranderingen, Noord-Holland boven het Noordzeekanaal veilig te houden tegen overstromingen en te zorgen voor droge voeten en schoon water.

Hieruit komen vier kerndoelen naar voren, waarop het beleid van het HHNK gebaseerd is:

- het op orde houden van het watersysteem en dit onder dagelijkse omstandigheden doelmatig en integraal beheren;
- de verontreiniging van het watersysteem door directe en indirecte lozingen voorkomen en/of beheersbaar houden;
- het op orde houden van de primaire waterkeringen en overige waterkeringen met een veiligheidsfunctie en deze onder dagelijkse omstandigheden doelmatig beheren;
- het instandhouden en ontwikkelen van een calamiteitenorganisatie die onder bijzondere omstandigheden onmiddellijk operationeel is en beschikt over actuele calamiteitenbestrijdingsplannen voor veiligheid, wateroverlast en waterkwaliteit.

Keurbeleid van het HHNK

De Keur heeft tot doel om waterstaatkundige objecten te beschermen. Het beleid zoals verwoord in het WBP 4 geeft richting aan de uitvoering van de Keur. In verband met de inwerkingtreding van de Waterwet op 22 december 2009 is de Keur van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier aangepast en opnieuw vastgesteld.

Beheersplan Waterkeringen

In 2006 heeft het HHNK het Beheersplan Waterkeringen vastgesteld. Het Beheersplan Waterkeringen beschrijft het beleid en de randvoorwaarden voor het dagelijks beheer van de primaire en regionale waterkeringen van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. In de Themanota Ruimtelijke Ordening en Grondbeleid is aangegeven dat het HHNK in ruimtelijke plannen de formele ligging van de waterkeringen en aangrenzende zones moet worden gerespecteerd.

Raamplan bescherming tegen wateroverlast

Door het HHNK is in 2005 een raamplan opgesteld. In 2004 heeft het bestuur van het HHNK besloten de aanpak van wateroverlast prioriteit te geven. In dit raamplan is per watersysteem of polder onderzocht of de huidige capaciteit toereikend is voor de 21^e eeuw. Indien uit de analyse blijkt dat dit niet het geval is, wordt in het raamplan tevens aangegeven op welke wijze het hoogheemraadschap in een oplossing voorziet.

Voor het gehele Noorderkwartier is inmiddels ten behoeve van dit raamplan een watersysteemanalyse (BWN) uitgevoerd. In deze watersysteemanalyse is, na klimaatverandering (midden scenario), voor ieder peilvak berekend of deze voldoet aan de opgestelde normen (vaststellen faalkans). Deze normen bestaan uit een toegestane maximale peilstijging die afhankelijk is van het grondgebruik. Indien een gebied niet voldoet aan de normen, zijn hiervoor maatregelen voorgesteld.

Relatie met het Bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

In het kader van het bestemmingsplan is een watertoets uitgevoerd. In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de mogelijke effecten van het voornemen op de waterhuishouding en de uitkomsten van de watertoets.

B 1.4 Gemeentelijke beleid

Beleidsnota Archeologie

In het kader van de landelijke wetgeving omtrent archeologie heeft de gemeente Heerhugowaard een eigen beleidsnota Archeologie opgesteld. In de nota wordt ingegaan op de ontstaansgeschiedenis van Heerhugowaard en de daaruit te verwachten archeologische waarden. De archeologische verwachtingskaart is vertaald in een beleidskaart, waarin is aangegeven bij welke planomvang en diepte van grondroerende werkzaamheden rekening gehouden moet worden met archeologie. Deze beleidsnota is een-op-een overgenomen in het bestemmingsplan buitengebied.

Gemeente Heerhugowaard een historisch-geografische inventarisatie

De historisch-geografische inventarisatie van de gemeente Heerhugowaard bevat ook een inventarisatie van de historisch-bouwkundige waarden. Deze inventarisatie heeft in het bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard geleid tot een dubbelbestemming "Waarde Cultuurhistorie" voor de aangegeven historisch-geografische en historisch-bouwkundige waarden.

Quick scan de stand van het landschap

De quick scan "stand van het landschap" is opgesteld om een beschrijving te geven van de belangrijkste kenmerken en waarden van het buitengebied. Deze quick scan is uitgevoerd in het kader van het bestemmingsplan en vormde de basis voor de Nota van Uitgangspunten. Daarmee is de quick scan rechtstreeks verwerkt in het bestemmingsplan.

Beleidsvisie Externe Veiligheid

In de Beleidsvisie externe veiligheid zijn drie basisuitgangspunten gekozen:

1. er is structureel aandacht nodig voor de vraag of extra veiligheidsmaatregelen nodig of gewenst zijn bij ruimtelijke besluiten in de omgeving van een externe veiligheid risicobron.
2. de gemeente Heerhugowaard betracht terughoudendheid bij ruimtelijke ontwikkelingen waar het bestaande risiconiveau boven de oriëntatiewaarde ligt.
3. de gemeente Heerhugowaard zal uitgaan van drie trajecten bij de verantwoording groepsrisico. Er zal gewerkt worden met een lichte -, een standaard - en een zware verantwoording

groepsrisico. Deze zal worden gebaseerd op de hoogte van het groepsrisico ten opzichte van de oriëntatiewaarde.

In de beleidsvisie worden deze basisuitgangspunten uitgewerkt voor een aantal verschillende thema's:

- Beperkt houden of terugdringen bestaande groepsrisico's.
- Verantwoording groepsrisico specifiek bij RO-beleid.
- Verantwoording groepsrisico specifiek bij bedrijfsvestigingen.
- Routing van gevaarlijke stoffen door Heerhugowaard.
- Afstemming adviserende rol van veiligheidsregio over beheersaspecten risico's.

Relatie met het Bestemmingsplan Buitengebied Heerhugowaard

De in het plangebied gelegen risicobronnen dienen te voldoen aan de Beleidsvisie externe Veiligheid.

Bijlage 2: Vergelijking planologische mogelijkheden nu en straks

Vergelijking planologische mogelijkheden vigerend en nieuw bestemmingsplan

	Nu vast te stellen bestemmingsplannen buitengebied	Beheersverordening Buitengebied Heerhugowaard
Omvang van de in het bestemmingsplan opgenomen (agrarische) bouwvlakken	Er is onderscheid gemaakt tussen veehouderijen, glastuinbouwbedrijven en overige agrarische bedrijven. Agrarische bedrijven hebben een omvang bij recht van 1 ha.	In het plan is voor de agrarische bedrijven (m.u.v. glastuinbouwbedrijven) een agrarisch bouwvlak van 1 ha bij recht opgenomen.
Aantal agrarische bouwvlakken, m.u.v. glastuinbouwbedrijven	totaal: 72 percelen agrarisch bouwvlak, m.u.v. glastuinbouwbedrijven De agrarische bouwvlakken van de bedrijven hebben een oppervlakte van 1 ha. bij recht en de mogelijkheid voor wijziging naar 1,5 of 2 ha. bij een volwaardig agrarisch bedrijf afhankelijk van de plaats waar de bedrijven liggen. In totaal is er dan 115 ha. agrarisch bouwvlak. (14 bedrijven kunnen groeien naar 2 ha.)	totaal: 72 percelen (incl. eerste partiële herziening), m.u.v. glastuinbouwbedrijven De agrarische bouwvlakken van de bedrijven hebben een oppervlakte van 1 ha. en de mogelijkheid voor wijziging naar 1,5 ha. bij een volwaardig agrarisch bedrijf. In totaal is er dan ca. 108 ha agrarisch bouwvlak.
Omschakeling van overig agrarisch naar veehouderij	Omschakeling van een andere agrarische bedrijfsvorm naar veehouderij is uitgesloten door het opnemen van een omvormingsverbod.	Er is geen onderscheid gemaakt tussen veehouderijen en overige agrarische sectoren. Omschakeling van andere agrarische sectoren naar veehouderij is mogelijk.
Agrarische bouwvlakken, maximale mogelijkheden veehouderij	Maximale mogelijkheden veehouderij: 27 agrarische percelen als veehouderij (incl. intensieve veehouderij), die kunnen groeien tot 1,5 of 2 ha.: max. 47,5 ha. beschikbaar voor veehouderij (14 bedrijven tot 2 ha, 13 bedrijven tot 1,5 ha.).	De maximale mogelijkheden veehouderij: Alle bedrijven kunnen omschakelen naar veehouderij. Dit houdt in: 72 bedrijven met max. opp. van 1,5 ha = max. 108 ha. bouwvlak voor veehouderij.
Intensieve veehouderijen: aantal, bouwvlakken en uitbreidingsmogelijkheden	Intensieve veehouderijen zijn specifiek bestemd. totaal: 5 intensieve bedrijven. Maximale grootte agrarisch bouwvlak: 1,5 of 2 ha. In totaal 7,5 ha.	Intensieve veehouderijen zijn specifiek bestemd. in het plan zijn 5 bedrijven specifiek als intensieve veehouderij aangewezen. Uitbreidingsmogelijkheden: tot max. 1,5 ha. Totaal mogelijk: 7,5 ha.
Bouwregels binnen het agrarisch bouwvlak	De bestemming agrarisch maakt agrarische bebouwing mogelijk. De bouwhoogte en goothoogte van bedrijfsgebouwen is gesteld op respectievelijk 9,5 m en 6 m. Bij een vollegrondstuinbouw of bollenteeltbedrijf kunnen teeltondersteunende kassen gebouwd worden binnen het bouwvlak van max. 2.000 m ² (vrijstellingsmogelijkheid tot 4.000 m ²) en goot- en bouwhoogte van 4,5 en 7 meter.	De bestemming agrarisch maakt gebouwen mogelijk. De bouwhoogte en goothoogte van bedrijfsgebouwen is gesteld op respectievelijk 9,5 m en 6 m. Bij een vollegrondstuinbouw of bollenteeltbedrijf kunnen teeltondersteunende kassen gebouwd worden binnen het bouwvlak van max. 2.000 m ² (vrijstellingsmogelijkheid tot 4.000 m ²) en goot- en bouwhoogte van 4,5 en 7 meter.
Bouwen buiten het bouwvlak	Dit is toegestaan voor max. 2 bedrijfsgebouwen met een gezamenlijke oppervlakte van 150 m ² en maximaal 5 meter hoog. (goothoogte 3 meter)	Dit is toegestaan voor max. 2 bedrijfsgebouwen met een gezamenlijke oppervlakte van 150 m ² en maximaal 3 meter hoog.
Omschakeling van een niet-grond- en plaatsgebonden agrarisch bedrijf naar een grond- en plaatsgebonden agrarisch bedrijf	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.
Omschakeling van grond- en plaatsgebonden agrarisch bedrijf naar een niet-grond- en plaatsgebonden agrarisch bedrijf	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.
Nieuwvestiging van een grond- en plaatsgebonden agrarisch bedrijf	Dit is toegestaan door middel van een wijzigingsbevoegdheid.	Dit is toegestaan door middel van een wijzigingsbevoegdheid.
Nieuwvestiging van een niet-grond- en plaatsgebonden agrarisch bedrijf	Dit is niet toegestaan	Dit is niet toegestaan

	Nu vast te stellen bestemmingsplannen buitengebied	Beheersverordening Buitengebied Heerhugowaard
Niet-grond- en plaatsgebonden agrarische bedrijfsmatige nevenfuncties binnen het agrarisch bouwvlak	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.
Niet-agrarische nevenfuncties binnen het agrarisch bouwvlak in de vorm van bedrijf, paardenhouderij, horeca, maatschappelijke en recreatieve functies	Toegestane nevenfuncties zijn verkoop van agrarische producten (max. 70 m ²) en max. 15 kampeerplaatsen	Dit is niet toegestaan, met uitzondering van kamperen (max. 15 kampeermiddelen (max. 10 buiten de schoolvakanties).
Omschakeling naar een paardenhouderij/paardenfokkerij	Dit is niet toegestaan. Paardenhouderijen zijn specifiek aangeduid in het bestemmingsplan (geen agrarische bestemming). Er is geen regeling opgenomen voor het omschakelen naar een paardenhouderij. Wel kunnen hobbymatig paarden gehouden worden en is het realiseren van een paardenbak bij een agrarische bestemming of woonbestemming.	In de beheersverordening behoort een paardenhouderij niet tot de agrarische bestemming. Het is derhalve niet mogelijk om te schakelen naar een paardenhouderij. Een paardenfokkerij is wel toegestaan binnen de agrarische bestemming. Omdat geen onderscheid wordt gemaakt tussen paardenfokkerijen en andere agrarische bedrijven.
Omschakeling van een agrarisch bouwvlak naar bedrijf	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid voor de agrarische bouwvlakken.	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid voor de agrarische bouwvlakken.
Omschakeling van een agrarisch bouwvlak naar wonen	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid voor de agrarische bouwvlakken.	Dit is toegestaan middels een wijzigingsbevoegdheid voor de agrarische bouwvlakken.
Omschakeling van een agrarisch bouwvlak naar horeca	Dit is niet toegestaan	Dit is niet toegestaan.
Omschakeling van een andere functie naar een (grond- en plaatsgebonden) agrarisch bedrijf	Dit is toegestaan voor bedrijven door middel van een wijzigingsbevoegdheid en alleen voor akkerbouw- en vollegrondstuinbouwbedrijven	Dit is niet toegestaan.
Omschakeling van een andere functie naar een niet-grond- en plaatsgebonden agrarisch bedrijf	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.
Nieuwvestiging van bedrijven	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.
Vergroten bouwvlak van bedrijven.	Er is geen mogelijkheid opgenomen om het bouwvlak te vergroten. Wel kan via een afwijking het bouwvlak tot max. 10% vergroot worden in verband met een betere inpassing in de stedenbouwkundige opzet.	Er is geen mogelijkheid opgenomen om het bouwvlak te vergroten. Wel kan via een afwijking het bouwvlak tot max. 10% vergroot worden in verband met een betere inpassing in de stedenbouwkundige opzet.
Wijzigen bedrijfsvorm agrarisch verwante bedrijven en agrarisch technische hulpbedrijven	De bedrijven zijn specifiek bestemd (met aanduiding voor bedrijfsvorm). Er is geen wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het wijzigen van de bedrijfsvorm. Het bedrijfsmatig houden van dieren is niet toegestaan, tenzij de aanduiding manege is opgenomen voor het perceel.	Alle bedrijven op de Staat van bedrijfsactiviteiten zijn toegestaan op de percelen. Garagebedrijven, horecabedrijven en detailhandel zijn specifiek bestemd. Er is geen regeling opgenomen voor het wijzigen van deze specifieke bestemmingen.
Omschakeling van bedrijf naar andere functies	Naast omschakeling naar akkerbouw en vollegrondstuinbouw is ook omschakeling naar een woonfunctie door middel van een wijzigingsbevoegdheid mogelijk gemaakt.	Er is geen mogelijkheid opgenomen om de bedrijfsbestemming te wijzigen.
Omschakeling van een woonbestemming naar een bedrijfsmatige functie, niet zijnde een agrarisch bedrijf	Er is geen mogelijkheid opgenomen om de woonbestemming te wijzigen.	Er is geen mogelijkheid opgenomen om de woonbestemming te wijzigen.
Nevenfuncties bij andere bedrijfsmatige functies	Dit is niet toegestaan.	Dit is niet toegestaan.
Nevenfuncties bij burgerwoningen	Hobbymatig houden van dieren is toegestaan bij recht. Deze activiteit moet plaatsvinden binnen de reguliere regeling voor bijgebouwen. Het realiseren van een paardenbak en paddock is mogelijk gemaakt.	Ten behoeve van de hobby kunnen voormalige agrarische bedrijfsgebouwen gebruikt worden. Deze gebouwen worden niet gerekend als bijgebouwen bij de woning, maar mogen in stand gehouden en herbouwd worden. In dat kader kunnen dieren hobbymatig gehouden worden.
Mogelijkheden	Voor glastuinbouw is een separate agrarische bestemming	Voor glastuinbouw is een separate bestemming

	Nu vast te stellen bestemmingsplannen buitengebied	Beheersverordening Buitengebied Heerhugowaard
glastuinbouw	opgenomen ("agrarisch - 1").	(Glastuinbouw I en glastuinbouw II) opgenomen.
Omvang bedrijfsgebouwen glastuinbouw	Goothoogte kassen: 7,5 m, bouwhoogte kassen: 10 m	Goothoogte kassen: 7,5 m, bouwhoogte kassen: 10 m
Oppervlakte bestaand glas in Heerhugowaard	Bestaande ruimte glastuinbouw: ca. 202 ha.	Bestaande ruimte glastuinbouw: 209 ha.
Ontwikkelingsruimte voor oppervlakte glastuinbouw in bestemmingsplan	Uitbreidingsruimte in Alton: ca. 75 ha.	Uitbreidingsruimte in Alton: ca. 75 ha.